

Suvestinė redakcija nuo 2015-09-01 iki 2019-02-06

Nutarimas paskelbtas: Žin. 1997, Nr. [90-2256](#), i. k. 0971100NUTA00001057

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

N U T A R I M A S

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PILIEČIŲ NUOSAVYBĖS TEISIŲ Į IŠLIKUSĮ NEKILNOJAMĄJĮ TURTĄ ATKŪRIMO ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO TVARKOS IR SĄLYGŲ

1997 m. rugsėjo 29 d. Nr. 1057
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymu (Žin., 1997, Nr. 65-1558) ir Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo įstatymu (Žin., 1997, Nr. 66-1617), Lietuvos Respublikos Vyriausybė **n u t a r i a**:

1. Patvirtinti Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarką (pridedama).

2. *Neteko galios nuo 2009-09-15*

Punkto naikinimas:

Nr. [1075](#), 2009-09-02, Žin. 2009, Nr. 110-4669 (2009-09-14), i. k. 1091100NUTA00001075

2. Nustatyti, kad:

2.1. Šiuo nutarimu patvirtintos Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos 98, 100 ir 101 punktuose nurodytos institucijos, įgaliotos nagrinėti piliečių prašymus atkurti nuosavybės teises į išlikusį nekilnojamąjį turtą, privalo per mėnesį nuo sprendimo, kurio pagrindu išlikęs nekilnojamasis turtas nebepriskirtinas valstybės išperkamam turtui, įsigaliojimo raštu informuoti pilietį, kurio prašymas atkurti nuosavybės teises į išlikusį nekilnojamąjį turtą nagrinėjamas ir kurio išlikęs nekilnojamasis turtas priskirtas valstybės išperkamam, apie galimybę tokį išlikusį nekilnojamąjį turtą grąžinti natūra ir pasiūlyti jam pakeisti valią dėl būdo, kuriuo atkuriamos nuosavybės teisės į išlikusį nekilnojamąjį turtą, jeigu nepriimtas sprendimas dėl nuosavybės teisių į šį turtą atkūrimo. Šiame piliečiui registruotu laišku siunčiamame pranešime turi būti nurodyti ir nebepriskirtino valstybės išperkamam nekilnojamojo turto adresas ir kadastro duomenys, o jeigu žemės, miško, vandens telkinio plotas nesuformuotas atskiru žemės sklypu ir (ar) jam nesuteiktas adresas, nurodoma nekilnojamojo turto buvimo vieta (apskritis, seniūnijos, kadastro vietovės, miesto, miestelio, kaimo ar viensėdžio, gatvės pavadinimas) ir plotas. Per 3 mėnesius nuo institucijos, nagrinėjančios piliečio prašymą atkurti nuosavybės teises į išlikusį nekilnojamąjį turtą, pasiūlymo gavimo dienos pilietis gali pakeisti pareikštą valią dėl būdo, kuriuo atkuriamos nuosavybės teisės į nekilnojamąjį turtą, ir prašyti, kad šis nekilnojamasis turtas būtų grąžintas natūra, apie tai raštu pranešdamas jo prašymą atkurti nuosavybės teises į išlikusį nekilnojamąjį turtą nagrinėjančiai institucijai. Jeigu pilietis per nustatytą terminą nepareiškia valios dėl būdo, kuriuo atkuriamos nuosavybės teisės į nekilnojamąjį turtą, pakeitimo arba atsisako pakeisti pareikštą valią dėl būdo, kuriuo atkuriamos nuosavybės teisės į nekilnojamąjį turtą, nekilnojamasis turtas valdomas, naudojamas ir juo disponuojama įstatymų nustatyta tvarka.

2.2. Jeigu sprendimas dėl nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo priimtas, šiuo nutarimu patvirtintos Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos 98, 100 ir 101 punktuose nurodytos institucijos, įgaliotos nagrinėti piliečių prašymus atkurti nuosavybės teises į išlikusį nekilnojamąjį turtą, privalo raštu (registruotu laišku) informuoti pilietį, kurio išlikęs nekilnojamasis turtas buvo priskirtas

valstybės išperkamam ir natūra negražintas, apie numatomą šio turto perleidimą kitiems asmenims ir perleidimo būdą:

2.2.1. Jeigu turtas parduodamas aukcione, šiuo nutarimu patvirtintos Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos 98, 100 ir 101 punktuose nurodytos institucijos per 5 dienas nuo sprendimo parduoti turtą aukcione priėmimo piliečiui praneša apie tokio sprendimo priėmimą ir nurodo, kur paskelbta informacija apie aukcioną ir jame parduodamą turtą.

2.2.2. Jeigu turtas įtrauktas į Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintus Viešame aukcione parduodamo valstybės nekilnojamojo turto ir kitų nekilnojamųjų daiktų sąrašą ir (ar) Atnaujinamo valstybės nekilnojamojo turto sąrašą arba į savivaldybės tarybos patvirtintą Viešame aukcione parduodamo savivaldybės nekilnojamojo turto ir kitų nekilnojamųjų daiktų sąrašą ir savivaldybės dėl šiame sąraše įrašyto joms nuosavybės teise priklausančio turto pardavimo yra sudariusios sutartis su centralizuotai valdomo valstybės turto valdytoju, centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojas per 5 dienas nuo informacijos apie tokio turto ir jam priskirto žemės sklypo pardavimo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. spalio 28 d. nutarimo Nr. 1178 „Dėl Valstybės ir savivaldybių nekilnojamųjų daiktų pardavimo viešo aukciono būdu tvarkos aprašo patvirtinimo“ nustatyta tvarka paskelbimo praneša apie tokio turto ir jam priskirto žemės sklypo pardavimą šiuo nutarimu patvirtintos Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos 98, 100 ir 101 punktuose nurodytoms institucijoms. Gavusios šią informaciją, nurodytos institucijos privalo nedelsdamos, ne vėliau kaip per 5 dienas, pranešti piliečiui, kur paskelbta informacija apie parduodamą objektą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1386](#), 2014-12-10, paskelbta TAR 2014-12-12, i. k. 2014-19573

2.2.3. Jeigu laisvos žemės fondo žemėje esančią žemę, mišką, vandens telkinį numatoma įtraukti į žemės reformos žemėtvarkos projektui rengti pasiūlytą teritoriją, šiuo nutarimu patvirtintos Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos 98 punkte nurodyta institucija ne vėliau kaip per 5 dienas nuo sprendimo dėl žemės reformos žemėtvarkos projektui rengti parinktos teritorijos ribų patvirtinimo priėmimo piliečiui praneša apie žemės reformos žemėtvarkos projekto ar žemės sklypo plano, kuris prilyginamas žemės reformos žemėtvarkos projektui, rengimo pradžią (datą) ir nurodo, per kiek laiko, kam, kokia tvarka ir sąlygomis jis gali pateikti prašymą įsigyti žemės reformos žemėtvarkos projekte formuojamą (-us) žemės sklypą (-us).

Punkto pakeitimai:

Nr. [1275](#), 2013-12-18, *Žin.*, 2013, Nr. 140-7104 (2013-12-30); paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00010

2.3. Šiuo nutarimu patvirtintos Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos 98, 100 ir 101 punktuose nurodytos institucijos, įgaliotos nagrinėti piliečių prašymus atkurti nuosavybės teises į išlikusį nekilnojamąjį turtą, privalo paskelbti šiame punkte nurodytą informaciją savo interneto tinklalapiuose.

Papildyta punktu:

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.*, 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

3. Nustatyti, kad nuosavybės teisės atkuriamos ar už valstybės išperkamą turtą atlyginama piliečio prašyme atkurti nuosavybės teises į išlikusį nekilnojamąjį turtą nurodytu ir Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatyme numatytu nuosavybės teisių atkūrimo ar atlyginimo už valstybės išperkamą turtą būdu. Jeigu pilietis keitė valią dėl nuosavybės teisių atkūrimo ar atlyginimo už valstybės išperkamą turtą būdo, nuosavybės teisės atkuriamos ar už valstybės išperkamą turtą atlyginama būdu, nurodytu paskutiniame prašyme, kuriame išreikšta valia dėl nuosavybės teisių atkūrimo ar atlyginimo už valstybės išperkamą turtą būdo, ir pateiktame institucijai, nagrinėjančiai piliečių prašymus atkurti nuosavybės teises, per Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo nustatytus terminus.

Piliečiams, kuriems teismo sprendimu atnaujintas prašymo atkurti nuosavybės teises pateikimo terminas ir kurie prašymus atkurti nuosavybės teises pateikė po 2003 m. balandžio 1 d., nuosavybės teisės atkuriamos ar už valstybės išperkamą turtą atlyginama prašyme atkurti nuosavybės teises nurodytu būdu.

Piliečiams, kuriems sprendimai dėl nuosavybės teisių atkūrimo buvo priimti pažeidžiant teisės aktų reikalavimus ir yra teismo tvarka panaikinti, į tą išlikusio nekilnojamojo turto dalį, dėl kurios sprendimas dėl nuosavybės teisių atkūrimo panaikintas, nuosavybės teisės atkuriamos ar už valstybės išperkamą turtą atlyginama prašyme, pateiktame po teismo sprendimo įsiteisėjimo, nurodytu būdu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1274](#), 1999-11-11, *Žin.*, 1999, Nr. 97-2807 (1999-11-17), i. k. 0991100NUTA00001274

Nr. [1347](#), 2001-11-12, *Žin.*, 2001, Nr. 96-3393 (2001-11-16), i. k. 1011100NUTA00001347

Nr. [1475](#), 2002-09-19, *Žin.*, 2002, Nr. 93-3989 (2002-09-25), i. k. 1021100NUTA00001475

Nr. [142](#), 2003-01-31, *Žin.*, 2003, Nr. 13-506 (2003-02-05), i. k. 1031100NUTA00000142

Nr. [1275](#), 2013-12-18, *Žin.*, 2013, Nr. 140-7104 (2013-12-30); paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00010

3¹. Nustatyti, kad tuo atveju, kai per Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo nustatytus terminus piliečiai nepareiškė valios dėl būdo, kuriuo atkuriamos nuosavybės teisės į nekilnojamąjį turtą ar atlyginama už valstybės išperkamąjį turtą, arba nepareiškė valios dėl atlyginimo būdo pakeitimo, kai piliečio pateiktame prašyme nurodytas nuosavybės teisių atkūrimo būdas nenumatytas Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatyme ar nurodytu būdu nėra galimybių atkurti nuosavybės teisių ir (ar) atlyginti už nekilnojamąjį turtą, nuosavybės teisės šiems piliečiams atkuriamos atlyginant pinigais.

Papildyta punktu:

Nr. [1275](#), 2013-12-18, *Žin.*, 2013, Nr. 140-7104 (2013-12-30); paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00010

3². Priimti sprendimai atkurti nuosavybės teises į išlikusį nekilnojamąjį turtą atlyginant už jį vertybiniais popieriais pagal piliečių iki 2013 m. liepos 1 d. pateiktus prašymus keičiami (nepriimant naujo sprendimo) sprendimus dėl nuosavybės teisių atkūrimo priimančios institucijos administraciniu aktu laikantis šios tvarkos XVI skyriaus nustatytų sprendimo dėl nuosavybės teisių atkūrimo priėmimo terminų ir tvarkos.

Papildyta punktu:

Nr. [1275](#), 2013-12-18, *Žin.*, 2013, Nr. 140-7104 (2013-12-30); paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00010

3³. Priimti ir neįvykdyti arba iš dalies įvykdyti sprendimai atkurti nuosavybės teises į žemę, esančią miestams priskirtose teritorijose, įskaitant žemę, esančią miestams priskirtose teritorijose po 1995 m. birželio 1 d., pagal piliečių iki 2015 m. kovo 1 d. pateiktus prašymus už valstybės išperkamą žemę arba jos dalį, už kurią nėra atlyginta, atlyginti lygiaverčiu miško plotu iš laisvos valstybinės žemės fonde esančių valstybinių miškų, rezervuotų nuosavybės teisėms atkurti, kaimo vietovėje keičiami (nepriimant naujų sprendimų) institucijos, priimančios sprendimus dėl nuosavybės teisių atkūrimo, administraciniu aktu, laikantis šios tvarkos XVI skyriuje nustatytų sprendimo dėl nuosavybės teisių atkūrimo priėmimo terminų ir tvarkos.

Papildyta punktu:

Nr. [1329](#), 2014-11-26, paskelbta TAR 2014-12-01, i. k. 2014-18297

4. Neteko galios nuo 2004-04-11

Punkto naikinimas:

Nr. [387](#), 2004-04-07, *Žin.*, 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); *Žin.*, 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

4. Neteko galios nuo 2011-04-24

Punkto naikinimas:

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.*, 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

Papildyta punktu:

Nr. [1075](#), 2009-09-02, *Žin.*, 2009, Nr. 110-4669 (2009-09-14), i. k. 1091100NUTA000001075

5. Nustatyti, kad tais atvejais, kai sprendimai atkurti nuosavybės teises valstybei išperkant nekilnojamąjį turtą buvo priimti iki Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ galiojimo sustabdymo laikinojo įstatymo įsigaliojimo dienos, gyvenamųjų patalpų nuomininkams taikomos Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 20 straipsnyje nustatytos garantijos.

6. *Neteko galios nuo 2011-04-24*

Punkto naikinimas:

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.* 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

Punkto pakeitimai:

Nr. [1274](#), 1999-11-11, *Žin.*, 1999, Nr. 97-2807 (1999-11-17), i. k. 0991100NUTA00001274

Nr. [1347](#), 2001-11-12, *Žin.*, 2001, Nr. 96-3393 (2001-11-16), i. k. 1011100NUTA00001347

6¹. *Neteko galios nuo 1999-11-18*

Punkto naikinimas:

Nr. [1274](#), 1999-11-11, *Žin.* 1999, Nr. 97-2807 (1999-11-17), i. k. 0991100NUTA00001274

Papildyta punktu:

Nr. [1153](#), 1998-09-24, *Žin.*, 1998, Nr. 85-2376 (1998-09-30), i. k. 0981100NUTA00001153

7. Pripažinti netekusiais galios:

7.1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. rugsėjo 5 d. nutarimu Nr. 376 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. liepos 3 d. nutarimo Nr. 259 dalinio pakeitimo“ (*Žin.*, 1991, Nr. 28-777; 1992, Nr. 6-130, Nr. 12-324) patvirtintos Piliečių prašymų atstatyti nuosavybės teisę į žemę padavimo tvarkos 2, 5 ir 10 punktus;

7.2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. lapkričio 15 d. nutarimą Nr. 470 „Dėl Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ įgyvendinimo“ (*Žin.*, 1992, Nr. 4-74);

7.3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. gruodžio 12 d. nutarimą Nr. 550 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. lapkričio 15 d. nutarimo Nr. 470 ir 1991 m. lapkričio 18 d. nutarimo Nr. 473 kai kurių punktų taikymo“ (*Žin.*, 1992, Nr. 6-138);

7.4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. kovo 4 d. nutarimo Nr. 145 „Dėl kai kurių Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų žemės reformos ir nekilnojamojo turto grąžinimo klausimais dalinio pakeitimo“ (*Žin.*, 1992, Nr. 14-398) 1 punktą;

7.5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. kovo 14 d. nutarimą Nr. 166 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. lapkričio 15 d. nutarimo Nr. 470 dalinio pakeitimo“ (*Žin.*, 1992, Nr. 16-431);

7.6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. balandžio 23 d. nutarimą Nr. 286 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. lapkričio 15 d. nutarimo Nr. 470 dalinio pakeitimo“ (*Žin.*, 1992, Nr. 17-504);

7.7. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gruodžio 15 d. nutarimą Nr. 943 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. lapkričio 15 d. nutarimo Nr. 470 dalinio pakeitimo“ (*Žin.*, 1993, Nr. 1-17);

7.8. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. gegužės 17 d. nutarimą Nr. 337 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. lapkričio 15 d. nutarimo Nr. 470 dalinio pakeitimo“ (*Žin.*, 1993, Nr. 17-440);

7.9. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. birželio 10 d. nutarimo Nr. 407 „Dėl žemės valdymo nuosavybės teise faktą įrodančių papildomų dokumentų“ (*Žin.*, 1993, Nr. 22-531) 1.2 ir 1.3 punktus;

7.10. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. sausio 26 d. nutarimą Nr. 55 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. lapkričio 15 d. nutarimo Nr. 470 patvirtintos Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ įgyvendinimo tvarkos dalinio pakeitimo“ (*Žin.*, 1994, Nr. 9-150);

7.11. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. lapkričio 24 d. nutarimą Nr. 1177 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. lapkričio 15 d. nutarimo Nr. 470 dalinio pakeitimo“ (Žin., 1994, Nr. 92-1805);

7.12. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. gegužės 10 d. nutarimo Nr. 655 „Dėl kai kurių Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų žemės reformos, žemėtvarkos ir žemės kadastro klausimais dalinio pakeitimo“ (Žin., 1995, Nr. 41-1003) 1 punktą;

7.13. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. gruodžio 18 d. nutarimo Nr. 1576 „Dėl kai kurių Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų pakeitimo ir papildymo“ (Žin., 1995, Nr. 104-2336) 1 ir 4 punktus;

7.14. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. sausio 24 d. nutarimo Nr. 121 „Dėl kai kurių Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų, susijusių su Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ įgyvendinimu, dalinio pakeitimo“ (Žin., 1996, Nr. 9-226) 1 punktą.

7.15. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. vasario 23 d. nutarimą Nr. 279 „Dėl Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ įgyvendinimo tvarkos dalinio pakeitimo“ (Žin., 1996, Nr. 19-502).

MINISTRAS PIRMININKAS

GEDIMINAS VAGNORIUS

ŽEMĖS IR MIŠKŲ ŪKIO MINISTRAS

VYTAUTAS KNAŠYS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
1997 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 1057
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
1999 m. lapkričio 11 d.
nutarimo Nr. 1274 redakcija)

LIETUVOS RESPUBLIKOS PILIEČIŲ NUOSAVYBĖS TEISIŲ Į IŠLIKUSĮ NEKILNOJAMĄJĮ TURTĄ ATKŪRIMO ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO TVARKA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ši tvarka reglamentuoja Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių atkūrimo tvarką ir sąlygas pagal Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymą (Žin., 1997, Nr. [65-1558](#)) (toliau pririnkus vadinama – šis įstatymas).

Punkto pakeitimai:

Nr. [457](#), 2011-04-20, Žin., 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

2. Prašymus atkurti nuosavybės teises pateikia šie Lietuvos Respublikos piliečiai (toliau vadinama – piliečiai):

2.1. turto savininkai – asmenys, kurių nekilnojamas turtas pagal buvusios TSRS (LTSR) įstatymus buvo nacionalizuotas ar kitaip neteisėtai nusavintas;

2.2. asmenys, kuriems miręs turto savininkas testamentu paliko savo turtą, nors testamentu ir nebūtų duomenų apie žemės ar kito nekilnojamojo turto palikimo faktą, o šiems mirus – jų sutuoktiniai, tėvai (įtėviai), vaikai (įvaikiai) ar šių asmenų sutuoktiniai bei vaikai;

2.3. turto savininko, kuris mirė ir nepaliko testamentu ar okupacijos (1939–1990) metais emigravo į užsienį ir ten, netekdamas Lietuvos Respublikos pilietybės, priėmė kitos šalies pilietybę, sutuoktinis, tėvai (įtėviai), vaikai (įvaikiai) – į jiems tenkančią išlikusio nekilnojamojo turto dalį

Punkto pakeitimai:

Nr. [1347](#), 2001-11-12, Žin., 2001, Nr. 96-3393 (2001-11-16), i. k. 1011100NUTA00001347

2.4. turto savininko vaiko (įvaikio), kuris yra miręs, sutuoktinis, vaikai (įvaikiai) – į mirusiajam tenkančią išlikusio nekilnojamojo turto dalį

Punkto pakeitimai:

Nr. [1347](#), 2001-11-12, Žin., 2001, Nr. 96-3393 (2001-11-16), i. k. 1011100NUTA00001347

2.5. Neteko galios nuo 2002-09-26

Punkto naikinimas:

Nr. [1475](#), 2002-09-19, Žin., 2002, Nr. 93-3989 (2002-09-25), i. k. 1021100NUTA00001475

2.5. asmenys, kuriems turtas perleistas nesilaikant įstatymo nustatytos formos ir tvarkos sudarytu testamentu (naminiu testamentu) arba sutartimis (pirkimo-pardavimo, dovanojimo) ar kitokiu rašytiniu dokumentu, taip pat piliečiai, kuriems nuosavybės teisių perėmėjai testamentu paliko savo turtą.

Papildyta punktu:

Nr. [387](#), 2004-04-07, Žin., 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); Žin., 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

3. Šios tvarkos 2 punkte nurodyti piliečiai teisę atkurti nuosavybės teises į išlikusį nekilnojamąjį turtą iki 2001 m. gruodžio 31 d. gali perleisti notariškai patvirtinta sutartimi savo vaikams (įvaikiams), tėvams (įtėviams), sutuoktiniui bei vaikaičiams, jeigu šie yra Lietuvos Respublikos piliečiai. Nuosavybės teisės į nekilnojamąjį turtą nuosavybės teisių perėmėjams atkuriamos ta pačia tvarka kaip ir šios tvarkos 2 punkte nurodytiems piliečiams.

Neatsižvelgiant į piliečių, kurie pagal teisės perleidimo sutartį įgijo teisę atkurti nuosavybės teises į miesto žemę, skaičių, šios teisės jiems atkuriamos tokiomis pat sąlygomis ir tvarka, kuriomis jos būtų atkuriamos šių teisių perleidėjui.

Mirus šios tvarkos 2.1–2.4 punktuose nurodytiems piliečiams, kurie nustatytuoju laiku buvo padavę prašymus atkurti nuosavybės teises, nuosavybės teisės atkuriamos mirusiojo vardu ir perduodamos įpėdiniui, jeigu šis yra Lietuvos Respublikos pilietis.

Šios tvarkos 2.4 punkte nurodytiems piliečiams atkuriamos nuosavybės teisės į turto savininko mirusiam vaikui (įvaikiui) tenkančią išlikusio nekilnojamojo turto dalį. Jeigu kiti turto savininko vaikai (įvaikiai), jų sutuoktiniai ir vaikai (įvaikiai) yra taip pat mirę arba šio įstatymo nustatytais terminais nepateikia prašymo atkurti nuosavybės teises, šios tvarkos 2.4 punkte nurodytų piliečių prašymu gali būti atkuriamos nuosavybės teisės į visą savininko išlikusį nekilnojamąjį turtą

Punkto pakeitimai:

Nr. 1347, 2001-11-12, Žin., 2001, Nr. 96-3393 (2001-11-16), i. k. 1011100NUTA00001347

Nr. 387, 2004-04-07, Žin., 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); Žin., 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

II. PRAŠYMŲ ATKURTI NUOSAVYBĖS TEISES Į NEKILNOJAMĄJĮ TURTĄ PATEIKIMO TVARKA

4. Pateikiami prašymai atkurti nuosavybės teises į šį nekilnojamąjį turtą:

žemę;

miškus;

vandens telkinius;

ūkinės–komercinės paskirties pastatus bei jų priklausinius;

gyvenamuosius namus, jų dalis, butus bei jų priklausinius (toliau vadinama – gyvenamieji namai, butai, jų dalys).

Pateikiami prašymai atkurti nuosavybės teises ir į neišlikusius žemę, mišką, vandens telkinius, taip pat ūkinės–komercinės paskirties pastatus, gyvenamuosius namus bei jų priklausinius, kurie 1991 m. rugpjūčio 1 d. buvo išlikę, tačiau po to jų neliko dėl valstybės, savivaldybės institucijų priimtų sprendimų.

5. Prašymus atkurti nuosavybės teises į nekilnojamąjį turtą iki 2001 m. gruodžio 31 d. pateikia:

piliečiai, neturėję teisės į nuosavybės teisių atkūrimą pagal Lietuvos Respublikos įstatymą „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ (Žin., 1991, Nr. 21-545) ir įgiję tokią teisę pagal Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymą:

Lietuvos Respublikos piliečiai, negyvenantys Lietuvos Respublikoje;

piliečiai, kuriems miręs turto savininkas testamentu paliko savo turtą, nors testamente ir nebūtų duomenų apie žemės ar kito nekilnojamojo turto palikimo faktą, o šiems mirus – jų sutuoktiniai, tėvai (įtėviai), vaikai (įvaikiai) ar šių asmenų sutuoktiniai bei vaikai;

piliečiai, kuriems turtas perleistas nesilaikant įstatymo nustatytos formos ir tvarkos sudarytais testamentu (naminiu testamentu), sutartimis (pirkimo–pardavimo, dovanojimo) ar kitokiu rašytiniu dokumentu, taip pat piliečiai, kuriems nuosavybės teisių perėmėjai testamentu paliko savo turtą;

turto savininko, kuris okupacijos (1939–1990) metais emigravo į užsienį ir ten, netekdamas Lietuvos Respublikos pilietybės, priėmė kitos šalies pilietybę, sutuoktinis, tėvai (įtėviai), vaikai (įvaikiai), jeigu šie asmenys yra Lietuvos Respublikos piliečiai.

Jeigu piliečiai, neturėję teisės į nuosavybės teisių atkūrimą pagal Lietuvos Respublikos įstatymą „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“, buvo pateikę prašymus, bet prašymai nebuvo nagrinėjami, nes šie asmenys neturėjo teisės arba jos neteko praleidę terminą, jie laikomi pateikę prašymus laiku. Anksčiau pateikti prašymai nagrinėjami pagal šią tvarką. Jeigu prašymai neatitinka Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo reikalavimų arba reikia papildomų duomenų

pagal šį įstatymą, prašymus nagrinėjanti institucija turi teisę prašyti pateikti papildomą informaciją (dokumentus) arba patikslinti prašymą. Prašymo nagrinėjimo terminas skaičiuojamas nuo papildomos informacijos (dokumentų) pateikimo ar prašymo patikslinimo dienos.

Piliečiai, praleidę nustatytuosius prašymų padavimo terminus, netenka teisės į nuosavybės teisių atkūrimą pagal šį įstatymą, išskyrus atvejus, kai praleistas terminas atnaujinamas teismo nutartimi. Teismui atnaujinus praleistą terminą, šios tvarkos 98, 100 ir 101 punktuose nurodytoms institucijoms pateikiama įsiteisėjusi teismo nutartis dėl termino atnaujinimo ir prašymas atkurti nuosavybės teises į išlikusį nekilnojamąjį turtą.

Piliečių, kurių prašymai atkurti nuosavybės teises į nekilnojamąjį turtą pateikti po 1993 m. rugsėjo 10 d., nuosavybės teisės į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkuriamos, jeigu nuosavybės teisės į šį turtą neatkurtos kitiems šios tvarkos 2 punkte nurodytiems piliečiams šios tvarkos 102 punkte nurodytais būdais, o nuosavybės teisės į žemę, mišką ir vandens telkinius natūra atkuriamos tik tuo atveju, kai patvirtintuose žemės reformos žemėtvarkos projektuose ar žemės sklypų planuose, kurie prilyginami žemės reformos žemėtvarkos projektams (toliau kartu – žemės reformos žemėtvarkos projektai), ši žemė, miškas ir vandens telkiniai priskirti laisvos žemės fondui.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1347](#), 2001-11-12, *Žin.*, 2001, Nr. 96-3393 (2001-11-16), i. k. 1011100NUTA00001347

Nr. [400](#), 2005-04-11, *Žin.*, 2005, Nr. 48-1591 (2005-04-14), i. k. 1051100NUTA00000400

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.*, 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

Nr. [1275](#), 2013-12-18, *Žin.*, 2013, Nr. 140-7104 (2013-12-30); paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00010

6. Prašymai dėl nuosavybės teisių atkūrimo būdo (žemės, miško ploto grąžinimo) priėmimo pateikiami:

dėl nuosavybės teisių į žemę, mišką, vandens telkinius atkūrimo – Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos teritorinių padalinių (toliau – žemėtvarkos skyriai) vadovams (toliau – vedėjai) pagal žemės, miško, vandens telkinių buvimo vietą;

dėl nuosavybės teisių į ūkinės-komercinės paskirties pastatus atkūrimo – savivaldybės administracijos direktoriui ar valstybės institucijai, kuri tą turtą valdo, naudoja ir disponuoja juo patikėjimo teise arba kurios reguliavimo sričiai priskirti juridiniai asmenys jį valdo, naudoja ir disponuoja juo patikėjimo teise. Jeigu ūkinės-komercinės paskirties pastatai perduoti privačion nuosavybėn ar patikėjimo teise valdomi centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo arba jų po 1991 m. rugpjūčio 1 d. neišliko dėl valstybės ar savivaldybės priimtų sprendimų, arba kitais atvejais, kai nėra savivaldybės ar valstybės institucijos, kuri šį turtą valdo, naudoja ir disponuoja juo patikėjimo teise ar kurios reguliavimo sričiai priskirti juridiniai asmenys šį turtą valdo, naudoja, disponuoja juo patikėjimo teise, prašymai pateikiami savivaldybės administracijos direktoriui pagal turto buvimo vietą;

dėl nuosavybės teisių į gyvenamuosius namus, jų dalis, butus atkūrimo – savivaldybės administracijos direktoriui ar valstybės institucijai, kuri tą turtą valdo, naudoja ir disponuoja juo patikėjimo teise arba kurios reguliavimo sričiai priskirti juridiniai asmenys jį valdo, naudoja ir disponuoja juo patikėjimo teise. Jeigu gyvenamieji namai, jų dalys, butai perduoti privačion nuosavybėn ar patikėjimo teise valdomi centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo arba jų po 1991 m. rugpjūčio 1 d. neišliko dėl valstybės ar savivaldybės institucijos priimtų sprendimų, arba kitais atvejais, kai nėra savivaldybės ar valstybės institucijos, kuri šį turtą valdo, naudoja ir disponuoja juo patikėjimo teise ar kurios reguliavimo sričiai priskirti juridiniai asmenys šį turtą valdo, naudoja, disponuoja juo patikėjimo teise, prašymai pateikiami savivaldybės administracijos direktoriui pagal turto buvimo vietą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [387](#), 2004-04-07, *Žin.*, 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); *Žin.*, 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

Nr. [1671](#), 2009-12-16, *Žin.*, 2009, Nr. 150-6730 (2009-12-19), i. k. 1091100NUTA00001671

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.*, 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

Nr. [1386](#), 2014-12-10, paskelbta TAR 2014-12-12, i. k. 2014-19573

7. Prašymą atkurti nuosavybės teises į tą patį turtą keli piliečiai gali pateikti kartu arba atskirai. Prašymą pasirašo jį pateikęs pilietis, o tais atvejais, kai prašymą pateikia kartu keli piliečiai, – visi bendrą prašymą pateikę piliečiai.

8. Šioje tvarkoje nagrinėjami nustatyta tvarka ir tie prašymai atkurti nuosavybės teises į nekilnojamąjį turtą, kurie buvo pateikti pagal Lietuvos Respublikos įstatymą „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“.

9. Piliečio, turinčio teisę į nuosavybės teisių atkūrimą, prašyme atkurti nuosavybės teises į išlikusį nekilnojamąjį turtą nurodoma:

vardas, pavardė, asmens kodas, gyvenamoji vieta;

išlikusio nekilnojamojo turto savininko vardas ir pavardė, turto rūšis, dydis ir buvimo vieta;

nuosavybės teisių į turtą pagrindas;

dabartinis turto valdytojas;

nuosavybės teisių netekimo laikas ir būdas;

pageidaujamas nuosavybės teisių į nekilnojamąjį turtą atkūrimo būdas (tais atvejais, kai piliečiai nepageidauja turto susigrąžinti natūra). Jeigu piliečiai pageidauja gauti neatlygintinai nuosavybės žemės, miško sklypus ar vandens telkinį, nurodoma vietovė, kurioje jie pageidauja gauti sklypus.

10. *Neteko galios nuo 2013-12-31*

Punkto naikinimas:

Nr. [1275](#), 2013-12-18, *Žin.* 2013, Nr. 140-7104 (2013-12-30) ; paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00010

Punkto pakeitimai:

Nr. [1347](#), 2001-11-12, *Žin.*, 2001, Nr. 96-3393 (2001-11-16), i. k. 1011100NUTA00001347

Nr. [1475](#), 2002-09-19, *Žin.*, 2002, Nr. 93-3989 (2002-09-25), i. k. 1021100NUTA00001475

Nr. [142](#), 2003-01-31, *Žin.*, 2003, Nr. 13-506 (2003-02-05), i. k. 1031100NUTA00000142

Nr. [387](#), 2004-04-07, *Žin.*, 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); *Žin.*, 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

Nr. [1101](#), 2004-08-31, *Žin.*, 2004, Nr. 134-4863 (2004-09-02), i. k. 1041100NUTA00001101

Nr. [814](#), 2005-08-04, *Žin.*, 2005, Nr. 96-3595 (2005-08-09), i. k. 1051100NUTA00000814

Nr. [1075](#), 2009-09-02, *Žin.*, 2009, Nr. 110-4669 (2009-09-14), i. k. 1091100NUTA00001075

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.*, 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

III. NUOSAVYBĖS TEISĖS PATVIRTINANTYS DOKUMENTAI

11. Kartu su prašymu atkurti nuosavybės teises pateikiami pilietybę, nuosavybės teises bei giminystės ryšį su savininku patvirtinantys dokumentai. Piliečiai, padavę prašymus atkurti nuosavybės teises į nekilnojamąjį turtą, bet nepateikę nuosavybės teises bei giminystės ryšį su savininku patvirtinančių dokumentų, šiuos dokumentus iki 2003 m. gruodžio 31 d. turi pateikti šios tvarkos 98, 100 ir 101 punktuose nurodytoms sprendimus priimančioms institucijoms. Piliečiai, praleidę nustatytąjį šių dokumentų pateikimo terminą, netenka teisės į nuosavybės teisių atkūrimą pagal šį įstatymą, išskyrus atvejus, kai praleistas terminas atnaujinamas teismo nutartimi. Teismui atnaujinus praleistą terminą, šios tvarkos 98, 100 ir 101 punktuose nurodytoms institucijoms pateikiama įsiteisėjusi teismo nutartis dėl termino atnaujinimo ir nuosavybės teises bei giminystės ryšį su savininku patvirtinantys dokumentai.

Jeigu piliečiai iki 2003 m. gruodžio 31 d. kreipėsi į teismą dėl juridinę reikšmę turinčio fakto nustatymo, o teismo sprendimas, nustatantis juridinę reikšmę turintį faktą, priimtas po nurodytosios datos, laikoma, kad piliečiai nuosavybės teises patvirtinančius dokumentus pateikė laiku.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1347](#), 2001-11-12, *Žin.*, 2001, Nr. 96-3393 (2001-11-16), i. k. 1011100NUTA00001347

Nr. [142](#), 2003-01-31, *Žin.*, 2003, Nr. 13-506 (2003-02-05), i. k. 1031100NUTA00000142

Nr. [1270](#), 2003-10-14, *Žin.*, 2003, Nr. 98-4396 (2003-10-17), i. k. 1031100NUTA00001270

Nr. [387](#), 2004-04-07, *Žin.*, 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); *Žin.*, 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

Nr. [1101](#), 2004-08-31, *Žin.*, 2004, Nr. 134-4863 (2004-09-02), i. k. 1041100NUTA00001101

Nr. [400](#), 2005-04-11, *Žin.*, 2005, Nr. 48-1591 (2005-04-14), i. k. 1051100NUTA00000400

12. Nuosavybės teises patvirtinantys dokumentai yra išrašai iš hipotekos knygų, o jeigu šių nėra – turto perleidimo sutartys, teismų sprendimai, turto nacionalizavimo aktai, taip pat valstybinių archyvų išduoti pažymėjimai ir piliečių turimi dokumentai, nurodantys savininko nuosavybės teisėmis turėtą turtą, ir testamentai.

Nuosavybės teises patvirtinantys dokumentai nepriklausomai nuo jų išdavimo (sudarymo) datos gali būti:

žemės perleidimo aktai ar sutartys, ištraukos iš kaimų ir dvarų žemės išskirstymo viensėdžiais projektų planų, Kauno notarinio archyvo apskričių notarų pripažinimo aktų knygų ankstesnieji įrašai, hipotekos įstaigų pripažinimo aktų knygų ankstesnieji išrašai, teismų sprendimai, notarų patvirtinti testamentai, išrašai iš notarų aktų knygų ir kiti piliečių išsaugoti dokumentai, jeigu juos išdavė Lietuvos Respublikos įstaigos, tvarkiusios žemės reformos, turto apskaitos ir padalijimo reikalus, taip pat valstybinių archyvų pažymėjimai, nuorašai bei išrašai. Valstybinių archyvų pažymėjimams prilyginami ir iš valstybinių archyvų gauti bei buvusioms agrarinės reformos tarnyboms ir kitoms žemės reformą vykdančioms institucijoms pateikti įvairių dokumentų – kaimų skirstymo viensėdžiais, dvarų parceliavimo, žemės dalijimo ir kitų žemės nuosavybę patvirtinančių planų, apskričių žemės rūšiavimo komisijų sudarytų sąrašų, kurių reikia žemei apmokestinti pagal rūšis, arba žemės tyrimo žiniaraščių, Žemės tvarkymo departamento kaimų skirstymo viensėdžiais, žemės tvarkymo projektų pateikimo protokolų, apskričių žemės ūkio komisijų nutarimų arba suvestinių apie žemės paėmimą 1940 metais į valstybinį žemės fondą, valsčių savivaldybių pateiktų apskričių žemės ūkio komisijoms ūkių sąrašų, turto nacionalizavimo aktų nuorašai bei išrašai; dokumentai, nurodyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. gegužės 20 d. nutarime Nr. 349 „Dėl kai kurių dokumentų, patvirtinančių nuosavybės teisę į išlikusį nekilnojamąjį turtą“ (Žin., 1993, Nr. [17-441](#)), taip pat dokumentai, nurodyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. birželio 10 d. nutarime Nr. 407 „Dėl žemės valdymo nuosavybės teise faktą įrodančių papildomų dokumentų“ (Žin., 1993, Nr. [22-531](#));

įstatymų nustatyta tvarka sudaryti testamentai, nors juose ir nebūtų duomenų apie žemės ar kito nekilnojamojo turto palikimo faktą, jeigu testatorius mirė iki Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ įsigaliojimo dienos (1991 m. rugpjūčio 1 d.);

nesilaikant įstatymo nustatytos formos ir tvarkos sudaryti testamentai (naminiai testamentai), sutartys (pirkimo-pardavimo, dovanojimo) ar kitoks rašytinis dokumentas. Šiais atvejais ir tada, kai piliečiams nuosavybės teisių perėmėjai testamentu paliko turtą, jie turi kreiptis į teismą dėl juridinę reikšmę turinčio fakto nustatymo Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (Žin., 2002, Nr. [36-1340](#)) nustatyta tvarka.

Jeigu yra keli to paties turto savininko testamentai, nuosavybės teisės atkuriamos pagal vėliausiai sudarytą testamentą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1475](#), 2002-09-19, Žin., 2002, Nr. 93-3989 (2002-09-25), i. k. 1021100NUTA00001475

Nr. [387](#), 2004-04-07, Žin., 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); Žin., 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

13. Jeigu piliečiai yra pateikę tik dokumentus, nurodytus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. birželio 10 d. nutarime Nr. 407, juos nagrinėja žemėtvarkos skyriai Žemės ūkio ministerijos nustatyta tvarka ir siūlo institucijai, priimančiai sprendimą dėl nuosavybės teisių atkūrimo, atkurti piliečiams nuosavybės teises pagal šiuos dokumentus arba pripažįsta, kad pateiktų dokumentų nepakanka, ir siūlo piliečiui kreiptis į teismą dėl žemės valdymo nuosavybės teisėmis fakto įrodymo.

Jeigu yra keli nuosavybės teises patvirtinantys dokumentai, nuosavybės teisės atkuriamos pagal vėliausiai išduotą dokumentą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [387](#), 2004-04-07, Žin., 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); Žin., 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

14. Jeigu nuosavybės teisės atkuriamos šios tvarkos 2.2–2.5 punktuose nurodytiems piliečiams, pridedami mirties faktą bei giminystės ryšį patvirtinantys dokumentai. Giminystės ryšį patvirtinančiais dokumentais laikomi gimimo liudijimai, santuokos liudijimai, savininko ar jo vaikų mirties liudijimai, o jų nesant – išrašai iš bažnyčios dokumentų. Nereikia pateikti mirties faktą patvirtinančio dokumento, jeigu asmenys buvo gimę iki 1897 metų.

15. Prie prašymo taip pat gali būti pridėtas piliečių susitarimas, nurodantis, į kurias to paties turto dalis jie pageidauja atkurti nuosavybės teises. Šiuo atveju piliečių parašai turi būti patvirtinti notariškai.

IV. NUOSAVYBĖS TEISIŲ Į KAIMO VIETOVĖJE ESANČIĄ ŽEMĘ ATKŪRIMO SĄLYGOS IR TVARKA

16. Nuosavybės teisės į kaimo vietovėje esančią žemę atkuriamos ir žemė grąžinama Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 4 straipsnio ir šio skyriaus nustatyta tvarka bei sąlygomis.

Nuosavybės teisės atkuriamos į savininko turėtą žemę, bet ne didesnio kaip 150 ha ploto, įskaitant miškus ir vandens telkinius. Jeigu turėtos žemės plotas, įskaitant miškus ir vandens telkinius, buvo didesnis kaip 150 ha, taip pat jeigu natūra grąžinamas mažesnis žemės plotas, negu savininkas turėjo, pilietis turi teisę buvusioje žemės valdoje pasirinkti pageidaujamą žemės sklypą, miško, vandens telkinio, į kuriuos jam pagal šį įstatymą turi būti atkurtos nuosavybės teisės, vietą.

Nuosavybės teisės į kaimo vietovėje esančią žemę ir žemę, apšodintą ir apaugusią mišku, piliečiams atkuriamos grąžinant ją natūra, išskyrus žemę, priskirtą valstybės išperkamai žemei. Jeigu pilietis atsisako imti apšodintą ir apaugusį mišku žemės sklypą, valstybė jam atlygina pagal šio įstatymo 16 straipsnį.

Žemė grąžinama natūra turėtoje vietoje piliečiui arba piliečiams bendrosios nuosavybės teise. Piliečiams, kuriems teismo sprendimu yra atnaujinti šio įstatymo 10 straipsnio 1 ir 4 dalyse nurodyti praleisti terminai, žemė grąžinama natūra tik pagal žemės reformos žemėtvarkos projektus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. balandžio 1 d. nutarimo Nr. 385 „Dėl žemės reformos vykdymo kaimo gyvenamojoje vietovėje“ (Žin., 1998, Nr. [33-882](#); 2011, Nr. 105-4924) nustatyta tvarka, išskyrus atvejus, kai šie piliečiai prašymus atkurti nuosavybės teises ir nuosavybės teises bei giminystės ryšį su savininku patvirtinančius dokumentus pateikė iki Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos vadovo arba jo įgalioto žemėtvarkos skyriaus vedėjo sprendimo dėl žemės reformos žemėtvarkos projektui rengti parinktos teritorijos ribų patvirtinimo priėmimo. Grąžinant žemės sklypą bendrosios nuosavybės teise, žemės reformos žemėtvarkos projekte žymimas ir vietovėje ženklinamas visas savininko turėtas (grąžintinas natūra) žemės sklypas, į kurį atkuriamos nuosavybės teisės. Žemės bendraturčių susitarimu žemė natūra gali būti grąžinama atskirais sklypais.

Grąžinant žemę natūra bendrosios nuosavybės teise, grąžintas žemės sklypas įregistruojamas Nekilnojamojo turto registre, jame nurodomi bendraturčiai ir jiems priklausančios bendrosios nuosavybės dalys.

Nuosavybės teisės į žemę natūra atkuriamos pažymėjus grąžinamo žemės sklypo ribas žemės reformos žemėtvarkos projekte ir paženklus jį vietovėje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [330](#), 2000-03-21, Žin., 2000, Nr. 25-652 (2000-03-24), i. k. 1001100NUTA00000330

Nr. [1347](#), 2001-11-12, Žin., 2001, Nr. 96-3393 (2001-11-16), i. k. 1011100NUTA00001347

Nr. [915](#), 2007-08-29, Žin., 2007, Nr. 96-3884 (2007-09-11), i. k. 1071100NUTA00000915

Nr. [457](#), 2011-04-20, Žin., 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

Nr. [1275](#), 2013-12-18, Žin., 2013, Nr. 140-7104 (2013-12-30); paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00010

17. Žemė, kurioje įveisti pramoniniai sodai, uogynai ir medelynai, piliečiams grąžinama natūra. Jeigu žemės savininkai pageidauja ir atsiskaito su naudotojais už medžius ir vaiskrūmius (nesusitarus kitaip), šios žemės naudotojai privalo ją palaisvinti per 3 metus. Sugrąžintos žemės savininkai su tos žemės naudotojais už medžius ir vaiskrūmius atsiskaito pagal Atsiskaitymo už

pramoninių sodų, uogynų ir medelynų, esančių savininkams sugrąžintoje žemėje, vaismedžius ir vaiskrūmius tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. spalio 22 d. nutarimu Nr. 1177 (Žin., 1999, Nr. [91-2674](#), 2010, Nr. 133-6770).

Punkto pakeitimai:

Nr. [387](#), 2004-04-07, Žin., 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); Žin., 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

Nr. [457](#), 2011-04-20, Žin., 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

18. Kaimo vietovėje esanti žemė, kurią naudoja arba nuomoja fiziniai, juridiniai asmenys ir Lietuvos Respublikoje įsteigti Europos Sąjungos valstybėse narėse ir kitose Europos ekonominės erdvės valstybėse įsisteigusių įmonių filialai ir kuri pagal Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 12 straipsnį nepriskirta valstybės išperkamai žemei, grąžinama natūra. Iki atkuriamos nuosavybės teisės grąžinant šią žemę natūra, valstybinės žemės nuomos sutartis nutraukiama prieš terminą nuomotojo reikalavimu. Tokiu atveju apie žemės nuomos sutarties nutraukimą prieš terminą turi būti raštu pranešta valstybinės žemės nuomininkui iki sprendimo atkurti nuosavybės teises priėmimo Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (Žin., 2000, Nr. [74-2262](#)) nustatytais terminais. Valstybinės žemės nuomos sutartis nutraukiama sprendimo atkurti nuosavybės teises priėmimo dieną. Sprendimas nutraukti valstybinės žemės nuomos sutartį įforminamas atskiru Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos vadovo arba jo įgalioto žemėtvarkos skyriaus vedėjo įsakymu.

Kai grąžinama natūra kitų fizinių ir juridinių asmenų naudojama ar nuomojama žemė, kurios reikia nuosavybės teise jų valdomiems pastatams ir statiniams (statomiems ar pastatytiems), taip pat poilsiaviečių pastatams ir statiniams (statomiems ar pastatytiems) eksploatuoti, arba kai nuosavybės teisės atkuriamos perduodant kitų asmenų nuomojamą žemę neatlygintinai nuosavybėn lygiaverčiu žemės sklypu, teisės ir pareigos pagal valstybinės žemės nuomos sutartį pereina žemės savininkui, jeigu šalys nesusitaria kitaip. Šiais atvejais, prieš atkurdamą nuosavybės teises, institucija, atkurianti nuosavybės teises, privalo būsimam žemės savininkui pranešti apie sudarytą valstybinės žemės nuomos sutartį, o valstybinės žemės nuomininkui – apie numatomą išnuomoto žemės sklypo (ar jo dalies) perleidimą. Atkuriant nuosavybės teises į kitų asmenų nuomojamo ar naudojamo žemės sklypo dalį, žemės sklypas paliekamas valdyti bendrosios nuosavybės teise kartu su valstybe.

Kai nuosavybės teisės atkuriamos perduodant nuosavybėn neatlygintinai lygiavertį turėtajam žemės sklypą dviem ar daugiau piliečių į visą kitų asmenų nuomojamą žemės sklypo plotą, piliečių pageidavimu šis žemės plotas projektuojamas atskirais žemės sklypais. Tokiu atveju nuomos teisė išlieka tam pačiam plotui tomis pačiomis ribomis žemės sklype (-uose), suformuotame (-tuose) toje vietoje, kur iki atkuriant nuosavybės teises buvo nuomojamas žemės sklypas. Teisės ir pareigos pagal valstybinės žemės nuomos sutartį pereina naujesiems žemės savininkams, jeigu naujasis savininkas ir nuomininkas nesusitaria kitaip.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1347](#), 2001-11-12, Žin., 2001, Nr. 96-3393 (2001-11-16), i. k. 1011100NUTA00001347

Nr. [387](#), 2004-04-07, Žin., 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); Žin., 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

Nr. [457](#), 2011-04-20, Žin., 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

19. Žemė, apsodinta ir apaugusi mišku, grąžinama natūra. Jeigu pilietis atsisako susigrąžinti apsodintą ir apaugusį mišku žemės sklypą, valstybė jam atlygina pagal Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 16 straipsnį.

20. Žemė, kurioje įrengti tvenkiniai, neprivatizuoti pagal Lietuvos Respublikos valstybinio turto pirminio privatizavimo įstatymą ir Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto privatizavimo įstatymą, grąžinama natūra piliečiams (išskyrus tvenkinio užtvankos įrenginius, jeigu jie priskirti pavojingiems įrenginiams) ribotam tiksliniam naudojimui. Tvenkinių užtvankų įrenginių, priskirtų pavojingiems įrenginiams, sąrašas ir jų užimtas žemės plotas turi būti suderinti su Aplinkos ministerija ir patvirtinti apskrities viršininko arba žemės ūkio ministro (jeigu po 2010 m. liepos 1 d. pildomas ar tikslinamas apskrities viršininko patvirtintas sąrašas) įsakymu.

Žemė, kurioje įrengti tvenkiniai (įskaitant su jais susijusių užtvankos įrenginių užimtą žemę), privatizuoti pagal Lietuvos Respublikos valstybinio turto pirminio privatizavimo įstatymą ir Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto privatizavimo įstatymą ir naudojami pagal paskirtį, išperkama valstybės ir už ją atlyginama pagal Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 16 straipsnį

Punkto pakeitimai:

Nr. [1347](#), 2001-11-12, *Žin.*, 2001, Nr. 96-3393 (2001-11-16), i. k. 1011100NUTA00001347

Nr. [1475](#), 2002-09-19, *Žin.*, 2002, Nr. 93-3989 (2002-09-25), i. k. 1021100NUTA00001475

Nr. [1275](#), 2013-12-18, *Žin.*, 2013, Nr. 140-7104 (2013-12-30); paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00010

21. Žemė, kurioje nutiestos komunikacijos, žemė, esanti išžvalgytų naudingųjų iškasenų nenaudojamų telkinių teritorijose, saugomose teritorijose, taip pat žemė, kurioje yra įrengtos ir naudojamos drėkinimo sistemos pašariniams plotams lietinti gyvulininkystės kompleksų nutekamaisiais vandenimis, gražinama piliečiams įstatymuose bei kituose teisės aktuose nustatyto riboto tikslinio naudojimo sąlygomis. Jeigu šiuo atveju susigrąžinti žemės turėtoje vietoje piliečiai nepageidauja, valstybė jiems atlygina pagal Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 16 straipsnio 5–7 dalis.

22. Prie vienkiamų ir 1940–1990 metų ginkluoto pasipriešinimo dalyvių – karių savanorių tėviškių sunaikintų sodybų, esančių gyventojų asmeniniam ūkiui, tarnybinių dalų ir valstiečių ūkiui skirtose teritorijose, šių vienkiamų ir sunaikintų sodybų savininkų pageidavimu gražinama natūra ne mažiau kaip 3 hektarai žemės ūkio naudmenų, o kita žemės sklypo dalis valstybės išperkama ir už ją atlyginama pagal Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 16 straipsnį.

Kai įstatymo nustatyta tvarka žemės sklypas, kurį savininkas nori atgauti natūra, išskyrus šiame punkte aukščiau paminėtus atvejus, yra skirtas ir naudojamas gyventojų asmeniniam ūkiui arba valstiečių ūkiui, už jį savininkui, norinčiam, kad būtų atkurta nuosavybės teisė natūra, ar asmeniui, šiuo metu naudojančiam ar įgijusiam nuosavybės iš valstybės šį žemės sklypą, skiriamas iki 30 procentų didesnio ploto sklypas iš laisvos žemės fondo žemės, esančios teritorijoje, kurią apima vietinis žemės reformos žemėtvarkos projektas. Jeigu piliečiai, kuriems nuosavybės teisės atkuriamos į tose teritorijose esančią žemę, yra 1918–1920 metų nepriklausomybės kovų kariai savanoriai, pasipriešinimo (rezistencijos) dalyviai, politiniai kaliniai, tremtiniai ar Vyčio Kryžiaus ordinu apdovanoti asmenys, jų sutuoktiniai, tėvai (įtėviai), vaikai (įvaikiai), Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos vadovo arba jo įgalioto žemėtvarkos skyriaus vedėjo sprendimu jiems siūlomo iš apskrities teritorijoje esančio laisvos žemės fondo žemės sklypo plotas padidinamas iki 100 procentų. Jeigu apskrities teritorijoje laisvos žemės fonde nėra pakankamo žemės ploto, šių asmenų pageidavimu toks žemės sklypas suformuojamas kitos pageidaujamos apskrities teritorijoje. Šiems asmenims gali būti taikomos ir kitos įstatymų nustatytos lengvatos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.*, 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

23. Kaimų, neišskirstytų į vienkiemius, teritorijoje, kurioje buvo rėžių sistema, žemė gražinama tik suprojektavus šioje teritorijoje susigrąžinančių žemę natūra piliečių žemės sklypų išdėstymą pagal žemės reformos žemėtvarkos projektus, parengtus laikantis Žemės reformos žemėtvarkos projektų ir jiems prilyginamų žemės sklypų planų rengimo ir įgyvendinimo metodikos, patvirtintos Žemės ir miškų ūkio ministerijos 1998 m. balandžio 23 d. įsakymu Nr. 207 (*Žin.*, 1998, Nr. [43-1189](#); 2011, Nr. [165-7881](#)).

Punkto pakeitimai:

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.*, 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

Nr. [1275](#), 2013-12-18, *Žin.*, 2013, Nr. 140-7104 (2013-12-30); paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00010

24. Jeigu pilietis nepageidauja susigrąžinti žemės natūra turėtoje vietoje, jo teisės gali būti atkuriamos perduodant neatlygintinai nuosavybės lygiavertį turėtajam žemės sklypą iš laisvos žemės fondo pagal Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatyme piliečiams nustatytą žemės plotų

įsigijimo eiliškumą, taip pat perduodamas nuosavybėn neatlygintinai jo naudojamas lygiavertis žemės sklypas prie nuosavybės teisės turimų pastatų.

Atkuriant nuosavybės teises valstybiniuose parkuose ir valstybiniuose draustiniuose, žemė perduodama neatlygintinai nuosavybėn lygiaverčiu turėtajam žemės sklypu tik už tame pačiame valstybiniame parke ar valstybiniame draustinyje turėtą žemę, mišką ar vandens telkinį ir tik tiems piliečiams, kurie tame valstybiniame parke ar valstybiniame draustinyje iki 2001 m. rugpjūčio 17 d. gyveno ir tebegyvena (arba mirties dieną gyveno, jeigu pilietis, kuriam atkuriamos nuosavybės teisės, yra miręs). Jeigu žemė grąžinama bendrosios nuosavybės teise perduodant nuosavybę neatlygintinai, šios sąlygos taikomos visiems piliečiams, turintiems teisę į nuosavybės teisių atkūrimą.

Valstybiniuose parkuose ir valstybiniuose draustiniuose žemė perduodama neatlygintinai nuosavybėn lygiaverčiu turėtajam žemės sklypu, neskaidant jo į dalis, išskyrus asmeninio ūkio žemę.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1347](#), 2001-11-12, *Žin.*, 2001, Nr. 96-3393 (2001-11-16), i. k. 1011100NUTA00001347

Nr. [590](#), 2002-04-30, *Žin.*, 2002, Nr. 46-1748 (2002-05-08), i. k. 1021100NUTA00000590

Nr. [1270](#), 2003-10-14, *Žin.*, 2003, Nr. 98-4396 (2003-10-17), i. k. 1031100NUTA00001270

Nr. [1075](#), 2009-09-02, *Žin.*, 2009, Nr. 110-4669 (2009-09-14), i. k. 1091100NUTA00001075

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.*, 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

25. Į piliečiui grąžinamos natūra žemės, miško plotą arba perduodamą neatlygintinai nuosavybėn lygiavertį turėtajam žemės, miško sklypui plotą įskaitomas tokio pat dydžio jo privatizuojamas namų valdos (išskyrus tas namų valdas, už kurias nustatytą tvarka buvo įmokėtos įmokos) žemės sklypas ir jo naudojamas asmeniniam ūkiui žemės sklypas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1180](#), 2000-09-29, *Žin.*, 2000, Nr. 84-2554 (2000-10-06), i. k. 1001100NUTA00001180

26. Piliečiams, kurie nepageidauja natūra susigrąžinti mišku apaugusios žemės, gali būti perduodamas neatlygintinai nuosavybėn lygiavertis miško plotas iš laisvo miško fondo, jeigu šie piliečiai gyvena apskrityje, kurioje yra perduodamas nuosavybėn miškas.

27. Piliečių nuosavybės teisės į žemę, kuri pagal šios tvarkos 70 punktą yra valstybės išperkama, atkuriamos atlyginant jiems Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 16 straipsnio 9 dalyje nurodytais būdais. Jeigu žemę išperka valstybė, pilietis gali pasirinkti vieną ar kelis atlyginimo už valstybės išperkamą žemę būdus.

28. Piliečiams perduodami neatlygintinai nuosavybėn lygiaverčiai žemės sklypai projektuojami laisvos žemės fondo žemėje pagal Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatyme nustatytą žemės įsigijimo eilę. Laisvos žemės fondo žemė, kurią nuo 2004 m. rugpjūčio 7 d. naudoja piliečiai, atitinkantys Lietuvos Respublikos žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinojo įstatymo (*Žin.*, 2003, Nr. [15-600](#); 2004, Nr. 124-4490) 2 straipsnyje nurodytas sąlygas, gali būti perduodama nuosavybėn neatlygintinai lygiaverčio ploto turėtam žemės plotui tik šią žemę naudojantiems piliečiams, kurie turi teisę atkurti nuosavybės teises. Jeigu laisvos žemės fondo žemę nuo 2004 m. rugpjūčio 7 d. naudoja asmenys, atitinkantys minėto įstatymo 2 straipsnyje nurodytas sąlygas, tačiau neturintys teisės atkurti nuosavybės teises, nuosavybės teisės į šią žemę perduodant nuosavybėn neatlygintinai lygiavertį turėtajam žemės plotą kitiems asmenims neatkuriamos. Žemės naudojimo faktą patvirtina dokumentai, kurie pagal Valstybinės žemės ūkio paskirties žemės sklypų pardavimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 18 d. nutarimu Nr. 236 (*Žin.*, 2003, Nr. [18-780](#); 2004, Nr. 175-6483), įrodo žemės naudojimo faktą.

Valstybiniuose parkuose ir valstybiniuose draustiniuose lygiaverčiai žemės sklypai projektuojami pagal šios tvarkos 24 punkte nustatytas sąlygas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1347](#), 2001-11-12, *Žin.*, 2001, Nr. 96-3393 (2001-11-16), i. k. 1011100NUTA00001347

Nr. [590](#), 2002-04-30, *Žin.*, 2002, Nr. 46-1748 (2002-05-08), i. k. 1021100NUTA00000590

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.*, 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

29. Kai pagal rengiamą žemės reformos žemėtvarkos projektą susumavus laisvos žemės fondo žemę paaiškėja, kad piliečiui, pateikusiam prašymą jo pageidaujamoje kadastro vietovėje gauti neatlygintinai nuosavybėn žemės sklypą, lygiavertį turėtajam, pagal Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatyme nustatytą žemės įsigijimo eilę laisvos žemės fondo žemės nepakanka arba likusi laisvos žemės fondo žemė pažeista, užimta medžių, krūmų želdinių ar pelkių, žemėtvarkos skyriaus vedėjas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo išvados (-ų) dėl žemės, miško, vandens telkinio perdavimo neatlygintinai nuosavybėn įvertinimo privalo piliečiui raštu apie tai pranešti registruotu laišku ir pasiūlyti rinktis žemės sklypą šios ar kitos savivaldybės seniūnijos kitos kadastro vietovės teritorijoje. Tokiu atveju pilietis žemėtvarkos skyriui, kuriam pateikta išvada dėl žemės, miško, vandens telkinio perdavimo neatlygintinai nuosavybėn, per 10 darbo dienų nuo pranešimo gavimo pateikia prašymą ir nurodo, kurios šios ar kitos savivaldybės seniūnijos kitos kadastro vietovės teritorijoje pageidauja gauti lygiavertį turėtajam žemės, miško sklypą ar vandens telkinį. Žemėtvarkos skyrius per 10 darbo dienų šį prašymą ir išvadą dėl žemės, miško, vandens telkinio perdavimo neatlygintinai nuosavybėn raštu persiunčia tam žemėtvarkos skyriui, kurio veiklos teritorijoje pilietis pageidauja gauti perduodamą neatlygintinai nuosavybėn lygiavertį turėtajam žemės, miško sklypą ar vandens telkinį. Jeigu raštu informuoti pilietį nėra galimybės dėl to, kad jis miręs ir nėra žinomi jo įpėdiniai arba pilietis yra išvykęs ar pakeitęs gyvenamąją vietą ir nežinomas jo adresas, arba pilietis per pirmiau nustatytą terminą nepateikia prašymo, išvada dėl žemės, miško, vandens telkinio perdavimo neatlygintinai nuosavybėn saugoma žemėtvarkos skyriaus archyve, kol pilietis (piliečio įpėdiniai) kreipiasi ir (ar) pateikia prašymą gauti lygiavertį turėtajam žemės, miško sklypą ar vandens telkinį šios ar kitos savivaldybės seniūnijos kitos kadastro vietovės teritorijoje.

Perduodamas neatlygintinai nuosavybėn lygiavertis turėtajam žemės, miško sklypas, vandens telkinys, piliečiui sutikus, projektuojamas kitos kadastro vietovės teritorijoje tik tuo atveju, kai pagal Žemės ūkio ministerijos nustatyta tvarka Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos interneto tinklalapyje Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos skelbiamą informaciją apie laisvos žemės fondą ir rengiamus žemės reformos žemėtvarkos projektus piliečio pageidaujamos kadastro vietovės teritorijoje jo prašymas negalės būti tenkinamas, kadangi stinga laisvos žemės fondo žemės arba likusi laisvos žemės fondo žemė pažeista, užimta medžių, krūmų želdinių ar pelkių. Pažeistos, užimtose medžių, krūmų želdinių, pelkių žemės požymiai nustatomi vadovaujantis Žemės valstybinės apskaitos taisyklėmis, patvirtintomis žemės ūkio ministro 2002 m. rugpjūčio 7 d. įsakymu Nr. 302 (Žin., 2002, Nr. [80-3472](#); 2004, Nr. 179-6628).

Gauta išvada dėl žemės, miško, vandens telkinio perdavimo neatlygintinai nuosavybėn kitam žemėtvarkos skyriui persiunčiama tik tuo atveju, kai pagal pirmiau nurodytą skelbiamą informaciją kadastro vietovėje, kurios teritorijoje pilietis pageidauja gauti nuosavybėn neatlygintinai lygiavertį turėtajam žemės, miško ar vandens telkinio plotą, nėra laisvos žemės fondo žemės arba likusi laisvos žemės fondo žemė pažeista, užimta medžių, krūmų želdinių ar pelkių ir pilietis pageidauja gauti perduodamą neatlygintinai nuosavybėn lygiavertį turėtajam žemės, miško sklypą ar vandens telkinį kitos savivaldybės kadastro vietovės teritorijoje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [915](#), 2007-08-29, Žin., 2007, Nr. 96-3884 (2007-09-11), i. k. 1071100NUTA00000915

Nr. [457](#), 2011-04-20, Žin., 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

Nr. [1275](#), 2013-12-18, Žin., 2013, Nr. 140-7104 (2013-12-30); paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00010

30. Piliečiams perduodant neatlygintinai nuosavybėn žemės sklypus, lygiavertčius turėtajam, žemės sklypai formuojami laikantis Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo 10 straipsnyje nustatytos žemę įsigyjančių piliečių eilės ir perduodami pagal sudarytus žemės reformos žemėtvarkos projektus.

Tais atvejais, kai į projektuojamą perduoti neatlygintinai nuosavybėn tą patį žemės sklypą pretenduoja keli piliečiai, turintys vienodą pirmumo teisę, žemės sklypas perduodamas nuosavybėn neatlygintinai jį nuomojančiam piliečiui. Jeigu žemės sklypas, kurį pageidauja gauti nuosavybėn neatlygintinai keli vienodą pirmumo teisę turintys piliečiai, nebuvo išnuomotas, žemės sklypas

perduodamas nuosavybėn neatlygintinai tam piliečiui, kurio nuosavybės teise priklausantis žemės sklypas ribojasi su perduodamu nuosavybėn neatlygintinai žemės sklypu, o jeigu tokių piliečių yra keletas arba jų nėra, – piliečiui, kuris pirmiau pateikia prašymą perduoti nuosavybėn neatlygintinai lygiavertį žemės sklypą (išvadą dėl žemės sklypo perdavimo neatlygintinai nuosavybėn).

Punkto pakeitimai:

Nr. [1270](#), 2003-10-14, Žin., 2003, Nr. 98-4396 (2003-10-17), i. k. 1031100NUTA00001270

31. Gražinant žemę natūra arba žemės sklypus perduodant nuosavybėn neatlygintinai piliečiams, nustatomi žemės servitutai ir specialiosios žemės naudojimo sąlygos pagal žemės reformos žemėtvarkos projektus.

V. NUOSAVYBĖS TEISIŲ Į MIESTŲ ŽEMĘ ATKŪRIMO SĄLYGOS IR TVARKA

32. Nuosavybės teisės į miestų žemę atkuriamos Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 5 straipsnio ir šio skyriaus nustatyta tvarka bei sąlygomis.

33. Nuosavybės teisės atkuriamos į savininko turėtą žemę, bet ne didesnio kaip 150 hektarų ploto, įskaitant miškus ir vandens telkinius.

34. Nuosavybės teisės į žemę, iki 1995 m. birželio 1 d. buvusių miestams nustatyta tvarka priskirtose teritorijose, atkuriamos:

gražinant natūra laisvą (neužstatytą) žemę turėtoje vietoje piliečiui ar piliečiams bendrosios nuosavybės teise, taip pat piliečiui, nuosavybės teise turinčiam pastatus, jo naudojamą teritoriją planavimo dokumentuose ar žemės valdos projektuose nustatytų ribų žemės sklypą, išskyrus žemę, pagal šio įstatymo 12 straipsnį priskirtą valstybės išperkamai žemei, ir žemę, kurios susigrąžinti turėtoje vietoje pilietis nepageidauja. Piliečiams, kuriems teismo sprendimu atnaujinti šio įstatymo 10 straipsnio 1 ir 4 dalyse nurodyti praleisti terminai, nuosavybės teisės atkuriamos gražinant žemę natūra teritorijose, kur buvo likusi rėžių sistema, jeigu šie piliečiai prašymus atkurti nuosavybės teises ir nuosavybės teises bei giminystės ryšį su savininku patvirtinančius dokumentus pateikė iki savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimo dėl gražinamų natūra žemės sklypų planų patvirtinimo priėmimo;

perduodant neatlygintinai nuosavybėn piliečiams, turintiems nuosavybės teise gyvenamuosius namus ar kitus pastatus ne jų nuosavybės teise turėtoje žemėje, jų naudojamą teritoriją planavimo dokumentuose ar žemės valdos projektuose nustatytų ribų žemės sklypą prie šių statinių arba teritorijų planavimo dokumentuose ar žemės valdos projektuose numatytą jų naudojamą žemės sklypą kitai paskirčiai (daržui, sodui ir kitai), išskyrus Kuršių nerijos nacionalinio parko teritoriją, bet ne didesnę kaip 0,2 hektaro Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje, Alytuje, Marijampolėje, Druskininkuose, Palangoje, Birštone ir ne didesnę kaip 0,3 hektaro kituose miestuose. Šių perduodamų neatlygintinai nuosavybėn naudojamų žemės sklypų plotu atitinkamai mažinamas gražinamos natūra ar išperkamos žemės plotas;

perduodant neatlygintinai nuosavybėn piliečiui ar piliečiams bendrosios nuosavybės teise naują pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. gruodžio 3 d. nutarimą Nr. 1324 „Dėl naujų žemės sklypų dydžio miestuose, detaliųjų planų rengimo ir teritorijų inžinerinės įrangos“ (Žin., 1997, Nr. [112-2835](#)) įrengtą arba neįrengtą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. liepos 23 d. nutarimu Nr. 920 „Dėl naujų žemės sklypų dydžių miestuose patvirtinimo“ (Žin., 1998, Nr. [67-1956](#); 2010, Nr. [40-1904](#)) patvirtinto dydžio žemės sklypą tame mieste, kuriame buvo turėtoji žemė, išskyrus Kuršių nerijos nacionalinio parko teritoriją, arba piliečių pageidavimu – mieste, kuriame jie gyvena (išskyrus Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, Alytaus, Marijampolės, Druskininkų, Palangos, Birštono miestus ir Kuršių nerijos nacionalinio parko teritoriją). Neatlygintinai nuosavybėn perduodama naujo žemės sklypo dalis turi atitikti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. liepos 23 d. nutarime Nr. 920 nustatytus naujo žemės sklypo tame mieste dydžius (išskyrus tuos atvejus, kai pilietis nuosavybės teise turėjo mažesnę žemės sklypą). Kai neatlygintinai nuosavybėn piliečiui ar piliečiams bendrosios nuosavybės teise kitai paskirčiai perduodami daugiabučių gyvenamųjų pastatų ir bendrabučių, pramonės ir sandėliavimo objektų bei

komercinės paskirties objektų statybai numatyti žemės sklypai, šių žemės sklypų ar kiekvienam bendraturčiui tenkančių dalių dydis turi atitikti (išskyrus tuos atvejus, kai pilietis nuosavybės teise turėjo mažesnę žemės sklypą) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. liepos 23 d. nutarimu Nr. 920 patvirtintus nustatytus numatomų perduoti individualiai statybai žemės sklypų dydžius. Miestų teritorijų dalyse, kurios įrašytos į Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą (kultūrinių vietovių sąrašą), nauji žemės sklypai individualiai statybai ir kitai paskirčiai nuosavybės neperduodami (išskyrus tuos atvejus, kai šioje teritorijoje pagal teritorijų planavimo dokumentus ar žemės valdos projektus piliečiui ar piliečiams bendrosios nuosavybės teise turėjo žemėje numatoma individuali statyba); neatlygintinai nuosavybės neperduodami nauji žemės sklypai tik tiems asmenims, kuriems šiose miestų teritorijų dalyse nuosavybės teise priklauso gyvenamieji namai arba kiti pastatai. Jeigu pilietis atsisako jam perduodamo neatlygintinai nuosavybės naujo įrengto ar neįrengto (pasirinktinei) žemės sklypo individualiai statybai, jam kompensuojama (jo pageidavimu) vidutinė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. lapkričio 9 d. nutarimu Nr. 1243 „Dėl Žemės sklypo mieste, už kurį kompensuojama pinigais, jeigu pilietis atsisako jam perduodamo neatlygintinai nuosavybės naujo žemės sklypo individualiai statybai, vidutinės vertės nustatymo ir kompensacijos mokėjimo tvarkos“ (Žin., 1999, Nr. 97-2788) nustatyto dydžio žemės sklypo tame mieste vertės pinigų suma pagal Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 16 straipsnį, nepaisant prašymo atkurti nuosavybės teises į nekilnojamąjį turtą pateikimo dienos, jeigu šis prašymas pateiktas laikantis šio įstatymo nustatytų terminų.

Grąžinamos natūra laisvos (neužstatytos) žemės plotas sumažinamas iki 1 hektaro žemės sklypo dydžio, jeigu jame yra iki 2002 m. balandžio 19 d. pagal detaliuosius planus suformuoti žemės sklypai, perduodami neatlygintinai piliečiams individualiai statybai pagal šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 3 punktą, ir jų negalima suprojektuoti kitose miesto teritorijose dėl laisvos (neužstatytos) žemės šiame mieste stokos. Grąžinant piliečiams žemę natūra tokiose teritorijose, pilietis turi teisę buvusioje žemės valdoje pasirinkti pageidaujamą grąžintino žemės sklypo vietą.

Kai prie statinių esantis naudojamas žemės sklypas yra nuosavybės teise turėjo žemėje yra didesnis kaip 0,2 arba 0,3 hektaro, piliečio pageidavimu jam grąžinamas natūra šis didesnis prie statinių naudojamo žemės sklypo plotas, taip pat prie šio naudojamo žemės sklypo išlikęs savininko turėtas laisvas (neužstatytas) žemės sklypo plotas. Kai yra keli piliečiai, turintys teisę atkurti nuosavybės teises į šią žemę, – jų pageidavimu neatlygintinai bendrojon arba šių statinių savininko nuosavybės neperduodamas prie statinių naudojamo žemės sklypo išlikęs laisvos (neužstatytos) žemės sklypo plotas.

Grąžinama laisva (neužstatyta) žemė suformuojama atskirais sklypais, turinčiais pagal miesto teritorijų bendruosius planus nustatytą pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir pagal parengtus detaliuosius planus ar žemės valdos projektus jiems esant nustatytą teritorijos tvarkymo režimą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1347](#), 2001-11-12, Žin., 2001, Nr. 96-3393 (2001-11-16), i. k. 1011100NUTA00001347

Nr. [1475](#), 2002-09-19, Žin., 2002, Nr. 93-3989 (2002-09-25), i. k. 1021100NUTA00001475

Nr. [1270](#), 2003-10-14, Žin., 2003, Nr. 98-4396 (2003-10-17), i. k. 1031100NUTA00001270

Nr. [387](#), 2004-04-07, Žin., 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); Žin., 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

Nr. [1101](#), 2004-08-31, Žin., 2004, Nr. 134-4863 (2004-09-02), i. k. 1041100NUTA00001101

Nr. [915](#), 2007-08-29, Žin., 2007, Nr. 96-3884 (2007-09-11), i. k. 1071100NUTA00000915

Nr. [457](#), 2011-04-20, Žin., 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

Nr. [1275](#), 2013-12-18, Žin., 2013, Nr. 140-7104 (2013-12-30); paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00010

35. Piliečiams perduodamo neatlygintinai nuosavybės naujo žemės sklypo, esančio miesto teritorijai priskirtoje žemėje, dydį kiekviename mieste tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė savivaldybės tarybos pasiūlymu. Minimalus perduodamo neatlygintinai nuosavybės naujo žemės sklypo dydis – 0,04 hektaro (išskyrus nuosavybės teise turėtą mažesnę žemės sklypą). Maksimalus perduodamo neatlygintinai nuosavybės žemės sklypo plotas turi būti ne didesnis kaip 0,2 hektaro

Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje, Alytuje, Marijampolėje, Druskininkuose, Palangoje, Birštone ir ne didesnis kaip 0,3 hektaro kituose miestuose.

Punkto pakeitimai:

Nr. [387](#), 2004-04-07, *Žin.*, 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); *Žin.*, 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

36. Jeigu piliečio turėtas žemės sklypas buvo ne mažiau kaip 0,04 hektaro didesnis už dabar jo naudojamą žemės sklypą, jam pagal galimybę papildomai perduodamas neatlygintinai nuosavybėn naujas ne mažesnis kaip 0,04 hektaro žemės sklypas individualiai statybai bei kitai paskirčiai. Bendras piliečiui perduoto neatlygintinai nuosavybėn jo naudojamo žemės sklypo ir papildomai perduodamo neatlygintinai nuosavybėn naujo žemės sklypo plotas neturi būti didesnis už Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. liepos 23 d. nutarimu Nr. 920 nustatytą perduodamo neatlygintinai nuosavybėn naujo žemės sklypo individualiai statybai bei kitai paskirčiai tame mieste plotą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [387](#), 2004-04-07, *Žin.*, 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); *Žin.*, 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

37. Piliečiams nauji žemės sklypai individualiai statybai ar kitai paskirčiai perduodami neatlygintinai nuosavybėn šia eilės tvarka:

piliečiams – pasirinktoje jų turėtos žemės vietoje, kai šie sklypai toje vietovėje numatyti detalajame plane ar žemės valdos projekte;

piliečiams, kurie yra 1918–1920 metų nepriklausomybės kovų kariai savanoriai, pasipriešinimo (rezistencijos) dalyviai, politiniai kaliniai, tremtiniai ar Vyčio Kryžiaus ordinu apdovanoti asmenys, jų sutuoktiniai, tėvai (įtėviai), vaikai (įvaikiai), – pagal jų prašymų atkurti nuosavybės teises padavimo datą;

piliečiams, iškeliamiems iš savininkams grąžintų gyvenamųjų namų, – pagal Valstybės garantijų gyvenamųjų namų, jų dalių, butų nuomininkams ir savininkams vykdymo eiliškumo, apskaitos ir kontrolės tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. liepos 5 d. nutarimu Nr. 793 (*Žin.*, 2000, Nr. [56-1668](#); 2004, Nr. [50-1645](#); 2006, Nr. [66-2441](#)), nustatytą eiliškumą;

piliečiams – buvusiems gyvenamųjų namų savininkams, kai jiems namai negrąžinami, – pagal jų prašymų atkurti nuosavybės teises padavimo datą;

kitiems piliečiams – pagal jų prašymų atkurti nuosavybės teises padavimo datą, išskyrus septintojoje pastraipoje nurodytus piliečius;

piliečiams, kurie atsisakė grąžinamos žemės turėtoje vietoje, – pagal jų prašymų atkurti nuosavybės teises padavimo datą.

Lygiavėčiai žemės sklypai perduodami neatlygintinai nuosavybėn piliečiams tokia pat eilės tvarka ir tik po to, kai piliečiams bus perduoti neatlygintinai nuosavybėn nauji žemės sklypai individualiai statybai ar kitai paskirčiai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1475](#), 2002-09-19, *Žin.*, 2002, Nr. 93-3989 (2002-09-25), i. k. 1021100NUTA00001475

Nr. [387](#), 2004-04-07, *Žin.*, 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); *Žin.*, 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

Nr. [1275](#), 2013-12-18, *Žin.*, 2013, Nr. 140-7104 (2013-12-30); paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00010

38. Piliečių, pageidaujančių gauti neatlygintinai nuosavybėn naujus žemės sklypus mieste, eilę tvirtina žemėtvarkos skyrių vedėjai.

Žemėtvarkos skyriaus vedėjas Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos interneto tinklalapyje skelbia piliečių, pageidaujančių gauti neatlygintinai nuosavybėn naujus žemės sklypus mieste, eilę. Žemėtvarkos skyriaus vedėjas Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos interneto tinklalapyje skelbia ir informaciją apie savivaldybės administracijos direktoriaus pateiktus naujų žemės sklypų, suprojektuotų perduoti neatlygintinai nuosavybėn, mieste detaliuosius planus ar žemės valdos projektus.

Žemėtvarkos skyrius ne vėliau kaip prieš 30 dienų iki pretendentų susirinkimo, kuriame piliečiai pagal patvirtintą eilę turi teisę rinktis naujus žemės sklypus, registruotu laišku informuoja piliečius apie susirinkimo laiką ir vietą, kartu nurodydamas, kada ir kur piliečiai gali susipažinti su informacija apie siūlomus rinktis naujus žemės sklypus. Susipažinimo su informacija apie siūlomus rinktis naujus žemės sklypus termino pradžia nustatoma ne vėliau nei 5 darbo dienos iki pretendentų susirinkimo. Susipažinti su informacija apie siūlomus rinktis naujus žemės sklypus piliečiai gali iki susirinkimo dienos. Informaciją apie pretendentų susirinkimo vietą ir laiką, taip pat piliečių, kurie pakviesti į susirinkimą, sąrašą žemėtvarkos skyriaus vedėjas ne vėliau kaip prieš 20 dienų iki susirinkimo paskelbia Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos interneto tinklalapyje. Jeigu pilietis į susirinkimą neatvyksta arba atvyksta, bet nepasirenka žemės sklypo, žemės sklypas, kurį turėtų galimybę pasirinkti šis pilietis, gali būti siūlomas kitam kviestam ir atvykusiam į susirinkimą piliečiui pagal patvirtintą eilę.

Piliečiui atsisakius siūlomo žemės sklypo, šis sklypas siūlomas kitam piliečiui pagal patvirtintą eilę. Atsisakiusiam siūlomo žemės sklypo piliečiui išlieka pirmumo teisė ne daugiau kaip 2 kartus rinktis žemės sklypą kitoje detalizajame plane numatytoje vietoje. Pilietis, kuris iš viso 3 kartus atsisako siūlomo žemės sklypo, įrašomas į eilę paskutinis. Siūlomo žemės sklypo atsisakymas pateikiamas raštu, išdėstant motyvus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.*, 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

Nr. [1275](#), 2013-12-18, *Žin.*, 2013, Nr. 140-7104 (2013-12-30); paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00010

39. Jeigu piliečiui sugrąžintas ar perduodamas neatlygintinai nuosavybėn žemės sklypas miesto teritorijai priskirtoje žemėje yra mažesnio ploto už sklypą, į kurį atkuriamą nuosavybės teisė, valstybė jam atlygina šios tvarkos 82 punkte nurodytais būdais.

40. Nuosavybės teisės į Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, Alytaus, Marijampolės, Druskininkų, Palangos ir Birštono miestų savivaldybių teritorijose esančią žemę, šių miestų savivaldybių teritorijoms priskirtą po 1995 m. birželio 1 d., atkuriamos Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 4 straipsnio nustatyta tvarka ją grąžinant natūra, o jeigu nurodytoji žemė pagal šio įstatymo 12 straipsnį priskirta valstybės išperkamai žemei, už ją valstybė atlygina pagal šio įstatymo 16 straipsnį. Minėtose teritorijose nauji žemės ūkio paskirties sklypai neatlygintinai nuosavybėn neperduodami, išskyrus sklypus, naudojamus asmeniniam ūkiui.

41. Perduodamų neatlygintinai nuosavybėn naudojamų ir naujų žemės sklypų individualiai statybai ar kitai paskirčiai ribos turi būti paženklintos vietovėje ir žemės sklypai pažymėti nekilnojamojo turto kadastro žemėlapyje tokia pat tvarka kaip ir valstybės parduodamų žemės sklypų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.*, 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

Nr. [1275](#), 2013-12-18, *Žin.*, 2013, Nr. 140-7104 (2013-12-30); paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00010

42. *Neteko galios nuo 2011-04-24*

Punkto naikinimas:

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.*, 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

VI. NUOSAVYBĖS TEISIŲ Į MIŠKUS IR VANDENS TELKINIUS ATKŪRIMO SĄLYGOS IR TVARKA

43. Nuosavybės teisės į miškus ir vandens telkinius atkuriamos Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 6 straipsnio ir šio skyriaus nustatyta tvarka.

44. Miškas grąžinamas natūra turėtoje vietoje piliečiui arba piliečiams bendrosios nuosavybės teise, išskyrus miškus, priskirtus valstybės išperkamiems miškams, ir miškus, kurių susigrąžinti natūra turėtoje vietoje piliečiai nepageidauja.

45. Teritorijoje, kurioje buvo rėžių sistema, miškas grąžinamas tik suprojektavus šioje teritorijoje susigrąžinančių mišką natūra piliečių miško sklypų išdėstymą pagal parengtus žemės reformos žemėtvarkos projektus.

46. Miškas, kurio susigrąžinti natūra turėtoje vietoje piliečiai nepageidauja, jiems gali būti grąžinamas perduodant nuosavybėn lygiavertį miško plotą iš laisvo miško fondo tik už turėtą mišką ir tik piliečiams, gyvenantiems tose apskrityse, kuriose yra perduodamas nuosavybėn miškas.

Už neišlikusį mišką piliečiams jų pageidavimu gali būti grąžinamas žemės plotas, kuriame buvo neišlikęs miškas.

Jeigu piliečiams grąžintinas miškas neišlikęs ir jie nepageidauja susigrąžinti žemės ploto, kuriame buvo neišlikęs miškas, šiems piliečiams gali būti perduodamas neatlygintinai nuosavybėn lygiavertis miško sklypas iš laisvo miško fondo – tik už turėtą mišką ir tik piliečiams, gyvenantiems tose apskrityse, kuriose yra perduodamas nuosavybėn miškas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [387](#), 2004-04-07, *Žin.*, 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); *Žin.*, 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

47. Miškai ir vandens telkiniai saugomose teritorijose piliečiams grąžinami ribotam tiksliniam naudojimui, jeigu jie sutinka su įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatyto ribotu tiksliniu naudojimu. Jeigu tokio miško susigrąžinti natūra turėtoje vietoje piliečiai nepageidauja, jiems gali būti perduodamas neatlygintinai nuosavybėn lygiavertis miško plotas iš laisvo miško fondo – tik už turėtą mišką ir tik piliečiams, gyvenantiems tose apskrityse, kuriose yra perduodamas nuosavybėn miškas (ši nuostata netaikoma valstybiniais parkams ir valstybiniais draustiniais).

Valstybiniuose parkuose ir valstybiniuose draustiniuose miškas ir vandens telkiniai perduodami neatlygintinai nuosavybėn lygiavertiu miško ar vandens telkinio plotu, neskaidant sklypo į dalis, tik už tame pačiame valstybiniame parke ar valstybiniame draustinyje turėtą žemę, mišką ar vandens telkinį ir tik tiems piliečiams, kurie tame valstybiniame parke ar valstybiniame draustinyje iki 2001 m. rugpjūčio 17 d. gyveno ir tebegyvena (arba mirties dieną gyveno, jeigu pilietis, kuriam atkuriamos nuosavybės teisės, yra miręs).

Punkto pakeitimai:

Nr. [1347](#), 2001-11-12, *Žin.*, 2001, Nr. 96-3393 (2001-11-16), i. k. 1011100NUTA00001347

Nr. [590](#), 2002-04-30, *Žin.*, 2002, Nr. 46-1748 (2002-05-08), i. k. 1021100NUTA00000590

Nr. [1270](#), 2003-10-14, *Žin.*, 2003, Nr. 98-4396 (2003-10-17), i. k. 1031100NUTA00001270

Nr. [1075](#), 2009-09-02, *Žin.*, 2009, Nr. 110-4669 (2009-09-14), i. k. 1091100NUTA00001075

48. Nuosavybės teisė į miškus ir vandens telkinius, kurie pagal šį įstatymą yra valstybės išperkami, atkuriami atlyginant už juos šios tvarkos 82 punkte nurodytais būdais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [387](#), 2004-04-07, *Žin.*, 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); *Žin.*, 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

49. Perduoti neatlygintinai nuosavybėn lygiavertį turėtajam miško sklypą ar vandens telkinį pagal piliečių pageidavimą galima, jeigu:

miškas ar vandens telkinys yra priskirtas valstybės išperkamam miškui, vandens telkiniui;

miškas ar vandens telkinys neišlikęs;

miško susigrąžinti natūra turėtoje vietoje piliečiai nepageidauja;

miškas ar vandens telkinys yra saugomoje teritorijoje.

50. Perduodami neatlygintinai nuosavybėn lygiavertiai miško sklypai ir vandens telkiniai projektuojami laisvos žemės fondo žemėje, laikantis Lietuvos Respublikos žemės reformos 10 straipsnyje nustatytos miško ir vandens telkinių įsigijimo eilės; šie sklypai perduodami pagal žemės reformos žemėtvarkos projektus. Valstybiniuose parkuose ir valstybiniuose draustiniuose lygiavertiai miško sklypai ir vandens telkiniai projektuojami pagal šios tvarkos 47 punkto nustatytas sąlygas.

Tais atvejais, kai į projektuojamą perduoti neatlygintinai tą patį miško sklypą ar vandens telkinį pretenduoja keli piliečiai, turintys vienodą pirmumo teisę, miško sklypas ar vandens telkinys

perduodamas nuosavybėn neatlygintinai jį nuomojančiam piliečiui. Jeigu miško sklypas ar vandens telkinys, kurį pageidauja gauti nuosavybėn neatlygintinai keli vienodą pirmumo teisę turintys piliečiai, nebuvo išnuomotas, miško sklypas ar vandens telkinys perduodamas nuosavybėn neatlygintinai tam piliečiui, kurio nuosavybės teise priklausantis žemės sklypas (miško sklypas ar vandens telkinys) ribojasi su perduodamu nuosavybėn neatlygintinai miško sklypu ar vandens telkiniu, o jeigu tokių piliečių yra keletas arba jų nėra, – piliečiui, kuris pirmiau pateikia prašymą perduoti nuosavybėn neatlygintinai lygiavertį miško sklypą ar vandens telkinį (išvadą dėl miško sklypo ar vandens telkinio perdavimo neatlygintinai nuosavybėn).

Punkto pakeitimai:

Nr. [1347](#), 2001-11-12, *Žin.*, 2001, Nr. 96-3393 (2001-11-16), i. k. 1011100NUTA00001347

Nr. [590](#), 2002-04-30, *Žin.*, 2002, Nr. 46-1748 (2002-05-08), i. k. 1021100NUTA00000590

Nr. [1270](#), 2003-10-14, *Žin.*, 2003, Nr. 98-4396 (2003-10-17), i. k. 1031100NUTA00001270

51. Miškas grąžinamas natūra arba perduodamas nuosavybėn neatlygintinai lygiavertis turėtajam miško sklypas, jeigu piliečiai sutinka su žemės reformos žemėtvarkos projektuose nustatytais žemės servitutais, valstybinių parkų planavimo schemose nustatytų valstybinių parkų kraštovaizdžio tvarkymo zonų reglamentais ir specialiosiomis miško naudojimo sąlygomis.

52. Vandens telkiniai, išskyrus vandens telkinius, pagal šio įstatymo 13 straipsnį priskirtus valstybės išperkamiems vandens telkiniams, grąžinami natūra turėtoje vietoje piliečiui arba piliečiams bendrosios nuosavybės teise.

Už neišlikusį vandens telkinį piliečiams jų pageidavimu gali būti grąžinamas žemės plotas, kuriame buvo neišlikęs vandens telkinys.

Jeigu piliečiams grąžintinas vandens telkinys neišlikęs ir jie nepageidauja susigrąžinti žemės ploto, kuriame buvo neišlikęs vandens telkinys, šiems piliečiams atlyginama šios tvarkos 82 punkte nurodytais būdais.

Už vandens telkinius saugomose teritorijose, kurių susigrąžinti natūra turėtoje vietoje piliečiai nepageidauja, jiems gali būti atlyginama perduodant nuosavybėn lygiavertį turėtajam vandens telkinį iš laisvos žemės fondo pagal Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatyme (*Žin.*, 1991, Nr. [24-635](#); 1997, Nr. 69-1735) piliečiams nustatytą vandens telkinių plotų įsigijimo eiliškumą, taip pat perduodant nuosavybėn neatlygintinai piliečio naudojamą lygiavertį žemės sklypą prie nuosavybės teise turimų pastatų, išskyrus šios tvarkos 47 punkte nustatytus atvejus.

Valstybiniuose parkuose ir valstybiniuose draustiniuose lygiaverčiai vandens telkiniai projektuojami pagal šios tvarkos 47 punkto nustatytas sąlygas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [387](#), 2004-04-07, *Žin.*, 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); *Žin.*, 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

53. Jeigu iki Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ galiojimo sustabdymo laikinojo įstatymo įsigaliojimo dienos buvo priimti sprendimai dėl nuosavybės teisių į žemę ar mišką atkūrimo kompensuojant mišku ir miško sklypai vietovėje paženklinėti, šie miško sklypai piliečiams perduodami neatlygintinai nuosavybėn, jeigu jų nepageidauja natūra susigrąžinti savininkai. Tais atvejais, kai iki Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ galiojimo sustabdymo laikinojo įstatymo įsigaliojimo dienos buvo priimti sprendimai dėl nuosavybės teisių į žemę ar mišką atkūrimo kompensuojant mišku, tačiau miško sklypai vietovėje nebuvo paženklinėti, šiems piliečiams perduodami neatlygintinai nuosavybėn miško sklypai iš laisvo miško fondo, laikantis Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo 10 straipsnyje nustatytos miško įsigijimo eilės.

54. Piliečiai, kurių žemė (miškas), iki priimant sprendimą dėl nuosavybės teisių atkūrimo kompensuojant mišku, buvo priskirta valstybės išperkamai žemei (miškui) ir kurie pagal Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo 10 straipsnyje nustatytą eilę pageidauja pirmumo teise gauti miško sklypus, privalo pateikti žemėtvarkos skyriui pažymą apie valstybės išperkamą žemę, mišką iš to žemėtvarkos skyriaus, kur buvo jų turėtoji žemė (miškas).

Punkto pakeitimai:

Nr. [387](#), 2004-04-07, *Žin.*, 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); *Žin.*, 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

VII. NUOSAVYBĖS TEISIŲ Į ŪKINĖS-KOMERCINĖS PASKIRTIES PASTATUS IR JŲ PRIKLAUSINIUS ATKŪRIMO TVARKA

55. Nuosavybės teisės į ūkinės-komercinės paskirties pastatus ir jų priklausinius atkuriamos Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 7 straipsnio ir šio skyriaus nustatyta tvarka.

56. Už valstybės išperkamus, taip pat po 1991 m. rugpjūčio 1 d. neišlikusius dėl valstybės, savivaldybės institucijų priimtų sprendimų ūkinės-komercinės paskirties pastatus atlyginama pagal Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 16 straipsnį.

57. Vadovaujantis sprendimu atkurti nuosavybės teises grąžinant natūra ūkinės-komercinės paskirties pastatus su priklausiniais, surašomas perdavimo aktas, kurį pasirašo savininkas ir perduodančioji šalis. Perdavimo aktą šalys pasirašo ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo sprendimo atkurti nuosavybės teises priėmimo dienos.

58. Registruojant nuosavybės teises į natūra sugrąžintus ūkinės-komercinės paskirties pastatus ir jų priklausinius, Nekilnojamojo turto registro įstaigai pateikiami sprendimas dėl nuosavybės teisių atkūrimo ir perdavimo aktas.

59. Nuosavybės teisės į buvusius ūkinės-komercinės paskirties pastatus, nustatytąja tvarka pertvarkytus į gyvenamuosius namus, jų dalis, butus, atkuriamos laikantis šios tvarkos VIII skyriuje išdėstytų reikalavimų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.*, 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

60. Grąžinus ūkinės-komercinės paskirties pastatus ir jų priklausinius natūra, nuosavybės teisės į žemę, ant kurios yra sugrąžinti pastatai, atkuriamos laikantis šios tvarkos IV arba V skyriuje nustatytų reikalavimų. Piliečiai, kuriems sugrąžinti ūkinės-komercinės paskirties pastatai, gali atkurti nuosavybės teises į žemės sklypą nepriklausomai nuo to, ar buvo paduotas atskiras prašymas grąžinti šią žemę. Jeigu prie sugrąžintų pastatų esantis žemės sklypas privačios nuosavybės teise jų savininkui nepriklausė, jis Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos vadovo arba jo įgalioto žemėtvarkos skyriaus vedėjo sprendimu ir piliečio prašymu parduodamas Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatyme nustatyto dydžio arba nustatytąja tvarka išnuomojamas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.*, 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

61. Grąžinus natūra ūkinės-komercinės paskirties pastatus ir jų priklausinius, kuriuose vykdoma gamybinė veikla, savininkas negali mažinti įmonėje darbo vietų daugiau, negu leidžia įstatymai.

Prieš grąžinimą ūkinės-komercinės paskirties pastatai ir jų priklausiniai, juose esantys įrenginiai bei kitas turtas turi būti įkainoti Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymo nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1386](#), 2014-12-10, paskelbta TAR 2014-12-12, i. k. 2014-19573

62. Susigrąžinęs natūra ūkinės-komercinės paskirties pastatus, savininkas juose esančius valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančius įrengimus ir kitas pagrindines priemones bei apyvartinį turtą (išskyrus lėšas) gali išsipirkti euraiš iš karto arba per 5 metus išsimokėtinai.

Išperkant išsimokėtinai, iš karto turi būti sumokėta ne mažiau kaip 15 procentų įrengimų, kitų pagrindinių priemonių ir apyvartinio turto įkainojimo vertės. Likusi suma išmokama šalių susitarimu lygiomis dalimis pirkimo-pardavimo sutartyje numatytais terminais ir sąlygomis. Pirkimo-pardavimo sutartyje palūkanų dydis nustatomas atsižvelgiant į Lietuvos banko skelbiamo paskutinio mėnesio (prieš pasirašant sutartį) indėlių, priimtų ilgesniam negu 12 mėnesių

laikotarpiui, vidutinę metinę palūkanų komerciniuose bankuose normą, sumažintą 30 procentų. Pirkimo-pardavimo sutartyje turi būti numatytos sankcijos pirkėjui dėl įsipareigojimų nevykdymo.

Už išpirktus įrengimus ir kitas pagrindines priemones bei apyvartinį turtą gautos lėšos nustatytą tvarką pervedamos atitinkamai į valstybės ar savivaldybės privatizavimo fondus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1185](#), 2014-10-28, paskelbta TAR 2014-11-04, i. k. 2014-15572

VIII. NUOSAVYBĖS TEISIŲ Į GYVENAMUOSIUS NAMUS, JŲ DALIS, BUTUS ATKŪRIMO SĄLYGOS IR TVARKA

63. Nuosavybės teisės į išlikusius gyvenamuosius namus, jų dalis, butus, taip pat gyvenamuosius namus, jų dalis, butus, kurie po 1991 m. rugpjūčio 1 d. neišliko dėl valstybės, savivaldybės institucijų priimtų sprendimų, atkuriamos Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 8 straipsnio ir šio skyriaus nustatyta tvarka.

64. Gyvenamieji namai, jų dalys, butai grąžinami natūra, jeigu:

64.1. jie yra tušti;

64.2. jie pertvarkyti į negyvenamąsias patalpas ir nėra naudojami švietimo, sveikatos apsaugos, kultūros, mokslo reikmėms ir globos namams pagal valstybės išperkamų iš piliečių gyvenamųjų namų, jų dalių ir butų, pertvarkytų į negyvenamąsias patalpas ir naudojamų švietimo, sveikatos apsaugos, kultūros, mokslo reikmėms bei globos namams, sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. kovo 30 d. nutarimu Nr. 356 (Žin., 1999, Nr. [31-890](#));

64.3. juose gyvena nuomininkai, kai savininkai pageidauja patalpas susigrąžinti ir sutinka su Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 20 straipsnyje nustatytais sąlygomis išnuomoti grąžintiną jiems namą, jo dalį, butą ir Lietuvos Respublikos kompensacijų už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą dydžio, šaltinių, mokėjimo terminų bei tvarkos, taip pat valstybės garantijų ir lengvatų, numatytų Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatyme, įstatymo (Žin., 1998, Nr. [61-1728](#); 2003, Nr. [102-4582](#)) 9 straipsnyje nustatytais valstybės garantijomis, nuomininkų ir savininkų teisėmis ir pareigomis;

64.4. jie nėra iš esmės pertvarkyti (rekonstruoti) taip, kad būtų pakeista daugiau kaip 50 procentų pagrindinių konstrukcijų ir sukurto naujo bendro ploto nebūtų galima atskirti nuo buvusiojo, jeigu visas bendras plotas 30 procentų neviršija buvusiojo;

64.5. jie nėra pagal įstatymus įsigyti privačion nuosavybėn.

65. Jeigu piliečiui grąžinamas namas, jo dalis, butas, kuriame gyvena nuomininkai, savivaldybės administracijos direktorius (arba kita institucija, priėmusi sprendimą dėl nuosavybės teisių atkūrimo) privalo raštu supažindinti pilietį su Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 20 straipsnyje nustatytais sąlygomis ir Lietuvos Respublikos kompensacijų už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą dydžio, šaltinių, mokėjimo terminų bei tvarkos, taip pat valstybės garantijų ir lengvatų, numatytų Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatyme, įstatymo 9 straipsnyje nustatytais valstybės garantijomis, nuomininkų ir savininkų teisėmis ir pareigomis. Jeigu pilietis nesutinka, jam atlyginama Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 16 straipsnyje numatytais būdais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [457](#), 2011-04-20, Žin., 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

66. Vadovaujantis sprendimu atkurti nuosavybės teises grąžinant natūra gyvenamąjį namą, jo dalį, butą, surašomas perdavimo aktas, kurį pasirašo savininkas ir perduodančioji šalis. Tais atvejais, kai nuosavybės teisės atkuriamos į gyvenamuosius namus, jų dalis, butus, kuriems nėra atlikta teisinė registracija, perdavimo aktą pasirašo institucija, priėmusi sprendimą atkurti nuosavybės teises. Perdavimo aktą šalys pasirašo ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo sprendimo atkurti nuosavybės teises priėmimo, išskyrus šio punkto antrojoje pastraipoje nurodytą atvejį.

Tuo atveju, kai grąžintinuose natūra namuose, jų dalyse, butuose gyvena nuomininkai, perdavimo aktas surašomas per mėnesį nuo to laiko, kai sugrąžinto gyvenamojo namo, jo dalies, buto nuomininkai patuština turėtas gyvenamąsias ir kitas patalpas arba nuomininkai iškeldinami iš jų.

67. Registruojant nuosavybės teises į gyvenamąjį namą, jo dalį, butą, Nekilnojamojo turto registro įstaigai pateikiami sprendimas atkurti nuosavybės teises ir perdavimo aktas, išskyrus šio punkto antrojoje pastraipoje nurodytą atvejį.

Registruojant nuosavybės teises į gyvenamąjį namą, jo dalį, butą šios tvarkos 66 punkto antrojoje pastraipoje nurodytu atveju, Nekilnojamojo turto registro įstaigai pateikiamas tik sprendimas atkurti nuosavybės teises. Tokiu atveju Nekilnojamojo turto registre registruojami nuosavybės teisė ir apribojimai, numatyti Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 20 straipsnyje.

68. Grąžinus gyvenamuosius namus, jų dalis, butus natūra, nuosavybės teisės į žemę, ant kurios stovi sugrąžinti namai, atkuriamos laikantis šios tvarkos IV arba V skyriuje nustatytų reikalavimų. Piliečiai, kuriems sugrąžinti gyvenamieji namai, jų dalys, butai, gali atkurti savo nuosavybės teises į namų valdos žemės sklypą nepriklausomai nuo to, ar buvo paduotas atskiras prašymas grąžinti šią žemę. Jeigu prie sugrąžinto namo, jo dalies, buto esantis sklypas privačios nuosavybės teise nepriklausė namo, jo dalies, buto savininkui, jis Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos vadovo arba jo įgalioto žemėtvarkos skyriaus vedėjo sprendimu (ir piliečio prašymu) parduodamas Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatyme numatyto dydžio arba nustatyta tvarka išnuomojamas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.*, 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

69. Grąžinus piliečiams gyvenamuosius namus, jų dalis, butus natūra arba perdavus nuosavybės kitas gyvenamąsias patalpas, jie kartu su savo šeimos nariais ir subnuomininkais privalo per 2 mėnesius nuo tuščių patalpų perdavimo dienos patuštinti nuomojamas valstybės ar savivaldybių butų fondo gyvenamąsias patalpas. Nepatuštinę nuomojamų patalpų piliečiai kartu su šeimos nariais ir subnuomininkais iškeldinami įstatymų nustatyta tvarka.

Skyriaus pakeitimai:

Nr. [387](#), 2004-04-07, *Žin.*, 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); *Žin.*, 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

IX. VALSTYBĖS IŠPERKAMA ŽEMĖ

70. Pagal Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 12 straipsnį valstybės ir kitoms reikmėms žemė iš piliečių išperkama, jeigu ji:

užimta valstybės ir savivaldybės kelių su šalia jų esančiais valstybinės žemės plotais, pagal teritorijų planavimo dokumentus ar žemės valdos projektus reikalingais šių kelių plėtrai; aerodromų, įrašytų į civilinių ir civilinių orlaivių skrydžiams naudojamų karinių aerodromų sąrašą su jų užimtos žemės plotais, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. birželio 5 d. nutarimu Nr. 685 „Dėl civilinių ir civilinių orlaivių skrydžiams naudojamų karinių aerodromų sąrašo su jų užimtos žemės plotais patvirtinimo“; užimta karinių dalinių ir skirta valstybės sienos apsaugai (šios žemės plotai ir ribos patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugpjūčio 19 d. nutarimu Nr. 1030 „Dėl karinių dalinių užimtų žemės sklypų ir jų plotų sąrašo patvirtinimo“, 1999 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. 1387 „Dėl Lietuvos Respublikos ir Baltarusijos Respublikos valstybės sienos apsaugai skirtų žemės plotų (pasienio juostos) ir jų ribų patvirtinimo“, 2000 m. sausio 12 d. nutarimu Nr. 31 „Dėl Lietuvos Respublikos ir Latvijos Respublikos valstybės sienos apsaugai skirtų žemės plotų ir jų ribų patvirtinimo“, 2001 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 96 „Dėl Lietuvos Respublikos ir Lenkijos Respublikos valstybės sienos apsaugai skirtų žemės plotų (pasienio juostos) ir jų ribų patvirtinimo“ ir 2001 m. gegužės 8 d. nutarimu Nr. 523 „Dėl Lietuvos Respublikos ir Rusijos Federacijos valstybės sienos apsaugai skirtų žemės plotų ir jų ribų patvirtinimo“);

yra naudingųjų iškasenų naudojamų telkinių teritorijoje ir nustatyta tvarka suteikta naudotis juridiniams ar fiziniams asmenims laikantis Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos nustatytą ir su Žemės ūkio ministerija suderintą plotų. Didesnių kaip 50 hektarų

naudojamų telkinių plotai nustatomi pagal faktinį jų naudojimą, pridedant rezervinį plotą, numatomą panaudoti per 5 metus;

yra kaimo vietovėje ir po 1995 m. birželio 1 d. miestams priskirtoje teritorijoje pagal įstatymus užimta: namų valdų (sodybų) sklypų; valstybinių įstaigų ir organizacijų bei visuomeninės paskirties pastatams ir įrenginiams (statomiems arba pastatytiems) eksploatuoti reikalingų sklypų, išskyrus poilsiaviečių pastatų ir statinių užimtus žemės sklypus; kitų visuomenės poreikiams naudojamų teritorijų (gatvių, aikščių, parkų, skverų, kapinių, vandenviečių, paplūdimių ir kitų); suteikta individualiems gyvenamiesiems namams statyti. Šių žemės sklypų (teritorijų) plotai ir ribos nustatomi žemėtvarkos projektuose;

iki 1995 m. birželio 1 d. buvo miestams nustatyta tvarka priskirtose teritorijose (išskyrus tą atvejį, kai prie statinių esantis naudojamas žemės sklypas yra nuosavybės teise turėtoje žemėje ir perduodamas neatlygintinai nuosavybėn) ir pagal įstatymus nustatyta tvarka patvirtintuose detaliuosiuose planuose užimta: pastatams, statiniams ar įrenginiams (statomiems arba pastatytiems) eksploatuoti reikalingų žemės sklypų; kitų naudojamų ar naujų infrastruktūros objektų – įvairių veiklos sričių, aptarnaujančių ūkį ir gyventojus, užtikrinančių krašto, gyventojų saugumą, gamtos ir kultūros vertybių apsaugą, komplekso (energetika, transportas, ryšiai, statyba, švietimas, sveikatos apsauga, rekreacija ir turizmas, gamtos ir kultūros vertybių apsauga ir atliekų sutvarkymas, krašto, civilinė ir priešgaisrinė sauga) teritorijų; žemės sklypų, numatomų naudoti uostams ir jų įrenginiams, valstybiniais geležinkeliais, magistraliniams vamzdynamics, aukštos įtampos elektros linijoms tiesti, svarbioms valstybinės reikšmės statyboms, bendroms gyventojų reikmėms, visuomeninei statybai ir rekreacijai, valstybinių geodezinių, gravimetrinių ir astronominių tinklų punktams įtvirtinti, gamtos, archeologijos ir istorijos kompleksų ir objektų apsaugos reikalams, savivaldybių funkcijoms atlikti reikalingų komunalinio ūkio, socialinių, švietimo, kurortinio gydymo, rekreacijos, reabilitacijos, poilsio tikslams skirtų objektų, kurių svarbą vietos bendruomenei savo sprendimu pripažįsta savivaldybės taryba, eksploatavimui ir bendram (viešam) naudojimui, valstybei svarbiems ekonominiams projektams, kurių valstybinę svarbą savo sprendimu pripažįsta Lietuvos Respublikos Seimas arba Lietuvos Respublikos Vyriausybė, įgyvendinti; žemės sklypų, numatomų perduoti individualiai statybai nuosavybėn neatlygintinai asmenims pagal šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalį, jeigu jie jau iki 2002 m. balandžio 19 d. pagal detaliuosius planus suformuoti grąžintinoje piliečiui žemėje;

užimta sodininkų bendrijų sodų;

yra valstybinių rezervatų, nacionalinių ir regioninių parkų rezervatų, Kuršių nerijos nacionalinio parko teritorijoje;

pagal įstatymus įsigyta privačion nuosavybėn;

pagal įstatymus suteikta ir naudojama gyventojų asmeniniam ūkiui, taip pat suteikta tarnybinėms žemės dalims, išskyrus ne mažesnius kaip 3 hektarų žemės ūkio naudmenų žemės sklypus prie vienkiamų ir 1940–1990 metų ginkluoto pasipriešinimo dalyvių – karių savanorių tėviškių sunaikintų sodybų, esančius gyventojų asmeniniam ūkiui, tarnybinių dalų ir valstiečių ūkiui skirtoje teritorijoje ir pagal šio įstatymo 4 straipsnio 8 dalį grąžinamus natūra šių vienkiamų ir sunaikintų sodybų savininkams. Asmeninio ūkio arba tarnybinių dalų žemės sklypų dydžiai ir jų ribos nustatomi parengtuose naujuose žemės reformos žemėtvarkos projektuose;

suteikta kaimo vietovėje mokslo ir studijų institucijoms, šių institucijų įsteigtoms viešosioms įstaigoms, organizuojančioms praktinį mokymą ir tyrimus, profesinio mokymo, valstybinėms socialinės globos ir rūpybos įstaigoms, valstybiniams specializuotiems sėklininkystės, veislininkystės ūkiams ir specializuotą veislininkystės ir sėklininkystės veiklą vykdančioms valstybės kontroliuojamoms akcinėms bendrovėms ir uždarosioms akcinėms bendrovėms, kuriose valstybei priklauso daugiau kaip ½ akcijų. Šios žemės naudotojų sąrašą ir jų naudojamų žemės sklypų dydžius nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė;

yra su įrengtais tvenkiniais, pramoninės žuvininkystės tvenkiniais (įskaitant užtvankos įrenginių užimtą žemę);

pagal įstatymus suteikta ir naudojama valstiečių ūkiui, jeigu šią žemę jos naudotojui leista pirkti ir už ją sumokėti pinigai ar valstybės vienkartinės išmokos;

yra valstybinių parkų ir valstybinių draustinių teritorijose, ypač vertingose ekologiniu, archeologiniu ir rekreaciniu požiūriais. Šių teritorijų ribas nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė; teritorijų ribų planus ir sąrašus rengia Aplinkos ministerija, suderinusi su savivaldybės administracijos direktoriumi ir žemėtvarkos skyriaus vedėju;

užimta gyvenamųjų namų, jų dalių, butų, kurie pagal šio įstatymo 15 straipsnį priskirti valstybės išperkamiems. Šių žemės sklypų, jų dalių plotai ir ribos nustatomi teritorijų planavimo dokumentuose ar žemės valdos projektuose;

iki 1995 m. birželio 1 d. buvo miestams nustatyta tvarka priskirtose teritorijose ir užimta parkų, kurių ribas ir plotus nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė Aplinkos ministerijos teikimu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1347](#), 2001-11-12, *Žin.*, 2001, Nr. 96-3393 (2001-11-16), i. k. 1011100NUTA00001347

Nr. [590](#), 2002-04-30, *Žin.*, 2002, Nr. 46-1748 (2002-05-08), i. k. 1021100NUTA00000590

Nr. [1475](#), 2002-09-19, *Žin.*, 2002, Nr. 93-3989 (2002-09-25), i. k. 1021100NUTA00001475

Nr. [387](#), 2004-04-07, *Žin.*, 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); *Žin.*, 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

Nr. [764](#), 2006-08-01, *Žin.*, 2006, Nr. 86-3359 (2006-08-05), i. k. 1061100NUTA00000764

Nr. [915](#), 2007-08-29, *Žin.*, 2007, Nr. 96-3884 (2007-09-11), i. k. 1071100NUTA00000915

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.*, 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

Nr. [1275](#), 2013-12-18, *Žin.*, 2013, Nr. 140-7104 (2013-12-30); paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00010

Nr. [868](#), 2015-08-19, paskelbta TAR 2015-08-20, i. k. 2015-12465

70¹. Žemė iš piliečių, kuriems teismo sprendimu atnaujinti šio įstatymo 10 straipsnio 1 ir 4 dalyse nurodyti praleisti terminai, taip pat išperkama valstybės ir už ją atlyginama pagal šio įstatymo 16 straipsnį, jeigu ji:

70¹.1. pagal įstatymų nustatyta tvarka patvirtintus žemės reformos žemėtvarkos projektus užimta suprojektuotų numatomų perduoti neatlygintinai nuosavybėn kitiems piliečiams žemės sklypų;

70¹.2. iki 1995 m. birželio 1 d. buvo miestams nustatyta tvarka priskirtose teritorijose, kur buvo likusi rėžių sistema, ir pagal nustatytą tvarką savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtintus žemės sklypų planus numatoma grąžinti piliečiams, kurie prašymus atkurti nuosavybės teises ir nuosavybės teises bei giminystės ryšį su savininku patvirtinančius dokumentus pateikė iki sprendimo dėl šių planų patvirtinimo priėmimo.

Papildyta punktu:

Nr. [915](#), 2007-08-29, *Žin.*, 2007, Nr. 96-3884 (2007-09-11), i. k. 1071100NUTA00000915

X. VALSTYBĖS IŠPERKAMI MIŠKAI IR VANDENS TELKINIAI

71. Pagal Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 13 straipsnį miškai ir vandens telkiniai iš piliečių išperkami valstybės, jeigu jie yra:

priskirti valstybinės reikšmės miškams, valstybinės reikšmės vidaus vandenims. Šių miškų ir vandens telkinių plotus tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė;

priskirti valstybiniams rezervatams, valstybinių parkų rezervatams ir rezervatinėms apyrboms, Kuršių nerijos nacionaliniam parkui;

priskirti miestų miškams, miestų sanitarinės apsaugos pirmajai zonai, miško parkams. Išvardytųjų miškų sąrašus su juose nurodytais miškų plotais tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė;

priskirti miško genetiniams draustiniams, valstybiniams miško medelynams, valstybiniams miško daigynams ir miško sėklinėms plantacijoms;

priskirti miškų mokslinio tyrimo ir mokymo bei selekcinės sėklininkystės objektams. Šių miškų plotus tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė;

valstybinės reikšmės miškai, esantys 7 km pločio juostoje nuo Baltijos jūros ir Kuršių marių;

pagal įstatymus įsigyti privačion nuosavybėn.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1347](#), 2001-11-12, *Žin.*, 2001, Nr. 96-3393 (2001-11-16), i. k. 1011100NUTA00001347

Nr. [590](#), 2002-04-30, *Žin.*, 2002, Nr. 46-1748 (2002-05-08), i. k. 1021100NUTA00000590
 Nr. [387](#), 2004-04-07, *Žin.*, 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); *Žin.*, 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

71¹. Miškas ir vandens telkiniai iš piliečių, kuriems teismo sprendimu atnaujinti šio įstatymo 10 straipsnio 1 ir 4 dalyse nurodyti praleisti terminai, taip pat išperkami valstybės ir už juos atlyginama pagal šio įstatymo 16 straipsnį, jeigu jie pagal įstatymų nustatyta tvarka patvirtintus žemės reformos žemėtvarkos projektus užimti suprojektuotų numatomų perduoti neatlygintinai nuosavybėn kitiems piliečiams miško sklypų ar vandens telkinių.

Papildyta punktu:

Nr. [915](#), 2007-08-29, *Žin.*, 2007, Nr. 96-3884 (2007-09-11), i. k. 1071100NUTA00000915

XI. VALSTYBĖS IŠPERKAMI ŪKINĖS-KOMERCINĖS PASKIRTIES PASTATAI

72. Ūkinės-komercinės paskirties pastatai iš Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 2 straipsnyje nurodytų piliečių išperkami valstybės ir už juos atlyginama pagal jo 16 straipsnį, jeigu jie:

yra iš esmės perstatyti (rekonstruoti) taip, kad pakeista daugiau kaip 60 procentų pagrindinių konstrukcijų ir sukurto naujo ploto negalima atskirti nuo buvusiojo;

pagal įstatymus yra įsigyti privačion nuosavybėn.

73. Norint nustatyti, kiek procentų pagrindinių (laikančiųjų) konstrukcijų yra pakeista, imamas pastatų, statinių (ar jų dalių) nacionalizavimo metu buvusių konstrukcijų pakeistosios (neiškiosios) dalies vertės santykis su visa tuo metu buvusių pagrindinių (laikančiųjų) konstrukcijų verte palyginamosiomis kainomis (į konstrukcijų susidėvėjimą neatsižvelgiama). Sustiprintos konstrukcijos iš dalies įskaičiuojamos į pakeistųjų konstrukcijų vertę Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka;

Jeigu pagrindinės (laikančiosios) konstrukcijos sustiprinimo darbų vertė prilygsta visai buvusios konstrukcijos vertei arba yra už ją didesnė, visa konstrukcija laikoma pakeista ir į pastato pakeistų konstrukcijų dalį įskaičiuojama buvusios konstrukcijos vertė.

Prie pagrindinių (laikančiųjų) pastato konstrukcijų priskiriami pamatai, išorės ir vidaus sienos, karkasas (kolonos, stulpai, sijos, standumo ir surišimo konstrukcijos), santvaros, posantvariai ir pokraninės sijos, perdangų bei denginių laikančiosios dalys (išskyrus apšiltinimą, hidroizoliaciją, grindis bei dangą), laiptų, balkonų ir lodžų konstrukcijos, liftų šachtos ir stogo laikančiosios konstrukcijos.

74. Jeigu iš esmės perstatytame (rekonstruotame) ūkinės-komercinės paskirties pastate pakeista daugiau kaip 60 procentų pagrindinių konstrukcijų, bet sukurta naują plotą galima atskirti nuo buvusiojo, savininko pageidavimu išlikusioji pastato dalis gali būti grąžinama natūra.

75. Sukurtą naują plotą (priestatus, antstatus) atskirti nuo buvusiojo galima tada, kai sukurto naujo ploto patalpas (priestatus, antstatus) be rekonstrukcijos galima naudoti nepažeidžiant architektūros, statybos, higienos, sanitarijos ir priešgaisrinės apsaugos reikalavimų.

XII. VALSTYBĖS IŠPERKAMI GYVENAMIEJI NAMAI, JŲ DALYS, BUTAI

76. Gyvenamieji namai, jų dalys, butai valstybės išperkami iš Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 2 straipsnyje nurodytų piliečių ir už juos atlyginama pagal šio įstatymo 16 straipsnį, jeigu:

76.1. jie pertvarkyti į negyvenamąsias patalpas ir įrašyti į valstybės išperkamų iš piliečių gyvenamųjų namų, jų dalių ir butų, pertvarkytų į negyvenamąsias patalpas ir naudojamų švietimo, sveikatos apsaugos, kultūros, mokslo reikmėms bei globos namams, sąrašą;

Punkto pakeitimai:

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.*, 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

76.2. jie iš esmės pertvarkyti taip, kad pakeista daugiau kaip 50 procentų pagrindinių konstrukcijų ir sukurto naujo bendrojo ploto negalima atskirti nuo buvusiojo, jeigu visas bendrasis plotas 30 procentų viršija buvusįjį;

76.3. pagal įstatymus jie įsigyti privačion nuosavybėn;

76.4. Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nurodyti piliečiai nesutinka su reikalavimu, numatytu šio įstatymo 20 straipsnio 2 dalyje, – išnuomoti grąžintiną jiems gyvenamąjį namą, jo dalį, butą, kuriame gyvena nuomininkai.

77. Gyvenamojo namo pagrindinių konstrukcijų pertvarkymo procentas nustatomas pagal šios tvarkos 73 punktą.

Jeigu sukurtą naują gyvenamojo namo plotą galima atskirti nuo buvusiojo ir visas bendrasis plotas 30 procentų neviršija buvusiojo, išlikusioji namo dalis grąžinama savininkui natūra.

78. Sukurtas naujas plotas atskiriamas nuo buvusiojo laikantis šios tvarkos 75 punkto nuostatų.

Skyriaus pakeitimai:

Nr. [387](#), 2004-04-07, *Žin.*, 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); *Žin.*, 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

XIII. ATLYGINIMAS PILIEČIAMS UŽ VALSTYBĖS IŠPERKAMĄ NEKILNOJAMĄJĮ TURTA

79. Už valstybės išperkamą išlikusį nekilnojamąjį turtą, taip pat už nekilnojamąjį turtą, kuris iki 1991 m. rugpjūčio 1 d. buvo išlikęs, tačiau po to jo neliko dėl valstybės, savivaldybės institucijų priimtų sprendimų, piliečiams atlygina valstybė.

80. Kai valstybė atlygina piliečiams už nekilnojamąjį turtą, kuris pagal Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymą negrąžinamas natūra, laikomasi negrąžinamo turto ir vietoj jo perduodamo kito turto, kuriuo atlyginama už valstybės išperkamą turtą, lygiavertiškumo principo.

81. Kai atlyginama už valstybės išperkamą žemę, mišką ir vandens telkinius, taip pat žemę, mišką, vandens telkinius, kurių piliečiai Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo nustatytais atvejais nepageidauja susigrąžinti natūra, atlyginimas (perduodamų neatlygintinai nuosavybėn žemės, miško, vandens telkinio vertė) apskaičiuojamas vadovaujantis Žemės įvertinimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. vasario 24 d. nutarimu Nr. 205 (*Žin.*, 1999, Nr. [21-597](#); 2002, Nr. [102-4574](#)). Atlyginant už valstybės išperkamus gyvenamuosius namus, jų dalis, butus, taip pat turtą, kurio piliečiai šio įstatymo nustatytais atvejais nepageidauja susigrąžinti natūra, atlyginimas (perduodamų neatlygintinai nuosavybėn pastatų, statinių, jų dalių, kito turto vertė) apskaičiuojamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymu (*Žin.*, 1999, Nr. [52-1672](#); 2011, Nr. [86-4139](#)) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. 1455 „Dėl valstybės išperkamo iš savininkų turto bei savininkams sugrąžintų gyvenamųjų namų, jų dalių, butų, kuriuose gyvena nuomininkai, vertės nustatymo“ (*Žin.*, 1998, Nr. [113-3137](#)).

Punkto pakeitimai:

Nr. [387](#), 2004-04-07, *Žin.*, 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); *Žin.*, 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.*, 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

Nr. [1275](#), 2013-12-18, *Žin.*, 2013, Nr. 140-7104 (2013-12-30); paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00010

82. Už valstybės išperkamą žemę, miškus ir vandens telkinius valstybė piliečiams atlygina šiais būdais:

perduodama lygiavertį žemės, miško ar vandens telkinio plotą;

įskaitymu panaikindama piliečio pinigines prievoles valstybei, atsiradusias po nekilnojamojo turto nusavinimo iki sprendimo dėl nuosavybės teisių atkūrimo dienos;

perduodama neatlygintinai nuosavybėn lygiavertį turėtajam naują žemės sklypą individualiai statybai miestuose ir kaimo vietovėse, kur buvo turėtoji žemė, lygiavertį turėtajam žemės sklypą

prie nuosavybės teise turimų pastatų (nepriklausomai nuo turėtos žemės vietos). Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka piliečio pageidavimu lygiavertis turėtajam naujas žemės sklypas individualiai statybai gali būti perduotas neatlygintinai nuosavybėn kituose, ne tuose, kuriuose buvo turėtas žemės sklypas, miestuose ir kaimo vietovėse, išskyrus Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, Alytaus, Marijampolės, Druskininkų, Palangos, Birštono ir Neringos miestus;

pinigais – išpirkdamą kaimo vietovėje žemę, mišką, išskyrus Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 4 straipsnio 7 ir 10 dalyse ir 6 straipsnio 3 ir 7 dalyse nurodytus atvejus, taip pat išskyrus tą atvejį, kai privačion nuosavybėn iš laisvos žemės fondo įsigyta žemė, kurios susigrąžinti nepageidavo šios tvarkos 2 punkte nurodyti piliečiai. Atlyginimo pinigais dydis Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos vadovo arba jo įgalioto žemėtvarkos skyriaus vedėjo sprendimu padidinamas 15 procentų, jeigu išperkama žemė, į kurią nuosavybės teisės atkurios arba atkuriamos piliečiams – 1918–1920 metų nepriklausomybės kovų kariams savanoriams, pasipriešinimo (rezistencijos) dalyviams, politiniams kaliniams, tremtiniais ar Vyčio Kryžiaus ordinu apdovanotiems asmenims, jų sutuoktiniais, tėvams (įtėviams), vaikams (įvaikiams), ir jeigu ta žemė pagal šio įstatymo 12 straipsnį priskirta valstybės išperkamai žemei ir naudojama asmeniniam arba valstiečių ūkiui, tarnybinėms daloms;

pinigais – išpirkdamą žemę, kuri teisės aktų nustatyta tvarka buvo priskirta miestų teritorijoms iki 1995 m. birželio 1 dienos;

pinigais – Lietuvos Respublikos piliečiams politiniams kaliniams ir tremtiniais, sugrįžusiems iš tremties po šio įstatymo įsigaliojimo ir nepageidaujantiems susigrąžinti žemės, miško ir vandens telkinių kaimo vietovėse natūra;

pinigais – piliečiams, atsisakiusiems jiems perduodamo neatlygintinai nuosavybėn naujo žemės sklypo individualiai statybai miestuose, kompensuojant Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyto dydžio žemės sklypo tame mieste vidutinės vertės sumą;

perduodama neatlygintinai nuosavybėn lygiavertį turėtajam vandens telkinį – už išperkamą arba neišlikusį vandens telkinį.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1347](#), 2001-11-12, *Žin.*, 2001, Nr. 96-3393 (2001-11-16), i. k. 1011100NUTA00001347

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.*, 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

Nr. [1275](#), 2013-12-18, *Žin.*, 2013, Nr. 140-7104 (2013-12-30); paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00010

Nr. [1329](#), 2014-11-26, paskelbta TAR 2014-12-01, i. k. 2014-18297

83. Pagal Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymą valstybė išperka natūra negrąžinamus ūkinės-komercinės paskirties pastatus ir jų priklausinius, atlygindama pinigais tokia pat tvarka kaip už valstybės išperkamus gyvenamuosius namus, jų dalis, butus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [387](#), 2004-04-07, *Žin.*, 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); *Žin.*, 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

Nr. [1275](#), 2013-12-18, *Žin.*, 2013, Nr. 140-7104 (2013-12-30); paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00010

84. Neteko galios nuo 2004-04-11

Punkto naikinimas:

Nr. [387](#), 2004-04-07, *Žin.*, 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10) ; *Žin.*, 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

85. Neteko galios nuo 2004-04-11

Punkto naikinimas:

Nr. [387](#), 2004-04-07, *Žin.*, 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10) ; *Žin.*, 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

86. Už valstybės išperkamus gyvenamuosius namus, jų dalis, butus valstybė piliečiams atlygina teisingai kompensuodama pagal rinkos vertę, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymu, šiais būdais:

perduodama neatlygintinai nuosavybėn jų nuomojamus valstybės ar savivaldybės butų fondo butus (vertės skirtumas padengiamas);

perduodama neatlygintinai nuosavybėn butus, lygiaverčius turėtiesiems namams, jų dalims, butams;

perduodama neatlygintinai nuosavybėn lygiaverčius turėtiesiems namams, jų dalims, butams naujus žemės sklypus individualiai statybai toje vietovėje, kurioje jie buvo. Piliečio pageidavimu lygiavertis naujas žemės sklypas individualiai statybai gali būti perduotas neatlygintinai nuosavybėn kituose, negu buvo gyvenamieji namai, jų dalys, butai, miestuose ir kaimo vietovėse, išskyrus Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, Alytaus, Marijampolės, Druskininkų, Palangos, Birštono ir Neringos miestus;

perduodama neatlygintinai nuosavybėn lygiaverčius turėtiesiems namams, jų dalims, butams tuščius nenuomojamus pastatus, statinius arba jų dalis;

įskaitymu panaikindama piliečių pinigines prievolės valstybei, atsiradusias po nekilnojamojo turto nusavinimo iki sprendimo dėl nuosavybės teisių atkūrimo priėmimo dienos;

perduodama neatlygintinai nuosavybėn kitą turtą;

pinigais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1347](#), 2001-11-12, *Žin.*, 2001, Nr. 96-3393 (2001-11-16), i. k. 1011100NUTA00001347

Nr. [387](#), 2004-04-07, *Žin.*, 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); *Žin.*, 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

Nr. [1275](#), 2013-12-18, *Žin.*, 2013, Nr. 140-7104 (2013-12-30); paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00010

87. Atlyginimo už valstybės išperkamus gyvenamuosius namus, jų dalis, butus būdą (vieną ar kelis būdus iš pasiūlytųjų) pasirenka pilietis.

Jeigu pilietis pageidauja atkurti nuosavybės teisę į gyvenamąjį namą, jo dalį, butą natūra, o pagal Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 15 straipsnį ir šios tvarkos 76 punktą tas gyvenamasis namas, jo dalis, butas negali būti grąžinti natūra, savivaldybės administracijos direktorius ar valstybės institucija apie tai raštu informuoja pilietį ir siūlo pasirinkti kurį nors iš šios tvarkos 86 punkte nurodytų atlyginimo būdų. Pilietis per mėnesį nuo informacijos gavimo turi pasirinkti gyvenamojo namo, jo dalies, buto atlyginimo būdą ir pateikti dėl to rašytinį prašymą institucijai, priimančiai sprendimą atkurti nuosavybės teises į gyvenamąjį namą, jo dalį, butą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [387](#), 2004-04-07, *Žin.*, 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); *Žin.*, 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.*, 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

88. *Neteko galios nuo 2004-04-11*

Punkto naikinimas:

Nr. [387](#), 2004-04-07, *Žin.*, 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10) ; *Žin.*, 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

89. Už valstybės išperkamus gyvenamuosius namus, jų dalis, butus piliečiams perduodant neatlygintinai nuosavybėn jų nuomojamus valstybės ar savivaldybės butų fondo butus ir atlyginant gyvenamųjų patalpų vertės skirtumą, gyvenamųjų patalpų vertės skirtumas kompensuojamas pinigais. Perduodant piliečiui neatlygintinai nuosavybėn jo nuomojamą butą, surašomas perdavimo aktas, kurį pasirašo perduodančioji (savivaldybės administracijos direktorius arba valstybės institucija) ir priimančioji (pilietis, kuriam valstybė atlygina už gyvenamąjį namą, jo dalį, butą) šalys.

Registruojant nuosavybės teises į gyvenamuosius namus, jų dalis, butus, Nekilnojamojo turto registro įstaigai pateikiami sprendimas atkurti nuosavybės teises ir perdavimo aktas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [387](#), 2004-04-07, *Žin.*, 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); *Žin.*, 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.*, 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

Nr. [1275](#), 2013-12-18, *Žin.*, 2013, Nr. 140-7104 (2013-12-30); paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00010

90. Už valstybės išperkamus gyvenamuosius namus, jų dalis, butus neatlygintinai nuosavybėn perduodamos kitos lygiavertės (jeigu vertė mažesnė, atlyginamas jos skirtumas) gyvenamosios patalpos šia tvarka:

90.1. butas piliečio nuosavybėn suteikiamas toje gyvenamojoje vietovėje, kurioje jis šiuo metu gyvena, pateikus savivaldybės administracijos direktoriui prašymą, sprendimą dėl nuosavybės teisių atkūrimo ir pažymą apie valstybės išperkamo gyvenamojo namo, jo dalies, buto vertę;

Punkto pakeitimai:

Nr. [387](#), 2004-04-07, *Žin.*, 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); *Žin.*, 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.*, 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

90.2. savivaldybės administracijos direktorius sudaro piliečių, iš kurių valstybė išperka gyvenamuosius namus, jų dalis, butus, suteikdama nuosavybėn butus, sąrašą. Sąraše nurodomas piliečio vardas, pavardė, kartu su juo gyvenančių šeimos narių (kurie neturi nuosavybės teise kito gyvenamojo ploto) skaičius, išperkamo gyvenamojo namo, jo dalies, buto vertė.

Sąrašas sudaromas pagal sprendimo dėl nuosavybės teisių atkūrimo priėmimo datą;

Punkto pakeitimai:

Nr. [387](#), 2004-04-07, *Žin.*, 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); *Žin.*, 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.*, 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

90.3. butas piliečio nuosavybėn suteikiamas savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu. Jame nurodomas piliečio, kuriam butas suteikiamas nuosavybėn, vardas, pavardė, kartu su juo gyvenančių šeimos narių skaičius, sprendimo priėmimo pagrindas (įtraukimo į piliečių, iš kurių valstybė išperka gyvenamuosius namus, jų dalis, butus, suteikdama nuosavybėn butus, sąrašą data ir eilės numeris), išperkamo gyvenamojo namo, jo dalies, buto vertė, suteikiamo nuosavybėn buto vertė, adresas, bendrasis naudingas plotas, kambarių skaičius. Jeigu suteikiamas nuosavybėn butas yra mažesnės vertės nei išperkamas gyvenamasis namas, jo dalis, butas, nurodomas vertės skirtumas;

Punkto pakeitimai:

Nr. [387](#), 2004-04-07, *Žin.*, 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); *Žin.*, 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.*, 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

Nr. [1275](#), 2013-12-18, *Žin.*, 2013, Nr. 140-7104 (2013-12-30); paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00010

90.4. apie tai, kad piliečiui suteiktas nuosavybėn butas, įrašoma pažymoje apie valstybės išperkamo gyvenamojo namo, jo dalies, buto vertę (kartu nurodoma suteiktojo nuosavybėn buto bendrasis plotas ir vertė). Padarius įrašą, ši pažyma grąžinama piliečiui. Apie buto suteikimą nuosavybėn raštu pranešama institucijai, priėmusiai sprendimą dėl nuosavybės teisių atkūrimo;

90.5. suteikiamo nuosavybėn buto vertė prilyginama (yra lygi):

kai butas perkamas iš juridinių ar fizinių asmenų, – šio buto pirkimo-pardavimo sutartyje nurodytai kainai, kai konkurso būdu perkami statybos rangos darbai naujam butui pastatyti ir įrengti, – statybos rangos sutartyje nurodytai šio buto kainai;

kitais atvejais – šio buto vertei, nustatytai pagal Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymą ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. gruodžio 21 d. nutarimą Nr. 1455;

Punkto pakeitimai:

Nr. [387](#), 2004-04-07, *Žin.*, 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); *Žin.*, 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

90.6. nuosavybės teisės į perduotą neatlygintinai nuosavybėn butą įregistruojamos ta pačia tvarka, kaip ir į kitą natūra sugrąžintą nekilnojamąjį turtą;

90.7. piliečiai, kuriems suteiktas nuosavybės butas, su kartu gyvenančiais šeimos nariais ir subnuomininkais privalo per 2 mėnesius patuštinti nuomojamas valstybės ar savivaldybės gyvenamąsias patalpas.

91. Už valstybės išperkamus gyvenamuosius namus, jų dalis, butus piliečiams perduodami neatlygintinai nuosavybės lygiaverčiai turėtiesiems namams, jų dalims, butams nauji žemės sklypai individualiai statybai šia tvarka – pilietis, kuriam atkurta nuosavybės teisė į gyvenamąjį namą, jo dalį, butą atlyginant perduodamu nuosavybės žemės sklypu individualiai statybai, pateikia žemėtvarkos skyriaus, kurio veiklos teritorijoje buvo gyvenamasis namas, jo dalis, butas, arba apskrities, kurios teritorijoje pilietis pageidauja gauti sklypą (išskyrus Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, Alytaus, Marijampolės, Druskininkų, Palangos, Birštono ir Neringos miestus), vedėjui prašymą, sprendimą dėl nuosavybės teisių atkūrimo ir pažymą apie išperkamo gyvenamojo namo, jo dalies, buto vertę. Žemės sklypai individualiai statybai perduodami nuosavybės laikantis šios tvarkos V skyriaus reikalavimų; apie tai, kad piliečiui neatlygintinai perduotas žemės sklypas individualiai statybai, informuojama institucija, priėmusi sprendimą dėl nuosavybės teisių atkūrimo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1270](#), 2003-10-14, *Žin.*, 2003, Nr. 98-4396 (2003-10-17), i. k. 1031100NUTA00001270

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.*, 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

92. Už valstybės išperkamus gyvenamuosius namus, jų dalis, butus piliečiams perduodami neatlygintinai nuosavybės lygiaverčiai turėtiesiems gyvenamiesiems namams, jų dalims, butams tušti nenuomojami pastatai, statiniai arba jų dalys laikantis šio punkto reikalavimų.

Institucija, atkurianti piliečių nuosavybės teises į gyvenamąjį namą, jo dalį, butą, jų pageidavimu gali priimti sprendimą išpirkti gyvenamąjį namą, jo dalį, butą, perduodama piliečių nuosavybės jos valdomus ir naudojamus patikėjimo teise kaip valstybės turtą tuščius nenuomojamus ir nenaudojamus pastatus, statinius arba jų dalis. Sprendime nurodoma perduodamų pastatų, statinių arba jų dalių adresas, plotas, vertė.

Institucija sudaro tuščių, nenuomojamų ir nenaudojamų pastatų, statinių arba jų dalių, kurie gali būti perduodami piliečiams nuosavybės neatlygintinai už valstybės išperkamus gyvenamuosius namus, jų dalis, butus, sąrašus. Sąrašai tikslinami kasmet iki sausio 15 dienos bei liepos 15 dienos. Su jais turi teisę susipažinti kiekvienas pilietis, kuriam atkuriamos nuosavybės teisės į gyvenamąjį namą, jo dalį, butą.

Jeigu tušti nenuomojami pastatai, statiniai arba jų dalys patikėjimo teise valdomi centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo ir šie pastatai, statiniai ar jų dalys buvo neįtraukti į Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintus Viešame aukcione parduodamo valstybės nekilnojamojo turto ir kitų nekilnojamųjų daiktų sąrašą ir (ar) Atnaujinamo valstybės nekilnojamojo turto sąrašą, šių pastatų, statinių arba jų dalių, kurie gali būti perduodami piliečiams nuosavybės neatlygintinai už valstybės išperkamus gyvenamuosius namus, sąrašus sudaro centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojas ir praneša apie tai šiuos pastatus, statinius arba jų dalis perdavusioms valstybės valdymo institucijoms ir savivaldybėms.

Į pastatų, statinių arba jų dalių, kurie gali būti perduodami piliečiams nuosavybės neatlygintinai už valstybės išperkamus gyvenamuosius namus, sąrašus įtraukti pastatai, statiniai arba jų dalys Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. sausio 5 d. nutarimo Nr. 16 „Dėl Valstybės turto perdavimo valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise tvarkos aprašo patvirtinimo“ nustatyta tvarka perduodami valstybės valdymo institucijoms ir savivaldybėms jų prašymu, kai jos susitaria su piliečiais dėl šių pastatų, statinių arba jų dalių perdavimo nuosavybės neatlygintinai.

Perduodami piliečiams nuosavybės pastatai, statiniai arba jų dalys turi būti inventorizuoti; perduodant pastatus, statinius arba jų dalis piliečiams, surašomas jų perdavimo aktas, jį pasirašo perduodančioji ir priimančioji šalys. Nuosavybės teisės į perduodamus pastatus, statinius arba jų dalis registruojamos pateikus Nekilnojamojo turto registro įstaigai sprendimą dėl nuosavybės teisių atkūrimo ir perdavimo aktą.

Perduodami piliečių nuosavybės pastatai, statiniai arba jų dalys įvertinami pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. gruodžio 21 d. nutarimo Nr. 1455 reikalavimus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [142](#), 2003-01-31, *Žin.*, 2003, Nr. 13-506 (2003-02-05), i. k. 1031100NUTA00000142

Nr. [1386](#), 2014-12-10, paskelbta TAR 2014-12-12, i. k. 2014-19573

93. Piliečiui už valstybės išperkamą žemę, miškus, vandens telkinius, taip pat gyvenamuosius namus, jų dalis, butus atlyginant įskaitymu panaikinant jo pinigines prievoles valstybei, atsiradusias po nekilnojamojo turto nusavinimo iki sprendimo dėl nuosavybės teisių atkūrimo priėmimo dienos, laikantis Piliečių piniginių prievolių valstybei panaikinimo įskaitymu tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 616 (*Žin.*, 1999, Nr. [45-1445](#)).

Punkto pakeitimai:

Nr. [387](#), 2004-04-07, *Žin.*, 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); *Žin.*, 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

94. Už valstybės išperkamą žemę, mišką ir vandens telkinius, taip pat tuo atveju, kai piliečiai atsisako perduodamo neatlygintinai nuosavybės naujo žemės sklypo individualiai statybai mieste, pinigais atlyginama laikantis Piliečių, kuriems atlyginama pinigais už valstybės išperkamą žemę, mišką ir vandens telkinius, ir piliečių, kuriems atlyginama pinigais, kai jie atsisako perduodamo neatlygintinai nuosavybės naujo žemės sklypo individualiai statybai mieste, sąrašų sudarymo ir atlyginimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. birželio 27 d. nutarimu Nr. 730 (*Žin.*, 2000, Nr. [53-1530](#); 2010, Nr. 120-6127).

Už valstybės išperkamus gyvenamuosius namus, jų dalis, butus pinigais atlyginama laikantis Atlyginimo pinigais piliečiams už valstybės išperkamus gyvenamuosius namus, jų dalis, butus tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. 1456 (*Žin.*, 1998, Nr. [113-3138](#); 2005, Nr. 128-4611).

Punkto pakeitimai:

Nr. [387](#), 2004-04-07, *Žin.*, 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); *Žin.*, 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.*, 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

95. Tais atvejais, kai sprendimus atkurti nuosavybės teises išperkant gyvenamuosius namus, jų dalis, butus ir atlyginant pinigais priima ne savivaldybės administracijos direktorius, o kita valstybės institucija, pastaroji apie sprendimą atkurti nuosavybės teises praneša savivaldybės, kurios teritorijoje yra ar buvo gyvenamieji namai, jų dalys, butai, administracijos direktoriui.

Punkto pakeitimai:

Nr. [387](#), 2004-04-07, *Žin.*, 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); *Žin.*, 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.*, 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

96. *Neteko galios nuo 2013-12-31**Punkto naikinimas:*

Nr. [1275](#), 2013-12-18, *Žin.* 2013, Nr. 140-7104 (2013-12-30) ; paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00010

Punkto pakeitimai:

Nr. [387](#), 2004-04-07, *Žin.*, 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); *Žin.*, 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.*, 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

97. Kompensacijų už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą dydį, šaltinius, mokėjimo terminus ir tvarką nustato Lietuvos Respublikos kompensacijų už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą dydžio, šaltinių, mokėjimo terminų bei tvarkos, taip pat garantijų ir lengvatų, numatytų Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatyme, įstatymas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [387](#), 2004-04-07, *Žin.*, 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); *Žin.*, 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

XIV. PILIEČIŲ PRAŠYMAS DĖL NUOSAVYBĖS TEISIŲ ATKŪRIMO NAGRINĖJANČIOS INSTITUCIJOS

98. Piliečių prašymus atkurti nuosavybės teises į žemę, mišką ir vandens telkinius nagrinėja žemėtvarkos skyriai pagal žemės, miško ar vandens telkinio buvimo vietą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [387](#), 2004-04-07, *Žin.*, 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); *Žin.*, 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

99. *Neteko galios nuo 2004-04-11*

Punkto naikinimas:

Nr. [387](#), 2004-04-07, *Žin.*, 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10) ; *Žin.*, 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

100. Sprendimus dėl nuosavybės teisių į žemę, mišką ir vandens telkinius atkūrimo priima Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos vadovas arba jo įgaliotas žemėtvarkos skyriaus vedėjas (atskiras įsakymas dėl nuosavybės teisių į žemę, mišką ir vandens telkinius atkūrimo nepriimamas).

Punkto pakeitimai:

Nr. [387](#), 2004-04-07, *Žin.*, 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); *Žin.*, 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.*, 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

101. Piliečių prašymus atkurti nuosavybės teises į gyvenamuosius namus, jų dalis, butus, ūkinės-komercinės paskirties pastatus su priklausiniais nagrinėja ir sprendimus dėl nuosavybės teisių atkūrimo (šios tvarkos 1 priedas) priima savivaldybės administracijos direktorius arba valstybės institucija, kuri šiuos gyvenamuosius namus, jų dalis, butus ir ūkinės-komercinės paskirties pastatus valdo, naudoja ir disponuoja jais patikėjimo teise arba kurios reguliavimo sričiai priskirti juridiniai asmenys šiuos gyvenamuosius namus, jų dalis, butus ir ūkinės-komercinės paskirties pastatus valdo, naudoja ir disponuoja jais patikėjimo teise. Kai gyvenamieji namai, jų dalys, butai, ūkinės-komercinės paskirties pastatai su priklausiniais patikėjimo teise valdomi centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo ar perduoti privačion nuosavybėn, arba kitais atvejais, kai nėra savivaldybės institucijos ar valstybės institucijos, kuri šį turtą valdo, naudoja ir disponuoja juo patikėjimo teise ar kurios reguliavimo sričiai priskirti juridiniai asmenys šį turtą valdo, naudoja, disponuoja juo patikėjimo teise, piliečių prašymus atkurti nuosavybės teises į šį turtą nagrinėja ir sprendimus dėl nuosavybės teisių atkūrimo priima savivaldybės administracijos direktorius pagal šio turto buvimo vietą.

Savivaldybės administracijos direktorius, gavęs piliečio prašymą atkurti nuosavybės teises į gyvenamuosius namus, jų dalis, butus, ūkinės-komercinės paskirties pastatus su priklausiniais, kurie patikėjimo teise valdomi centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo, natūra ir nustatęs, kad šis turtas pagal Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymą nėra valstybės išperkamas, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo prašymo gavimo kreipiasi į centralizuotai valdomo valstybės turto valdytoją (kartu pranešdamas, kad gavo prašymą atkurti nuosavybės teises), prašydamas sustabdyti šio turto perleidimo privačion nuosavybėn procedūras. Centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojas, gavęs savivaldybės administracijos direktoriaus kreipimąsi, nedelsdamas sustabdo pageidaujamo susigrąžinti natūra turto perleidimo privačion nuosavybėn procedūras ir apie tai per 5 darbo dienas nuo savivaldybės administracijos direktoriaus kreipimosi gavimo praneša savivaldybės administracijos direktoriui. Savivaldybės administracijos direktorius, priėmęs sprendimą atkurti nuosavybės teises į šį turtą natūra, per 3 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo kreipiasi į centralizuotai valdomo valstybės turto valdytoją, prašydamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. sausio 5 d. nutarimo Nr. 16 nustatyta tvarka inicijuoti šio turto perdavimą savivaldybei valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise. Jeigu savivaldybės administracijos direktoriui priėmus sprendimą atkurti nuosavybės teises šis turtas iki 2014 m. rugsėjo 30 d. yra įtrauktas į privatizavimo objektų sąrašą arba nuo 2014 m. spalio

1 d. – į Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintus Viešame aukcione parduodamo valstybės nekilnojamojo turto ir kitų nekilnojamųjų daiktų sąrašą ir (ar) Atnaujinamo valstybės nekilnojamojo turto sąrašą, centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojas Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento patvirtinimo“, nustatyta tvarka inicijuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projekto, kuriuo šis turtas būtų išbrauktas iš šių sąrašų, parengimą.

Piliečių prašymus atkurti nuosavybės teises į gyvenamuosius namus, jų dalis, butus, ūkinės-komercinės paskirties pastatus su priklausiniais, kurių teisinė registracija neatlikta, priima savivaldybės administracijos direktorius pagal šio turto buvimo vietą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [387](#), 2004-04-07, *Žin.*, 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); *Žin.*, 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

Nr. [1671](#), 2009-12-16, *Žin.*, 2009, Nr. 150-6730 (2009-12-19), i. k. 1091100NUTA00001671

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.*, 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

Nr. [1386](#), 2014-12-10, paskelbta TAR 2014-12-12, i. k. 2014-19573

XV. PRAŠYMŲ DĖL NUOSAVYBĖS TEISIŲ ATKŪRIMO NAGRINĖJIMO TVARKA

102. Piliečių, kurių prašymai atkurti nuosavybės teises į nekilnojamąjį turtą pateikti po 1993 m. rugsėjo 10 d., nuosavybės teisės į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkuriamos grąžinant žemę, mišką natūra arba jiems atlyginama Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 16 straipsnyje nurodytais būdais, išskyrus pinigus. Šiems asmenims už valstybės išperkamą turtą pinigais jų pageidavimu atlyginama gali būti tik tais atvejais, kai išperkama žemė, kuri nustatyta tvarka buvo priskirta miestų teritorijoms iki 1995 m. birželio 1 d., arba kai pilietis, pateikęs prašymą atkurti nuosavybės teises į išlikusį nekilnojamąjį turtą atlyginant už jį vertybiniais popieriais, iki 2013 m. liepos 1 d. pakeitė valią dėl atlyginimo už valstybės išperkamą turtą būdo. Taip pat šiems asmenims pinigais atlyginama tais atvejais, kai per Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo nustatytus terminus piliečiai nepareiškė valios dėl būdo, kuriuo atkuriamos nuosavybės teisės į nekilnojamąjį turtą ar atlyginama už valstybės išperkamą turtą, arba nepareiškė valios dėl atlyginimo būdo pakeitimo, kai prašyme nurodytas nuosavybės teisių atkūrimo būdas nenumatytas Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatyme, ar nurodytu būdu nėra galimybių atkurti nuosavybės teisių ir (ar) atlyginti už nekilnojamąjį turtą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [400](#), 2005-04-11, *Žin.*, 2005, Nr. 48-1591 (2005-04-14), i. k. 1051100NUTA00000400

Nr. [1275](#), 2013-12-18, *Žin.*, 2013, Nr. 140-7104 (2013-12-30); paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00010

103. Atkuriant nuosavybės teises į kaimo vietovėje esančius ir natūra grąžinamus žemę, mišką bei vandens telkinius, laikomasi šios tvarkos:

žemėtvarkos skyrius per mėnesį nuo nuosavybės teises patvirtinančių dokumentų pateikimo dienos parengia nuosavybės teisių atkūrimo bylą, kurią pateikia žemės reformos žemėtvarkos projektą rengiančiam specialistui;

pagal byloje esančius dokumentus nustatytą tvarką žemės reformos žemėtvarkos projekte šis specialistas suformuoja grąžinamus natūra žemės, miško, vandens telkinių sklypus, paženklina šiuos sklypus vietoje, surašo žemės, miško sklypų ribų vietos paženklavimo aktą, parengia kitus Žemės ūkio ministerijos patvirtintoje metodikoje nurodytus dokumentus ir pateikia nuosavybės teisių atkūrimo bylas žemėtvarkos skyriaus vedėjui.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1347](#), 2001-11-12, *Žin.*, 2001, Nr. 96-3393 (2001-11-16), i. k. 1011100NUTA00001347

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.*, 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

104. Atkuriant nuosavybės teises piliečio pasirinktu atlyginimo būdu (išskyrus lygiaverčio turėtajam žemės, miško sklypo, vandens telkinio ar individualiai statybai skiriamo naujo žemės sklypo perdavimą neatlygintinai nuosavybėn), laikomasi šios tvarkos:

žemėtvarkos skyrius išnagrinėja piliečių prašymus, nuosavybės teisę ir giminystės ryšį patvirtinančius dokumentus, per mėnesį nuo atlyginimo būdo suderinimo su piliečiu parengia nuosavybės teisių atkūrimo bylą ir perduoda ją žemės reformos žemėtvarkos projektą rengiančiam specialistui;

žemės reformos žemėtvarkos projektą rengiantis specialistas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą vertinimo metodiką apskaičiuoja valstybės išperkamo turto vertę, parengia kitus reikiamus dokumentus ir pateikia juos žemėtvarkos skyriaus vedėjui.

Punkto pakeitimai:

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.*, 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

105. Perduodant neatlygintinai nuosavybėn lygiavertį turėtajam žemės, miško sklypą ar vandens telkinį, laikomasi šios tvarkos:

žemėtvarkos skyrius išnagrinėja piliečių prašymus, nuosavybės teises ir giminystės ryšį patvirtinančius dokumentus ir pagal kiekvieno piliečio pasirinktą atlyginimo būdą per mėnesį parengia nuosavybės teisių atkūrimo bylą;

žemės reformos žemėtvarkos projektą rengiantis specialistas per mėnesį nuo nuosavybės teisių atkūrimo bylos pateikimo pagal Žemės įvertinimo metodiką papildo šią bylą valstybės išperkamo turto vertės skaičiavimais ir pateikia žemėtvarkos skyriaus vedėjui;

žemėtvarkos skyrius per mėnesį nuo nuosavybės teisių atkūrimo bylos gavimo išnagrinėja byloje esančius dokumentus, pagal žemės reformos žemėtvarkos projektą rengiančio specialisto skaičiavimus nustato valstybės išperkamo turto vertę ir piliečiui sutikus žemėtvarkos skyriaus vedėjas priima išvadą dėl žemės, miško, vandens telkinio perdavimo neatlygintinai nuosavybėn (šios tvarkos 2 priedas) piliečio pageidaujamoje vietovėje, jeigu pagal Žemės ūkio ministerijos nustatyta tvarka Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos interneto tinklalapyje skelbiamą informaciją apie laisvos žemės fondo žemę ir rengiamus žemės reformos žemėtvarkos projektus piliečio pageidaujamos kadastro vietovės teritorijoje yra laisvos žemės fondo žemės, kurioje būtų galima projektuoti perduodamus neatlygintinai nuosavybėn lygiaverčius turėtiesiems žemės, miško sklypus ar vandens telkinius;

išvadą dėl žemės, miško, vandens telkinio perdavimo neatlygintinai nuosavybėn ją priėmęs žemėtvarkos skyriaus vedėjas ne vėliau kaip per 10 dienų nuo priėmimo turi persiųsti vedėjui to žemėtvarkos skyriaus, kurio veiklos teritorijoje pilietis pageidauja gauti žemės, miško sklypą ar vandens telkinį;

žemėtvarkos skyriaus vedėjas ne rečiau kaip kartą per mėnesį įvertina gautas išvadas dėl žemės, miško, vandens telkinio perdavimo neatlygintinai nuosavybėn. Jeigu paaiškėja, kad pagal Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo 10 straipsnyje nustatytą žemės įsigijimo eilę piliečio pateikta išvada dėl žemės, miško, vandens telkinio perdavimo neatlygintinai nuosavybėn jo pageidaujamos kadastro vietovės teritorijoje negalės būti tenkinama, žemėtvarkos skyrius ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo išvados (-ų) dėl žemės, miško, vandens telkinio perdavimo neatlygintinai nuosavybėn įvertinimo privalo piliečiui raštu apie tai pranešti registruotu laišku ir pasiūlyti rinktis žemės sklypą šios ar kitos savivaldybės seniūnijos kitos kadastro vietovės teritorijoje. Tokiu atveju pilietis žemėtvarkos skyriui, kuriam pateikta išvada dėl žemės, miško, vandens telkinio perdavimo neatlygintinai nuosavybėn, per 10 darbo dienų nuo pranešimo gavimo pateikia prašymą ir nurodo, kurios šios ar kitos savivaldybės seniūnijos kitos kadastro vietovės teritorijoje pageidauja gauti lygiavertį turėtajam žemės, miško sklypą ar vandens telkinį;

žemėtvarkos skyriui pateiktas piliečio prašymas ir išvada dėl žemės, miško, vandens telkinio perdavimo neatlygintinai nuosavybėn persiunčiami pagal šios tvarkos 29 punkte nustatytą procedūrą;

žemės reformos žemėtvarkos projektą rengiantis specialistas, vadovaudamasis Žemės reformos žemėtvarkos projektą ir jiems prilyginamų žemės sklypų planų rengimo ir įgyvendinimo

metodika, pagal esamus dokumentus, pateiktus piliečių prašymus ir sutikimus parengia žemės reformos žemėtvarkos projektą.

Jeigu rengiant žemės reformos žemėtvarkos projektą pilietis Žemės reformos žemėtvarkos projektą ir jiems prilyginamų žemės sklypų planų rengimo ir įgyvendinimo metodikos nustatyta tvarka kviečiamas neatvyksta ne mažiau kaip du kartus į organizuojamą pretendentų susirinkimą, kuriame projektuojami žemės sklypai, taip pat tais atvejais, kai piliečio pakviesti nėra galimybės dėl to, kad jis miręs ir nežinomi jo įpėdiniai, arba pilietis yra išvykęs ar pakeitęs gyvenamąją vietą ir nežinomas jo adresas, išvada dėl žemės, miško, vandens telkinio perdavimo neatlygintinai nuosavybės saugoma žemėtvarkos skyriaus archyve, kol pilietis (piliečio įpėdiniai) pateikia atskirą prašymą suprojektuoti lygiavertį turėtajam žemės, miško sklypą ar vandens telkinį numatomame rengti žemės reformos žemėtvarkos projekte.

Punkto pakeitimai:

Nr. [915](#), 2007-08-29, *Žin.*, 2007, Nr. 96-3884 (2007-09-11), i. k. 1071100NUTA00000915

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.*, 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

Nr. [1275](#), 2013-12-18, *Žin.*, 2013, Nr. 140-7104 (2013-12-30); paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00010

106. Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos vadovas arba jo įgaliotas žemėtvarkos skyriaus vedėjas sprendimą atkurti nuosavybės teises į žemę, esančią miestuose, grąžinant natūra turėtoje vietoje piliečiams, nuosavybės teise turintiems statinius, ar perduodant neatlygintinai nuosavybės piliečiams, turintiems nuosavybės teise gyvenamuosius namus ar kitus statinius, jų naudojamą žemės sklypą prie šių statinių, taip pat jų naudojamus žemės sklypus kitai paskirčiai (daržui, sodui ir kitoms panašioms reikmėms), priima gavęs savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtintą detalų planą, žemės sklypo planą, prilyginamą detaliojo teritorijų planavimo dokumentui, arba žemės valdos projektą ir žemės sklypo kadastro duomenų bylą, kurie turi būti pateikti ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo žemėtvarkos skyriaus prašymo suprojektuoti žemės sklypą ir organizuoti žemės sklypo kadastrinius matavimus pateikimo savivaldybės administracijos direktoriui. Sprendimą atkurti nuosavybės teises į žemę, esančią miestuose, perduodant neatlygintinai nuosavybės piliečiams naują žemės sklypą individualiai statybai, taip pat daržui, sodui ir kitoms panašioms reikmėms, Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos vadovas arba jo įgaliotas žemėtvarkos skyriaus vedėjas priima pagal miestų teritorijų dalių, žemės sklypų grupių, žemės sklypų detaliuosius planus arba žemės valdos projektus ir patvirtintas žemės sklypų kadastro duomenų bylas, piliečiams pasirinkus žemės sklypą pagal nustatytą eilę, o sprendimą atkurti nuosavybės teises į žemę, iki 1995 m. birželio 1 d. buvusią miestams nustatyta tvarka priskirtose teritorijose, natūra grąžinant laisvą (neužstatytą) žemę turėtoje vietoje, – pagal savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtintus žemės sklypų planus.

Perduodamų neatlygintinai nuosavybės piliečiams naujų žemės sklypų individualiai statybai, taip pat daržui, sodui ir kitoms panašioms reikmėms, planų su nustatytais žemės sklypų ribų posūkio taškais ir riboženklų koordinatėmis valstybinėje koordinacių sistemoje rengimą organizuoja savivaldybės administracijos direktorius.

Piliečių prašymus atkurti nuosavybės teises į miestuose esančius žemę, mišką ir vandens telkinius nagrinėja žemėtvarkos skyriai, vadovaudamiesi:

šios tvarkos 12 punkte nurodytais dokumentais;

nekilnojamojo daikto (žemės sklypo) kadastro duomenų byla, kai piliečiai prašo grąžinti šį žemės sklypą natūra turėtoje vietoje arba perduoti nuosavybės neatlygintinai;

savivaldybės administracijos direktoriaus pateiktais individualiai statybai ir kitai paskirčiai suprojektuotų privatizuotinių žemės sklypų miestuose detaliaisiais planais, žemės sklypo planais, prilyginamais detaliojo teritorijų planavimo dokumentams, ar žemės valdos projektais;

savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtintais žemės sklypų planais, kai piliečiams grąžinama natūra laisva (neužstatyta) žemė, iki 1995 m. birželio 1 d. buvusi miestams nustatyta tvarka priskirtose teritorijose.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1475](#), 2002-09-19, *Žin.*, 2002, Nr. 93-3989 (2002-09-25), i. k. 1021100NUTA000001475

Nr. [387](#), 2004-04-07, *Žin.*, 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); *Žin.*, 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

Nr. [1101](#), 2004-08-31, Žin., 2004, Nr. 134-4863 (2004-09-02), i. k. 1041100NUTA000001101
 Nr. [400](#), 2005-04-11, Žin., 2005, Nr. 48-1591 (2005-04-14), i. k. 1051100NUTA00000400
 Nr. [915](#), 2007-08-29, Žin., 2007, Nr. 96-3884 (2007-09-11), i. k. 1071100NUTA00000915
 Nr. [457](#), 2011-04-20, Žin., 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457
 Nr. [1275](#), 2013-12-18, Žin., 2013, Nr. 140-7104 (2013-12-30); paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00010

106¹. Atkuriant nuosavybės teises į žemę, iki 1995 m. birželio 1 d. buvusią miestams nustatyta tvarka priskirtose teritorijose, natūra grąžinant laisvą (neužstatytą) žemę turėtoje vietoje privaloma vadovautis toliau nurodyta tvarka.

Savivaldybės administracijos direktorius per mėnesį nuo žemėtvarkos skyriaus prašymo suteikti informaciją apie laisvą (neužstatytą) žemę pateikimo pagal nustatytą tvarka patvirtintus miestų teritorijų dalių, žemės sklypų grupių, žemės sklypų detaliuosius planus ar žemės valdos projektus pateikia žemėtvarkos skyriui informaciją kartografinėje medžiagoje apie laisvą (neužstatytą) žemę, kuri pagal šio įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 3 punktą nepriskirta valstybės išperkamai žemei, o tuo atveju, kai miestų teritorijų dalių, žemės sklypų grupių, žemės sklypų detalieji planai ar žemės valdos projektai nepatvirtinti arba jų nėra, – apie detaliam nesuplanuotam miesto teritorijai.

Žemėtvarkos skyrius, gavęs informaciją apie laisvą (neužstatytą) žemę, per mėnesį šioje kartografinėje medžiagoje pažymi savininko turėto žemės sklypo ribas, remdamasis turima (išlikusia) arba kartografuota planine medžiaga. Turėto žemės sklypo ribos kartografuojamos pagal Metodinius nurodymus dėl žemės valdymo nuosavybės teisėmis faktą įrodančių papildomų dokumentų nagrinėjimo tvarkos, patvirtintus Žemės ir miškų ūkio ministerijos 1997 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. 634. Žemės sklypas nekartografuojamas toje miesto teritorijos dalyje, kurioje buvo rėžių sistema. Čia nustatoma kaimo riba, plotas ir buvusių savininkų skaičius.

Jeigu pagal miestų teritorijų dalių, žemės sklypų grupių, žemės sklypų detaliuosius planus ar žemės valdos projektus nustatytos savininko turėto žemės sklypo ribos sutampa su jau suprojektuotomis žemės sklypo ribomis arba pagal miestų teritorijų dalių, žemės sklypų grupių, žemės sklypų detaliuosius planus ar žemės valdos projektus suprojektuotas žemės sklypas yra piliečio turėtos žemės vietoje, šis žemės sklypas arba žemės sklypai grąžinami piliečiui ar piliečiams bendrosios nuosavybės teise. Jeigu į jau suprojektuotą pagal miestų teritorijų dalių, žemės sklypų grupių, žemės sklypų detaliuosius planus ar žemės valdos projektus žemės sklypą patenka tik dalis turėtos žemės, piliečiams grąžinama nustatyta žemės sklypo dalis arba dalys, likusią žemės sklypo dalį suteikiant piliečiams nuosavybėn neatlygintinai pagal šios tvarkos 37 punkte nustatytą eilę arba registruojant šį žemės sklypą bendrosios dalinės nuosavybės teise kartu su valstybe.

Žemėtvarkos skyrius, miesto detaliam nesuplanuotam arba jau suprojektuotam pagal miestų teritorijų dalių, žemės sklypų grupių, žemės sklypų detaliuosius planus ar žemės valdos projektus teritorijų kartografinėje medžiagoje pažymėjęs turėto žemės sklypo ribas, per 20 darbo dienų raštu pateikia ją savivaldybės administracijos direktoriui, išskyrus kartografinę medžiagą tos miesto teritorijos, kurioje buvo likusi rėžių sistema, o ten, kur likusi rėžių sistema, – kartografuoto kaimo ribas, plotą, ir prašo savivaldybės administracijos direktoriaus:

suprojektuoti žemės sklypą;

organizuoti žemės sklypo kadastrinius matavimus pagal Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 15 d. nutarimu Nr. 534 (Žin., 2002, Nr. [41-1539](#); 2005, Nr. [80-2899](#));

patvirtinti nekilnojamojo daikto (žemės sklypo) kadastro duomenų byloje esantį žemės sklypo planą, kuriame turi būti nurodyti šie kadastro duomenys: pagrindinė žemės naudojimo paskirtis, naudojimo būdas, specialiosios žemės naudojimo sąlygos, nustatytos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarime Nr. 343 „Dėl Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“ (Žin., 1992, Nr. [22-652](#)), taip pat suprojektuoti siūlomi servitutai (jeigu jų reikia). Žemės sklypo naudojimo būdas nustatomas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliosios institucijos patvirtintą sąrašą.

Savivaldybės administracijos direktorius, gavęs iš žemėtvarkos skyriaus kartografinę medžiagą, kurioje pažymėtos savininko turėto žemės sklypo ribos miesto detaliai nesuplanuotose teritorijose, įsakymu paskiria savivaldybės administracijos valstybės tarnautojus, atsakingus už natūra grąžinamos laisvos (neužstatytos) žemės sklypo ribų projektavimą. Šios ribos projektuojamos žemėtvarkos skyriaus pateiktoje kartografinėje medžiagoje, atsižvelgiant į savininko turėto žemės ribas. Suprojektuotas natūra grąžinamos laisvos (neužstatytos) žemės sklypas turi būti tinkamas naudoti pagal savivaldybės bendrajame plane nustatytą pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir naudojimo būdą, prie žemės sklypo turi būti privažiuojamasis kelias arba projektuojamas siūlomas nustatyti kelio servitutas.

Suprojektavus natūra grąžinamos laisvos (neužstatytos) žemės sklypo ribas miesto detaliai nesuplanuotose teritorijose ir teritorijose, kuriose parengti detalieji planai ar žemės valdos projektai, atliekami žemės sklypo kadastriniai matavimai. Savivaldybės administracijos direktorius organizuoja nekilnojamojo daikto (žemės sklypo) kadastro duomenų bylos rengimo paslaugų pirkimą Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (Žin., 1996, Nr. [84-2000](#); 2006, Nr. [4-102](#)) nustatyta tvarka. Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto nuostatų nustatyta tvarka suderinus nekilnojamojo daikto (žemės sklypo) kadastro duomenų bylą su žemėtvarkos skyriumi, savivaldybės administracijos direktorius tvirtina nekilnojamojo daikto (žemės sklypo) kadastro duomenų byloje esantį žemės sklypo planą.

Savivaldybės administracijos direktorius žemės sklypo projektavimą, kadastrinių matavimų rengimą organizuoja ir nekilnojamojo daikto (žemės sklypo) kadastro duomenų byloje esantį žemės sklypo planą patvirtina ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo žemėtvarkos skyriaus prašymo suteikti informaciją apie laisvą (neužstatytą) žemę pateikimo dienos ir kartu su kitais dokumentais (duomenimis) pateikia juos žemėtvarkos skyriui.

Žemėtvarkos skyrius, gavęs iš savivaldybės administracijos nekilnojamojo daikto (žemės sklypo) kadastro duomenų bylą ir šioje byloje esantį ir savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtintą žemės sklypo planą:

suformuoja žemės sklypą (patvirtina jo kadastro duomenis);

nustato žemės sklypo plane suprojektuotus servitutus. Sprendimas nustatyti servitutus priimamas kartu su sprendimu suformuoti žemės sklypą;

raštu pakviečia piliečius, turinčius teisę į nuosavybės teisių atkūrimą (toliau – pretendentai), susipažinti su savivaldybės administracijos direktoriaus pateiktais dokumentais (duomenimis);

atvykusiems pretendentams paaiškina apie galimybę per ne ilgesnį kaip 2 mėnesių terminą pateikti susitarimą dėl suformuoto natūra grąžinamo žemės sklypo dalių, jeigu yra du ar daugiau pretendentų atkurti nuosavybės teises į suprojektuotą grąžinamą natūra žemės sklypą.

Jeigu pretendentai atkurti nuosavybės teises į buvusio savininko turėtą žemę nesusitaria dėl suformuoto natūra grąžinamo žemės sklypo dalių, žemėtvarkos skyriaus vedėjas natūra grąžinamos žemės sklypo dalis nustato proporcingai pagal kiekvienam bendraturčiui likusios grąžinti žemės plotą.

Jeigu pretendentai nesusitaria dėl suformuoto natūra grąžinamo žemės sklypo dalių toje miesto teritorijoje, kurioje buvo rėžių sistema, laisva (neužstatyta) žemė šioje miesto teritorijos dalyje grąžinama natūra pretendentams proporcingai likusiam grąžinti žemės plotui bendrosios nuosavybės teise.

Grąžinant laisvą (neužstatytą) žemę natūra, kai detaliojo plano ar žemės valdos projekto nėra, sprendime atkurti nuosavybės teises įrašoma sąlyga, kad norint plėtoti veiklą šiame žemės sklype Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo (Žin., 1995, Nr. [107-2391](#); 2004, Nr. [21-617](#); 2013, Nr. [76-3824](#)) nustatytais atvejais būtina parengti žemės valdos projektą.

Papildyta punktu:

Nr. [457](#), 2011-04-20, Žin., 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

Punkto pakeitimai:

Nr. [1275](#), 2013-12-18, Žin., 2013, Nr. 140-7104 (2013-12-30); paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00010

Nr. [1275](#), 2013-12-18, *Žin.* 2013, Nr. 140-7104 (2013-12-30) ; paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00010

108. Piliečių prašymus atkurti nuosavybės teises į Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, Alytaus, Marijampolės, Druskininkų, Palangos, Birštono ir Visagino miestų savivaldybių teritorijų administracinėse ribose esančius žemę, mišką ir vandens telkinius, kurie buvo priskirti šių miestų savivaldybių teritorijoms po 1995 m. birželio 1 d., nagrinėja žemėtvarkos skyriai pagal turto buvimo vietą, vadovaudamiesi:

šios tvarkos 12 punkte nurodytais dokumentais;

žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimo metodikoje nustatytais dokumentais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [387](#), 2004-04-07, *Žin.*, 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); *Žin.*, 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.*, 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

109. Institucijos, nagrinėdamos piliečių prašymus dėl nuosavybės teisių į ūkinės-komercinės paskirties pastatus su priklausiniais ir į gyvenamuosius namus, jų dalis, butus atkūrimo, išstiepa, ar priklauso jų kompetencijai nagrinėti šiuos prašymus, patikrina, ar pateikti nuosavybės teises patvirtinantys ir kiti reikiami dokumentai, nustato piliečių prašymų nagrinėjimo vietą ir laiką. Nagrinėjant prašymą, kiekvienu atveju dalyvauja suinteresuotas asmuo, taip pat dabartinis turto valdytojas. Jiems turi būti raštu pranešta, kada ir kur bus nagrinėjamas prašymas. Prieš priimant sprendimą, turi būti gautas šios tvarkos 2 punkte nurodytų piliečių rašytinis sutikimas. Nustačius, kad piliečio prašymą dėl nuosavybės teisių atkūrimo turi nagrinėti kita institucija, nedelsiant apie tai turi būti raštu informuojamas padavęs prašymą pilietis. Jam paaiškinama, kuriai institucijai persiųsti jo dokumentai ir kur jis turi kreiptis.

110. Piliečių prašymai atkurti nuosavybės teises, pateikti Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ nustatytais terminais ir neišnagrinėti iki Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įsigaliojimo, nagrinėjami bei sprendimai dėl jų priimami laikantis šios tvarkos nuostatų.

XVI. SPRENDIMŲ DĖL NUOSAVYBĖS TEISIŲ ATKŪRIMO PRIĖMIMAS

111. Šios tvarkos 98, 100 ir 101 punktuose nurodytos sprendimus priimančios institucijos turi išnagrinėti prašymus ir priimti sprendimus dėl nuosavybės teisių atkūrimo, laikydamosi šių terminų:

į kaimo vietovėje esančią žemę, miškus ir vandens telkinius, taip pat Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, Alytaus, Marijampolės, Druskininkų, Palangos, Birštono ir Visagino miestų savivaldybių teritorijų administracinėse ribose esančią žemę, kuri buvo priskirta šių miestų savivaldybių teritorijoms po 1995 m. birželio 1 d., – per 6 mėnesius nuo žemėnaudos suprojektavimo žemės reformos žemėtvarkos projekte ir paženklavimo vietovėje. Atkuriant nuosavybės teises kitais atlyginimo būdais, sprendimai priimami ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo dokumentų, patvirtinančių nuosavybės teisę į išlikusį nekilnojamąjį turtą ir giminystės ryšį su turto savininku, pateikimo;

į miestuose turėtą žemę, iki 1995 m. birželio 1 d. buvusią miestams nustatytą tvarka priskirtose teritorijose, grąžinant laisvą (neužstatytą) žemę natūra turėtoje vietoje, – per 3 mėnesius nuo savivaldybės administracijos direktoriaus žemės sklypų planų patvirtinimo;

į miestuose turėtą žemę, išskyrus priskirtą miestams po 1995 m. birželio 1 d., perduodant neatlygintinai nuosavybėn naują žemės sklypą individualiai statybai ir kitai paskirčiai, – per 3 mėnesius nuo perduodamo žemės sklypo vietos suderinimo su piliečiu, pageidaujančiu atkurti nuosavybės teises į žemę;

perduodant neatlygintinai nuosavybėn piliečio naudojamą miesto žemės sklypą, – per 3 mėnesius nuo savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtinto detaliojo plano, žemės sklypo plano, prilyginamo detaliojo teritorijų planavimo dokumentui, ar žemės valdos projekto ir žemės

sklypo kadastro duomenų bylos pateikimo žemėtvarkos skyriui dienos. Atkuriant nuosavybės teises kitais būdais – per 3 mėnesius nuo žemės išpirkimo būdo suderinimo su piliečiu, pageidaujančiu atkurti nuosavybės teises į žemę;

į ūkinės-komercinės paskirties pastatus su priklausiniais – per 6 mėnesius nuo šios tvarkos 12 punkte nurodytų dokumentų pateikimo dienos;

į gyvenamuosius namus, jų dalis, butus – per 6 mėnesius nuo šios tvarkos 12 punkte nurodytų dokumentų pateikimo dienos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1475](#), 2002-09-19, *Žin.*, 2002, Nr. 93-3989 (2002-09-25), i. k. 1021100NUTA00001475

Nr. [1101](#), 2004-08-31, *Žin.*, 2004, Nr. 134-4863 (2004-09-02), i. k. 1041100NUTA00001101

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.*, 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

Nr. [1275](#), 2013-12-18, *Žin.*, 2013, Nr. 140-7104 (2013-12-30); paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00010

112. Šios tvarkos 98, 100 ir 101 punktuose nurodytos sprendimus priimančios institucijos ne vėliau kaip prieš 10 dienų iki posėdžio, kuriame priimamas sprendimas dėl nuosavybės teisių atkūrimo, raštu (registruotu laišku) praneša piliečiui posėdžio vietą ir laiką.

Punkto pakeitimai:

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.*, 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

Nr. [1275](#), 2013-12-18, *Žin.*, 2013, Nr. 140-7104 (2013-12-30); paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00010

113. Šios tvarkos 98, 100 ir 101 punktuose nurodytos sprendimus priimančios institucijos, pranešusios apie posėdį pagal šios tvarkos 112 punktą, dalyvaujant piliečiui, kuriam atkuriamos nuosavybės teisės, priima sprendimą dėl nuosavybės teisių atkūrimo. Atvykęs į posėdį, sutikimą su priimamu sprendimu pilietis patvirtina parašu. Piliečiui neatvykus į posėdį, sprendimas priimamas jam nedalyvaujant.

Punkto pakeitimai:

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.*, 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

Nr. [1275](#), 2013-12-18, *Žin.*, 2013, Nr. 140-7104 (2013-12-30); paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00010

114. Nuosavybės teisės atkuriamos į visą piliečiui tenkantį žemės, miško ar vandens telkinio plotą. Nuosavybės teisės gali būti atkurtos ir į dalį žemės, miško, jeigu žemė įgyjama asmeniniam ūkiui, namų valdos žemės sklypui, jeigu dalis žemės, miško yra priskirta valstybės išperkamai žemei, miškui arba pilietis dalį žemės pageidauja gauti neatlygintinai nuosavybėn. Sprendime nurodomi nuosavybės teisių atkūrimo būdai, grąžinamų natūra žemės, miško sklypų ar vandens telkinio plotas bei valstybės išperkamo nekilnojamojo turto vertė, taip pat nesugrąžintos žemės valdos plotai ir negrąžinimo priežastys. Sprendime taip pat nurodomas plotas, į kurį buvo atkurtos nuosavybės teisės pagal Lietuvos Respublikos įstatymą „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“.

Punkto pakeitimai:

Nr. [387](#), 2004-04-07, *Žin.*, 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); *Žin.*, 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

115. Priimamas Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos sprendimas dėl nuosavybės teisių atkūrimo kaimo gyvenamojoje vietovėje (šios tvarkos 3 priedas) arba miesto gyvenamojoje vietovėje (šios tvarkos 4 priedas). Prie sprendimo dėl nuosavybės teisių atkūrimo sugrąžinant žemės, miško sklypą ar vandens telkinį natūra arba perduodant nuosavybėn neatlygintinai pridedamas žemės, miško sklypo ar vandens telkinio planas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1270](#), 2003-10-14, *Žin.*, 2003, Nr. 98-4396 (2003-10-17), i. k. 1031100NUTA00001270

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.*, 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

116. Sprendimo priėmimo data yra nuosavybės teisių atkūrimo diena.

117. Tais atvejais, kai nuosavybės teisės į nekilnojamąjį turtą (išskyrus ūkinės-komercinės paskirties pastatus) atkuriamos išperkant visą išlikusį nekilnojamąjį turtą ar jo dalį, kartu su

sprendimu išduodama pažyma apie valstybės išperkamos žemės, miško ar vandens telkinio ir nepageidaujamo natūra susigražinti nekilnojamojo turto vertę (šios tvarkos 5 priedas).

118. Sprendimuose dėl žemės ar miško grąžinimo arba žemės ir miško sklypų perdavimo neatlygintinai nuosavybėn turi būti nurodyti šiuose sklypuose nustatyti žemės servitutai ir specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, jeigu tai nustatyta žemės reformos žemėtvarkos projekte.

119. Sprendimą dėl nuosavybės teisių atkūrimo ne vėliau kaip per 30 dienų nuo jo priėmimo institucija įteikia pasirašytinai arba išsiunčia registruotu laišku su įteikimu suinteresuotam piliečiui, o sprendimą dėl ūkinės-komercinės paskirties pastatų ir gyvenamųjų namų grąžinimo – ir dabartiniam turto valdytojui.

Žemės, miško sklypus ir vandens telkinius ir nuosavybės teises į juos Nekilnojamojo turto registre piliečiai registruoja Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymo (Žin., 1996, Nr. [100-2261](#); 2001, Nr. [55-1948](#)) nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1270](#), 2003-10-14, Žin., 2003, Nr. 98-4396 (2003-10-17), i. k. 1031100NUTA00001270

120. Priėmus sprendimus dėl nuosavybės teisių į žemę, mišką ar vandens telkinį atkūrimo, žemėtvarkos skyrius per 14 kalendorinių dienų nuo sprendimo priėmimo perduoda nuosavybės teisių atkūrimo bylą Nekilnojamojo turto kadastro tvarkytojui, kuris Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatų, nustatyta tvarka žemės sklypų duomenis įrašo į Nekilnojamojo turto kadastrą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1270](#), 2003-10-14, Žin., 2003, Nr. 98-4396 (2003-10-17), i. k. 1031100NUTA00001270

Nr. [457](#), 2011-04-20, Žin., 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

121. Dokumentai, susiję su nuosavybės teisių į žemę ir mišką atkūrimu, saugomi žemėtvarkos skyrių archyvuose.

Punkto pakeitimai:

Nr. [387](#), 2004-04-07, Žin., 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); Žin., 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

XVII. SKUNDŲ DĖL NUOSAVYBĖS TEISIŲ ATKŪRIMO NAGRINĖJIMO TVARKA

122. Skundai, susiję su nuosavybės teisių į žemę, mišką, vandens telkinius atkūrimu, iki sprendimo dėl nuosavybės teisių atkūrimo priėmimo nagrinėjami Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo 18 straipsnyje nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [457](#), 2011-04-20, Žin., 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

123. Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos vadovo arba jo įgalioto žemėtvarkos skyriaus vedėjo, savivaldybės administracijos direktoriaus ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotos kitos institucijos priimti sprendimai dėl nuosavybės teisių atkūrimo gali būti apskūsti teismui per 30 dienų nuo šių sprendimų įteikimo piliečiams datos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [387](#), 2004-04-07, Žin., 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); Žin., 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

Nr. [457](#), 2011-04-20, Žin., 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

XVIII. VALSTYBĖS GARANTIJOS GYVENAMŲJŲ NAMŲ, JŲ DALIŲ, BUTŲ NUOMININKAMS IR SAVININKAMS. NUOMININKŲ IR SAVININKŲ TEISĖS IR PAREIGOS

124. Kai piliečiui atkuriamos nuosavybės teisės į gyvenamąjį namą, jo dalį, butą, kurį savivaldybė nuomos sutarties pagrindais nuomoja ten gyvenantiems asmenims, savivaldybės administracijos direktorius, priimdamas sprendimą grąžinti piliečiui natūra gyvenamąjį namą, jo

dalį, butą, kartu privalo juose gyvenantiems nuomininkams išduoti valstybės garantinį dokumentą dėl nuomininkui suteiktos valstybės garantijos. Toks garantinis dokumentas išduodamas ir grąžinamo namo, jo dalies, buto savininkui.

Jeigu sprendimą grąžinti natūra gyvenamąjį namą, jo dalį, butą priima kita Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija, ji apie priimtą sprendimą raštu informuoja savivaldybę, kurios teritorijoje yra grąžinamas gyvenamasis namas, jo dalis, butas, administracijos direktorių, nurodydama sprendimo atkurti nuosavybės teises datą, numerį, piliečio, kuriam atkurtos nuosavybės teisės, vardą ir pavardę, grąžinto gyvenamojo namo, jo dalies, buto adresą ir vertę, nustatytą pagal Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymą ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. gruodžio 21 d. nutarimą Nr. 1455. Savivaldybės administracijos direktorius per 3 mėnesius nuo sprendimo priėmimo išduoda grąžinto gyvenamojo namo, jo dalies, buto nuomininkams ir savininkui valstybės garantinius dokumentus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.*, 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

125. Savivaldybė su grąžinto gyvenamojo namo, jo dalies, buto savininku sudaro gyvenamojo namo, jo dalies, buto nuomos sutartį ir subnuomoja juos gyvenantiems juose nuomininkams Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatyta tvarka.

Savivaldybės nuomojamų iš savininko gyvenamųjų namų, jų dalių, butų metinis nuomos mokesčio dydis nustatomas šalių susitarimu, atsižvelgiant į gyvenamųjų patalpų buvimo vietą, būklę ir kitas reikšmingas aplinkybes.

Savivaldybės administracijos direktorius tvirtina maksimalų mėnesinį nuomos mokestį pagal formulę:

$$K_{\max} = \frac{V \times k}{12 \times 100}, \text{ kur:}$$

$K_{\max}$ – maksimalus mėnesio gyvenamųjų patalpų nuomos mokestis, eurai;

V – nuomojamų gyvenamųjų patalpų rinkos vertė, nurodyta nuomininkui išduotame valstybės garantiniame dokumente arba parengtame išduoti nuomininkui valstybės garantiniame dokumente, kai sudarant nuomos sutartį šis dokumentas nuomininkui dar neišduotas, eurai;

k = 4 procentams.

Gyvenamųjų patalpų nuomos sutartys sudaromos raštu. Sutartis pasirašo savivaldybės administracijos direktorius arba jo įgaliotas asmuo.

Savivaldybė moka savininkui nuomos mokestį kas mėnesį, ne vėliau kaip iki kito mėnesio 20 dienos. Laiku nesumokėjus nuomos mokesčio, skaičiuojami delspinigiai – 0,02 procento už kiekvieną uždelstą dieną.

Šalims nesutarus dėl nuomos sąlygų ir (ar) nuomos mokesčio dydžio, ginčai sprendžiami teisme įstatymų nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [915](#), 2007-08-29, *Žin.*, 2007, Nr. 96-3884 (2007-09-11), i. k. 1071100NUTA00000915

Nr. [457](#), 2011-04-20, *Žin.*, 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

Nr. [1185](#), 2014-10-28, paskelbta TAR 2014-11-04, i. k. 2014-15572

126. Savivaldybės vykdomoji institucija valstybės garantijas (garantinius dokumentus) gyvenamųjų namų, jų dalių, butų nuomininkams ir savininkams išduoda ir vykdo Lietuvos Respublikos kompensacijų už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą dydžio, šaltinių, mokėjimo terminų bei tvarkos, taip pat valstybės garantijų ir lengvatų, numatytų Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatyme, įstatymo 9 straipsnio nustatyta tvarka ir terminais.

127. Grąžinamo (grąžinto) natūra gyvenamojo namo, jo dalies, buto nuomininkus savivaldybės vykdomoji institucija privalo informuoti apie numatomą priimti (priimtą) sprendimą atkurti nuosavybės teises natūra į gyvenamąjį namą, jo dalį, butą savininkui ir pasiūlyti pasirinkti vieną iš Lietuvos Respublikos kompensacijų už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą dydžio,

šaltinių, mokėjimo terminų bei tvarkos, taip pat valstybės garantijų ir lengvatų, numatytų Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatyme, įstatymo 9 straipsnio 2 dalyje numatytų valstybės garantijų.

Savivaldybės vykdomoji institucija Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatyta tvarka subnuomoja nuomininkams, gyvenantiems savininkams natūra grąžintuose gyvenamuosiuose namuose, jų dalyse, butuose, gyvenamąsias patalpas, iki įvykdomos jiems suteiktos valstybės garantijos. Šie nuomininkai moka mokesčius už šaltą ir karštą vandenį, elektros energiją, dujas, šiluminę energiją ir komunalines paslaugas, laikydamiesi Valstybės ir savivaldybių gyvenamųjų patalpų nuomininkų atsiskaitymo už šaltą ir karštą vandenį, elektros energiją, dujas, šiluminę energiją ir komunalines paslaugas tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. liepos 11 d. nutarimu Nr. 876 (Žin., 2001, Nr. [62-2263](#); 2002, Nr. [48-1857](#)), ir atleidžiami nuo nuomos mokesčio mokėjimo.

128. Nuomininkai, likę gyventi gyvenamuosiuose namuose, jų dalyse, butuose, kurių savininkai nenori susigrąžinti natūra, įgyja teisę išsipirkti (privatizuoti) pagal Lietuvos Respublikos valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymą (Žin., 1992, Nr. [14-378](#); 2002, Nr. [116-5188](#)) šias patalpas, teisiškai įregistruotas savivaldybės ar valstybės vardu Nekilnojamojo turto registre.

Skyriaus pakeitimai:

Nr. [387](#), 2004-04-07, Žin., 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); Žin., 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

Priedo pakeitimai:

Nr. [1274](#), 1999-11-11, Žin., 1999, Nr. 97-2807 (1999-11-17), i. k. 0991100NUTA00001274

Lietuvos Respublikos piliečių
nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį
turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo
tvarkos
1 priedas
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2011 m. balandžio 20 d.
nutarimo Nr. 457 redakcija)

(Sprendimo dėl nuosavybės teisių atkūrimo forma)

(institucijos pavadinimas)

SPRENDIMAS DĖL NUOSAVYBĖS TEISIŲ ATKŪRIMO PILIEČIUI (-TEI)

(vardas, pavardė)

(data) Nr. _____

(sudarymo vieta)

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą
atkūrimo įstatymu ir apsvarsčiusi piliečio (-tės) _____

(vardas, pavardė)

prašymą atkurti nuosavybės teises į _____

(objekto pavadinimas)

(institucijos pavadinimas)

NUSPRENDŽIA:

1. Atkurti piliečio (-tės) _____,
(vardas, pavardė, asmens kodas)

gyvenančio (-ios) _____,
(adresas)

nuosavybės teises į jo (jos) turėtą (-us) _____

(gyvenamąjį namą, jo dalį, butą, ūkinės-komercinės paskirties pastatus ir jų priklausinius)
esančius _____ apskrities _____ savivaldybės _____ mieste,
_____ miestelyje, _____ seniūnijoje, _____ kaime,
_____ viensėdyje.

2. Nuosavybės teisių atkūrimo būdai: _____

_____.

4. Šis sprendimas surašytas dviem egzemplioriais, kurių vienas įteikiamas piliečiui (-tei) _____, o kitas saugomas _____.
(vardas, pavardė) (institucijos pavadinimas)

(vardas ir pavardė)

Pastaba. Įrašuose visos pinigų sumos rašomos žodžiais ir skaičiais.

Nr. 457, 2011-04-20, Žin., 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į
išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo
įgyvendinimo tvarkos
2 priedas

(Išvados dėl žemės, miško, vandens telkinio perdavimo neatlygintinai nuosavybės forma)

**NACIONALINĖS ŽEMĖS TARNYBOS PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS
ŽEMĖTVARKOS SKYRIUS**

**IŠVADA
DĖL ŽEMĖS, MIŠKO, VANDENS TELKINIO PERDAVIMO NEATLYGINTINAI
NUOSAVYBĖN**

_____ Nr. _____
(data)

(sudarymo vieta)

Pagal piliečio (-tės)
(vardas, pavardė, asmens kodas)
pateiktus nuosavybės teises patvirtinančius dokumentus nustatyta, kad buvęs savininkas

(vardas, pavardė)
valdė nuosavybės teisėmis apskrities savivaldybės
..... mieste,
..... miestelyje, seniūnijoje,
..... kaime,
..... viensėdyje nekilnojamąjį turtą –

ha žemės,
ha miško, ha vandens telkinį, ir pagal
..... notariškai
(data)

patvirtintą susitarimą pilietis (-ė)
.....:

(vardas, pavardė)
1. Turi teisę atkurti nuosavybės teises į ha žemės (vertė Eur), ha
miško (vertė Eur), ha vandens telkinį (vertė Eur), iš jų ha
žemės, ha miško, ha vandens telkinio yra miestui iki 1991-07-31
priskirtoje teritorijoje, ha žemės, ha miško, ha vandens telkinio yra ..
..... miestui
nuo 1991-08-01 iki 1995-06-01 priskirtoje teritorijoje ir ha žemės, ha miško,
ha vandens telkinio yra miestui po 1995-06-01 priskirtoje teritorijoje.
Iš jų priskirta:

- 1.1. grąžintinai žemei – ha (vertė Eur);
grąžintinam miškui – ha (vertė Eur);
grąžintinam vandens telkiniui – ha (vertė Eur);
- 1.2. valstybės išperkamai žemei – ha (vertė Eur), iš to skaičiaus:
užimta asmeninio ūkio žeme – ha (vertė Eur);
valstiečio ūkio žeme – ha (vertė Eur);
valstybės išperkamam miškui – ha (vertė Eur);

valstybės išperkamam vandens telkiniui – ha (vertė Eur).

2. Pagal Lietuvos Respublikos įstatymą „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ ir Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymą piliečiui (-tei) _____
(vardas, pavardė)

_____ atkurtos nuosavybės teisės į:

- ha žemės (vertė Eur), _____ ;
(priėmusios sprendimą institucijos pavadinimas, sprendimo data ir numeris)
- ha miško (vertė _____ Eur), _____ ;
(priėmusios sprendimą institucijos pavadinimas, sprendimo data ir numeris)
- ha vandens telkinio (vertė _____ Eur), _____ ;
(priėmusios sprendimą institucijos pavadinimas, sprendimo data ir numeris)

3. Piliečiui (-tei) _____ priimtos išvados dėl žemės, miško, vandens
(vardas, pavardė)

telkinio perdavimo neatlygintinai nuosavybėn į:

- ha žemės (vertė _____ Eur), _____ ;
(priėmusios išvadą institucijos pavadinimas, išvados data ir numeris)
- ha miško (vertė _____ Eur), _____ ;
(priėmusios išvadą institucijos pavadinimas, išvados data ir numeris)
- ha vandens telkinio (vertė _____ Eur), _____ ;
(priėmusios išvadą institucijos pavadinimas, išvados data ir numeris)

4. Pilietis (-ė) pageidauja gauti nuosavybėn neatlygintinai žemės, miško sklypą, vandens telkinį, lygiavertį turėtajam ha žemės (vertė Eur), ha miško (vertė _____ Eur), ha vandens telkinio (vertė _____ Eur) plotui, iš kurio _____ ha žemės, _____ ha miško, ha vandens telkinio yra miestui iki 1991-07-31 priskirtoje teritorijoje, _____ ha žemės, _____ ha miško, _____ ha vandens telkinio yra miestui nuo 1991-08-01 iki 1995-06-01 priskirtoje teritorijoje ir _____ ha žemės, _____ ha miško, ha vandens telkinio yra miestui po 1995-06-01 priskirtoje teritorijoje. Iš jų priskirta:

- 4.1. grąžintinai žemei – _____ ha (vertė _____ Eur);
grąžintinam miškui – _____ ha (vertė _____ Eur);
grąžintinam vandens telkiniui – _____ ha (vertė _____ Eur);
- 4.2. valstybės išperkamai žemei – _____ ha (vertė _____ Eur), iš to skaičiaus:
užimta asmeninio ūkio žeme – _____ ha (vertė _____ Eur);
valstiečio ūkio žeme – _____ ha (vertė _____ Eur);
valstybės išperkamam miškui – _____ ha (vertė _____ Eur);
valstybės išperkamam vandens telkiniui – _____ ha (vertė _____ Eur).

(pareigų pavadinimas)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

A.V.

Su išvada susipažinau m. _____ d., su ja sutinku ir pageidauju gauti žemės, miško sklypą, vandens telkinį apskrities _____ savivaldybės seniūnijos kadastro vietovės teritorijoje.

Pilietis (-ė) arba jo (jos) įgaliotas atstovas _____
(parašas, vardas, pavardė)

Pastaba. Įrašuose visos pinigų sumos rašomos žodžiais ir skaičiais.

Priedo pakeitimai:

Nr. [1274](#), 1999-11-11, Žin., 1999, Nr. 97-2807 (1999-11-17), i. k. 0991100NUTA00001274

Nr. [457](#), 2011-04-20, Žin., 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

Nr. [1185](#), 2014-10-28, paskelbta TAR 2014-11-04, i. k. 2014-15572

Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į
išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo
įgyvendinimo tvarkos
3 priedas

(Sprendimo dėl nuosavybės teisių atkūrimo kaimo gyvenamojoje vietovėje forma)

NACIONALINĖ ŽEMĖS TARNYBA PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS

**SPRENDIMAS
DĖL NUOSAVYBĖS TEISIŲ ATKŪRIMO KAIMO GYVENAMOJOJE VIETOVĖJE
PILIEČIUI (-TEI)**

(vardas, pavardė)

Nr. _____
(data)

(sudarymo vieta)

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymu ir apsvarsčiusi piliečio (-tės) _____

(vardas, pavardė)

gyvenančio (-ios) _____

(adresas)

prašymą atkurti nuosavybės teises į jam (jai) tenkantį buvusio savininko _____

(vardas, pavardė)

nuosavybės teisėmis valdytą nekilnojamąjį turtą – _____ ha žemės (vertė _____ Eur), _____ ha
miško (vertė _____ Eur), _____ ha vandens telkinį (vertė _____ Eur), esantį _____ apskrities
_____ savivaldybės _____ mieste, _____ miestelyje,
_____ seniūnijoje, _____ kaime, _____ viensėdyje,

NACIONALINĖ ŽEMĖS TARNYBA PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS, atstovaujama
direktorius _____ arba _____ žemėtvarkos skyriaus vedėjo, veikiančio pagal
Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus _____ m.

d. įgaliojimą Nr. _____,

NUSPRENDŽIA:

1. Atkurti nuosavybės teises į piliečiui (-tei) _____

(vardas, pavardė, asmens kodas)

tenkančią nekilnojamojo turto dalį – _____ ha žemės, _____ ha miško, _____ ha vandens
telkinio:

1.1. grąžinant natūra:

ha (vertė _____ Eur) žemės ūkio paskirties žemės sklypą (-us) _____,
(naudojimo būdas)

iš jo _____ ha (vertė _____ Eur) asmeninio ūkio žemės sklypą (-us);

ha (vertė _____ Eur) miškų ūkio paskirties žemės sklypą (-us) _____;
(naudojimo būdas)

ha (vertė _____ Eur) _____ paskirties žemės sklypą (-us) _____;
(naudojimo būdas)

1.2. grąžinant natūra bendrosios nuosavybės teise su šiais bendraturčiais:

bendrą _____ ha (vertė _____ Eur) žemės ūkio paskirties žemės sklypą _____,
(naudojimo būdas)

bendrą _____ ha (vertė _____ Eur) miškų ūkio paskirties žemės sklypą _____,

- (naudojimo būdas)
- Bendrą ha (vertė Eur) paskirties žemės sklypą ;
(naudojimo būdas)
- 1.3. perduodant neatlygintinai nuosavybėn lygiavertį (-čius) turėtajam
ha (vertėEur) žemės ūkio paskirties žemės sklypą (-us).....
(naudojimo būdas)
- ha (vertėEur) miškų ūkio paskirties žemės sklypą (-us)
(naudojimo būdas)
- ha (vertė Eur) paskirties žemės sklypą (-us) ,
(naudojimo būdas)
- esantį (-čius).....;
(apskritis, savivaldybė, miestelis, kaimas, viensėdis)
- 1.4. perduodant neatlygintinai nuosavybėn (lygiaplotį (-čius) turėtajam)ha
(vertėEur) asmeninio ūkio žemės sklypą (-us),ha (vertėEur) namų valdos žemės
sklypą (-us), esantį (-čius).....;
(apskritis, savivaldybė, miestas, miestelis, kaimas, viensėdis)
- 1.5. atlyginant kitais būdais:
- (nurodyti atlyginimo būdą)
- užha žemės (vertėEur),ha miško (vertėEur),ha vandens telkinį
(vertėEur).
2. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos ir žemės servitutai:
- (nurodyti konkretaus žemės sklypo naudojimo sąlygas ir žemės servitutus)
3. Nuosavybės teisės į tenkančią žemės valdos dalį –ha žemės (vertėEur),
ha miško (vertėEur),ha vandens telkinio (vertėEur) – atkurtos anksčiau .
(sprendimą priėmusios institucijos pavadinimas, sprendimo data ir numeris)
4. Nuosavybės teisės į piliečiui tenkančią žemės valdos dalį –ha žemės
(vertėEur),ha miško (vertėEur),ha vandens telkinio (vertėEur) – bus
atkurtos vėliau.
5. Valstybinės žemės nuomos sutartis Nr. , sudaryta su
(sudarymo data)
dėl žemės sklypo
(nurodyti nuomininko vardą, pavardę)
(nutraukiama, tęsiama)
6. Šis sprendimas surašytas dviem egzemplioriais, kurių vienas įteikiamas
piliečiui (-tei) , o kitas saugomas
(vardas, pavardė) (institucijos pavadinimas)

PRIDEDAMA. Žemės sklypo planas (jeigu nuosavybės teisės atkuriamos grąžinant natūra
ar perduodant neatlygintinai nuosavybėn žemės sklypą (-us),lapas (-ai).

(pareigų pavadinimas)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

A.V.

Pastaba. Įrašuose visos pinigų sumos rašomos žodžiais ir skaičiais.

Priedo pakeitimai:

Nr. [1274](#), 1999-11-11, Žin., 1999, Nr. 97-2807 (1999-11-17), i. k. 0991100NUTA00001274

Nr. [457](#), 2011-04-20, Žin., 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457
Nr. [1185](#), 2014-10-28, paskelbta TAR 2014-11-04, i. k. 2014-15572

Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į
išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo
įgyvendinimo tvarkos
4 priedas

(Sprendimo dėl nuosavybės teisių atkūrimo miesto gyvenamojoje vietovėje forma)

NACIONALINĖ ŽEMĖS TARNYBA PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS

**SPRENDIMAS
DĖL NUOSAVYBĖS TEISIŲ ATKŪRIMO Miesto GYVENAMOJOJE VIETOVĖJE
PILIEČIUI (-TEI)**

(vardas, pavardė)

Nr. _____
(data)

(sudarymo vieta)

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį
turtą atkūrimo įstatymu ir apsvarsčiusi piliečio (-tės) _____
(vardas, pavardė)
gyvenančio (-ios) _____
(adresas)
prašymą atkurti nuosavybės teises į jam (jai) tenkantį buvusio savininko _____

(vardas, pavardė)
nuosavybės teisėmis valdytą nekilnojamąjį turtą – _____ ha žemės (vertė _____ Eur), _____ ha
miško (vertė _____ Eur), _____ ha vandens telkinį (vertė _____ Eur), esantį
_____ apskrities _____ savivaldybės _____ mieste, _____ miestelyje,
_____ seniūnijoje, _____ kaime, _____ viensėdyje,

NACIONALINĖ ŽEMĖS TARNYBA PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS, atstovaujama
direktoriaus _____ arba _____ žemėtvarkos skyriaus vedėjo, veikiančio pagal
Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus _____ m.

d. įgaliojimą Nr. _____,

NUSPRENDŽIA:

1. Atkurti nuosavybės teises į piliečiui (-tei) _____
(vardas, pavardė, asmens kodas)
tenkančią nekilnojamojo turto dalį – _____ ha žemės (vertė _____ Eur), _____ ha miško (vertė
_____ Eur), _____ ha vandens telkinio (vertė _____ Eur):

1.1. grąžinant natūra _____ ha (vertė _____ Eur) žemės sklypą (-o dalį), esantį (-čią)

(apskritis, savivaldybė, miestas, gatvė)

(pagrindinė žemės naudojimo paskirtis, būdas ir pobūdis)

1.2. grąžinant natūra _____ ha žemės sklypo dalį, esančią _____ ha (vertė _____ Eur) žemės sklype,
esančiame _____

(apskritis, savivaldybė, miestas, gatvė)

(pagrindinė žemės naudojimo paskirtis, būdas)

bendrosios nuosavybės teisė su šiais bendraturčiais:

1.3. perduodant neatlygintinai nuosavybėn naudojamą (-o) ha (vertė Eur) žemės sklypą (-o dalį), esantį (-čią)
(apskritis, savivaldybė, miestas, gatvė)

(pagrindinė žemės naudojimo paskirtis, būdas)
1.4. perduodant neatlygintinai nuosavybėn naują (-o) ha (vertė Eur) žemės sklypą (-o dalį), esantį (-čią)
(apskritis, savivaldybė, miestas, gatvė, sklypo numeris)

(pagrindinė žemės naudojimo paskirtis, būdas)
1.5. atlyginant kitais būdais:

(nurodyti atlyginimo būdą)
už ha žemės (vertė Eur), ha miško (vertė Eur), ha vandens telkinį (vertė Eur).

2. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos ir žemės servitutai:

(nurodyti konkretaus žemės sklypo naudojimo sąlygas ir žemės servitutus)

3. Nuosavybės teisės į piliečiui tenkančią žemės valdos dalį – ha žemės (vertė Eur), ha miško (vertė Eur), ha vandens telkinio (vertė Eur) – atkurtos anksčiau
(sprendimą priėmusios institucijos pavadinimas, sprendimo data ir numeris)

4. Nuosavybės teisės į piliečiui tenkančią žemės valdos dalį – ha žemės (vertė Eur), ha miško (vertė Eur), ha vandens telkinio (vertė Eur) – bus atkurtos vėliau.

5. Šis sprendimas surašytas dviem egzemplioriais, kurių vienas įteikiamas piliečiui (-tei), o kitas saugomas
(vardas, pavardė) (institucijos pavadinimas)

PRIDEDAMA. Žemės sklypo planas (jeigu nuosavybės teisės atkuriamos grąžinant natūra ar perduodant neatlygintinai nuosavybėn žemės sklypą (-us), lapas (-ai).

(pareigų pavadinimas)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

A.V.

Pastaba. Įrašuose visos pinigų sumos rašomos žodžiais ir skaičiais.

Priedo pakeitimai:

Nr. [1274](#), 1999-11-11, Žin., 1999, Nr. 97-2807 (1999-11-17), i. k. 0991100NUTA00001274

Nr. [457](#), 2011-04-20, Žin., 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

Nr. [1185](#), 2014-10-28, paskelbta TAR 2014-11-04, i. k. 2014-15572

Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į
išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo
įgyvendinimo tvarkos
5 priedas

**(Pažymos dėl valstybės išperkamos žemės, miško, vandens telkinio ir nepageidaujamo natūra
susigražinti nekilnojamojo turto vertės forma)**

(institucijos pavadinimas)

**PAŽYMA
DĖL VALSTYBĖS IŠPERKAMOS ŽEMĖS, MIŠKO, VANDENS TELKINIO IR
NEPAGEIDAUJAMO NATŪRA SUSIGRAŽINTI NEKILNOJAMOJO TURTO VERTĖS**

Nr. _____
(data)

(sudarymo vieta)

1. Piliečio (-tės) _____,
(vardas, pavardė, asmens kodas)
gyvenančio (-ios) _____:
(adresas)

1.1. valstybės išperkamos žemės, miško, vandens telkinio _____ ha plotas,
į kurį jam (jai) _____
(priėmusios sprendimą institucijos pavadinimas, sprendimo data ir numeris)

atkurtos nuosavybės teisės (atlyginimo būdu), įvertintas taip: žemė – _____ Eur, miškas –
Eur, vandens telkinys – _____ Eur, iš viso – _____ Eur, iš jų žemės – _____ Eur,
miško – _____ Eur, vandens telkinio – _____ Eur – yra _____ miestui iki 1991-07-31
priskirtoje teritorijoje, žemės – _____ Eur, miško – _____ Eur, vandens telkinio – _____ Eur – yra
_____ miestui nuo 1991-08-01 iki 1995-06-01 priskirtoje teritorijoje ir žemės – _____ Eur,
miško – _____ Eur, vandens telkinio – _____ Eur – yra _____ miestui po 1995-06-01
priskirtoje teritorijoje, kita žemės ūkio paskirties žemė – _____ Eur, kita žemė – _____
Eur, miškas – _____ Eur;

1.2. nepageidaujamas natūra susigražinti žemės, miško, vandens telkinio _____ ha plotas, į
kurį jam (jai) _____
(priėmusios sprendimą institucijos pavadinimas, sprendimo data ir numeris)

atkurtos nuosavybės teisės (atlyginimo būdu), įvertintas taip: žemė – _____ Eur, miškas –
_____ Eur, vandens telkinys – _____ Eur, iš viso – _____ Eur.

2. Iš viso valstybės išperkamo ir nesusigražinamo natūra nekilnojamojo turto vertė – _____ Eur.

3. Piliečio (-tės) _____
(vardas, pavardė)

dokumentai, susiję su nuosavybės teisių į žemę, mišką, vandens telkinį atkūrimu (ar atlyginimu už
turėtąją žemę, mišką, vandens telkinį), bus saugomi Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio
ministerijos _____ žemėtvarkos skyriuje.

(pareigų pavadinimas)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

A.V.

Pastaba. Įrašuose visos pinigų sumos rašomos žodžiais ir skaičiais.*Priedo pakeitimai:**Nr. [1274](#), 1999-11-11, Žin., 1999, Nr. 97-2807 (1999-11-17), i. k. 0991100NUTA00001274**Nr. [457](#), 2011-04-20, Žin., 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457**Nr. [1185](#), 2014-10-28, paskelbta TAR 2014-11-04, i. k. 2014-15572***6 priedas. Neteko galios nuo 2004-04-11***Priedo naikinimas:**Nr. [387](#), 2004-04-07, Žin. 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10) ; Žin. 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387**Priedo pakeitimai:**Nr. [1274](#), 1999-11-11, Žin., 1999, Nr. 97-2807 (1999-11-17), i. k. 0991100NUTA00001274***7 priedas. Neteko galios nuo 2004-04-11***Priedo naikinimas:**Nr. [387](#), 2004-04-07, Žin. 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10) ; Žin. 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387**Priedo pakeitimai:**Nr. [1274](#), 1999-11-11, Žin., 1999, Nr. 97-2807 (1999-11-17), i. k. 0991100NUTA00001274***8 priedas. Neteko galios nuo 2004-04-11***Priedo naikinimas:**Nr. [387](#), 2004-04-07, Žin. 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10) ; Žin. 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387**Papildyta priedu:**Nr. [1274](#), 1999-11-11, Žin., 1999, Nr. 97-2807 (1999-11-17), i. k. 0991100NUTA00001274***Pakeitimai:**

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

*Nr. [1153](#), 1998-09-24, Žin., 1998, Nr. 85-2376 (1998-09-30), i. k. 0981100NUTA00001153**Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1057 "Dėl Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos ir sąlygų" papildymo*

2.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

*Nr. [1274](#), 1999-11-11, Žin., 1999, Nr. 97-2807 (1999-11-17), i. k. 0991100NUTA00001274**Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1057 "Dėl Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos ir sąlygų" dalinio pakeitimo*

3.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

*Nr. [330](#), 2000-03-21, Žin., 2000, Nr. 25-652 (2000-03-24), i. k. 1001100NUTA00000330**Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1057 "Dėl Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos ir sąlygų" dalinio pakeitimo*

4.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

*Nr. [1180](#), 2000-09-29, Žin., 2000, Nr. 84-2554 (2000-10-06), i. k. 1001100NUTA00001180**Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1057 "Dėl Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos ir sąlygų" dalinio pakeitimo*

5.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1347](#), 2001-11-12, Žin., 2001, Nr. 96-3393 (2001-11-16), i. k. 1011100NUTA00001347

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1057 "Dėl Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos ir sąlygų" dalinio pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [590](#), 2002-04-30, Žin., 2002, Nr. 46-1748 (2002-05-08), i. k. 1021100NUTA00000590

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1057 "Dėl Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos ir sąlygų" dalinio pakeitimo

7.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1475](#), 2002-09-19, Žin., 2002, Nr. 93-3989 (2002-09-25), i. k. 1021100NUTA00001475

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1057 "Dėl Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos ir sąlygų" pakeitimo

8.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [142](#), 2003-01-31, Žin., 2003, Nr. 13-506 (2003-02-05), i. k. 1031100NUTA00000142

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1057 "Dėl Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos ir sąlygų" pakeitimo

9.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1270](#), 2003-10-14, Žin., 2003, Nr. 98-4396 (2003-10-17), i. k. 1031100NUTA00001270

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1057 "Dėl Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos ir sąlygų" pakeitimo

10.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [387](#), 2004-04-07, Žin., 2004, Nr. 53-1803 (2004-04-10); Žin., 2004, Nr. 58-0 (2004-04-21), i. k. 1041100NUTA00000387

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1057 "Dėl Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos ir sąlygų" pakeitimo

11.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1101](#), 2004-08-31, Žin., 2004, Nr. 134-4863 (2004-09-02), i. k. 1041100NUTA00001101

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1057 "Dėl Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos ir sąlygų" pakeitimo

12.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [400](#), 2005-04-11, Žin., 2005, Nr. 48-1591 (2005-04-14), i. k. 1051100NUTA00000400

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1057 "Dėl Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos ir sąlygų" pakeitimo

13.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [814](#), 2005-08-04, Žin., 2005, Nr. 96-3595 (2005-08-09), i. k. 1051100NUTA00000814

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1057 "Dėl Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos ir sąlygų" pakeitimo

14.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [764](#), 2006-08-01, Žin., 2006, Nr. 86-3359 (2006-08-05), i. k. 1061100NUTA00000764

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1057 "Dėl Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos ir sąlygų" pakeitimo

15.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [915](#), 2007-08-29, Žin., 2007, Nr. 96-3884 (2007-09-11), i. k. 1071100NUTA00000915

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1057 "Dėl Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos ir sąlygų" pakeitimo

16.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1075](#), 2009-09-02, Žin., 2009, Nr. 110-4669 (2009-09-14), i. k. 1091100NUTA00001075

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1057 "Dėl Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos ir sąlygų" pakeitimo

17.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1671](#), 2009-12-16, Žin., 2009, Nr. 150-6730 (2009-12-19), i. k. 1091100NUTA00001671

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1057 "Dėl Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos ir sąlygų" pakeitimo

18.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [457](#), 2011-04-20, Žin., 2011, Nr. 48-2305 (2011-04-23), i. k. 1111100NUTA00000457

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1057 "Dėl Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos ir sąlygų" ir kai kurių jį keitusių nutarimų pakeitimo

19.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1275](#), 2013-12-18, Žin., 2013, Nr. 140-7104 (2013-12-30); paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00010

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1057 „Dėl Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos ir sąlygų“ ir kai kurių jį keitusių nutarimų pakeitimo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. rugpjūčio 4 d. nutarimo Nr. 814 "Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1057 "Dėl Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos ir sąlygų" pakeitimo" pripažinimo netekusiu galios

20.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1329](#), 2014-11-26, paskelbta TAR 2014-12-01, i. k. 2014-18297

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1057 „Dėl Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos ir sąlygų“ pakeitimo

21.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1386](#), 2014-12-10, paskelbta TAR 2014-12-12, i. k. 2014-19573

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1057 „Dėl Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos ir sąlygų“ pakeitimo

22.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1185](#), 2014-10-28, paskelbta TAR 2014-11-04, i. k. 2014-15572

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1057 „Dėl Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos ir sąlygų“ pakeitimo

23.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [868](#), 2015-08-19, paskelbta TAR 2015-08-20, i. k. 2015-12465

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1057 „Dėl Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos ir sąlygų“ pakeitimo